BS
184
BRAB T STRIP M

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

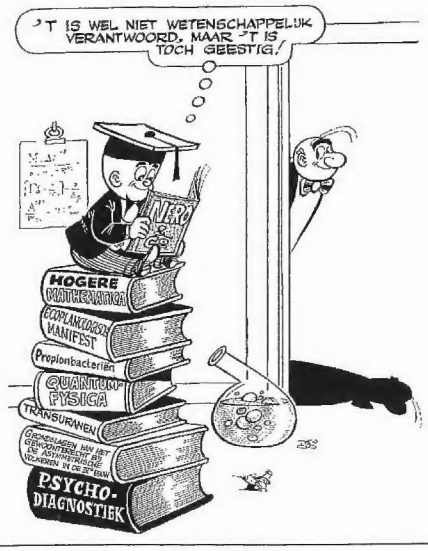

HET BESLOTEN LAND

STRIPS-COMICS-COOL MEDIA
Parijsstraat 16 Leuven
016-225840
info@hbl.be
www.hbl.be

Stripwinkel TISTJEN DOP
www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
014.42.88.29 - info@tistjendop.be

Ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, manga, humor
en underground.

De Striepclub

www.striepclub.be
Regelmatige updates met een stripveiling, promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

De Striep Brugge, Katelijnestraat 42, 8000 Brugge
De Striep Oostende, Paulusstraat 36, 8400 Oostende
De Striep Kortrijk, Budastraat 7, 8500 Kortrijk

STRIPWINKEL
COMICS!
NIEUWE, TWEEDE-HANDS EN ANTIQUARISCHE STRIPS
OOK AANKOOP VAN JOUW STRIPS.
PIERKE
F. VAN RYHOVENLAAN 312 (HOEK ANJELIERSTR.) 9000 GENT
TEL : 09 229 70 86

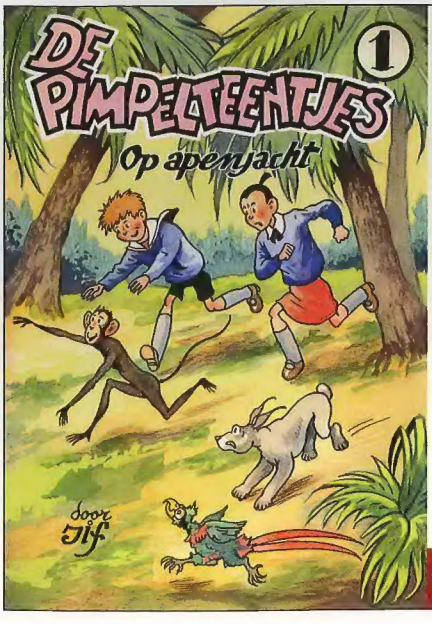

BONTE MAGAZINE

1	21
2	22
3	23
4	24
5	25
6	26
7	27
8	28
9	29
10	30
11	31
12	32
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

BONTE

BS
BRABANT STRIP MAGAZINE

nr 184 (1) van 28/02/2011

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub.
Wordt niet los verkocht.

Bestuur
Joeri Delamane, Etienne Hauwaerts, Yves Kerremans, Jean Smits

Werkgroep
Joppe Broeckhoven, Kurt Morissens, Philippe Mouvet, Hendrik Neyts, Jozef Peeters, Roger Philippot, Yves Pieters, Bertrand Van Herp, Johan Van Ransbeeck, Patrick Vranken

Redactie en medewerkers
Gert Bussens, Felix De Keye, DannY De LaeT, Marc De Locht, Léon den Hartog, Jeroen Denters, Willem Gay, Wallie Hakkens, Jean-Pierre Legein, Rik Lok, Chris Mouton, Antoine Ryckman, Marc Van Lint, Ine en Martin van Meenen, Tom Vermeeren

Eindredactie
Kurt Morissens

Layout
Jeroen Denters

Cover
Copyright Gregorz Rosinski

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen of foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.
Alle Kuifjeafbeeldingen:
copyright Hergé/Moulinsart 2010

Lidgeld
Lidgeld 2011 B & NL: 20 euro
Rest van de wereld: op aanvraag
(B): 001-2980926-95
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NL): Giro 7616528
(altijd deze naam gebruiken:
Brabant Strip vzw)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw, Dewandelaerstraat 8, 1930 Nossegem

NIEUW E-MAILADRES
brabant.strip@gmail.com
www.brabantstrip.be

Oplage
1.600 exemplaren

Nieuwsgierig?

Zenuwachtig. Of eerder nieuwsgierig. Naar de reacties op het eerste Brabant Strip Magazine van 2011, het 184ste nummer op rij. Als een ding duidelijk geworden is de voorbije maanden dan is het wel dat BSM leeft bij vele mensen. En daar staat een mens al eens bij stil. En ja, dan voel je die druk op je schouders wanneer je samen met een bende enthousiastelingen het magazine aan het samenstellen bent. Een nieuwe lay-out, ander lettertype, kersvers logo, wat nieuwe rubrieken,...
Daar bent u ook nieuwsgierig naar, vermoed ik. Want veel hebt u horen vliegen. Grote veranderingen op til. Vaste rubrieken verdwijnen, al kan u ze in dit magazine meteen terugvinden. Nieuw is de BS-nieuwsrubriek waarin al de activiteiten van de vereniging (ledendagen, Fenix-albums, P@per,...) in de kijker worden gezet. Ook nieuw is *Acte de présence*, waarin we een overzicht geven van te verschijnen strips afgewisseld met korte interviews, columns en artikels. Oordeel, geniet, erger je, frons je wenkbrauwen, kuch, lach, glimlach of grimlach, maak kanttekeningen, leer, lees en blijf er vooral niet neutraal onder. Want net daarvoor doen we het. Voor die passie.
Nieuwsgierig dus. En ach, ik moet het eerlijk toegeven, ook best zenuwachtig.

Met trillende stripgroet,
Kurt Morissens
Hoofdredacteur

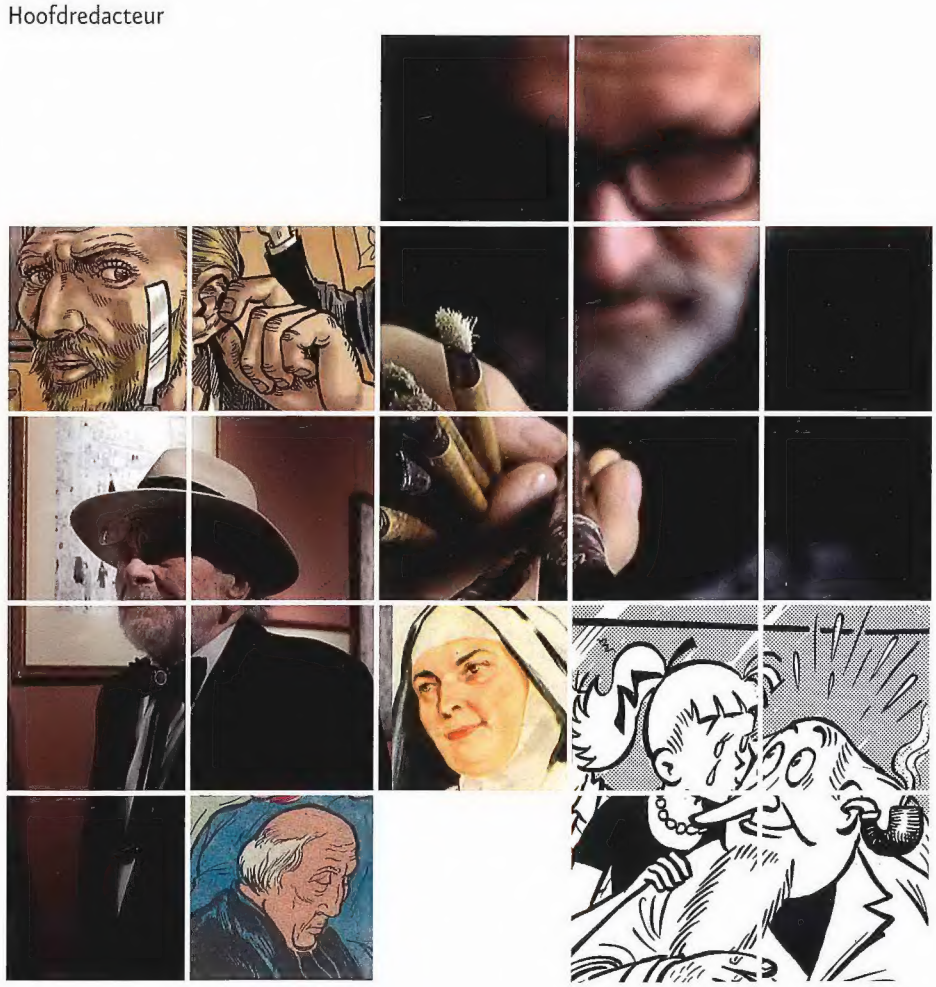

Inhoud

4	Interview Rosinski	46	Henri van Daele
26	Pom	47	Uitgelezen
30	Marc Verhaegen	51	Acte de présence
32	Jijé	60	Filmnieuws
35	Koffieklets	63	Scheepsjournaal
42	Buth	66	BS-nieuws

"Ik wil niet in herhaling vallen"

In augustus van dit jaar wordt hij zeventig. Keer op keer verrast hij zijn lezers met een nieuwe manier van werken. Zijn grootste successen behaalde hij met *Thorgal*, de oneshots *Western* en *De Chninkel* en een cyclus van *De Klaagzang van de Verloren Gewesten*. Na een jarenlange samenwerking met Jean Van Hamme blijft hij verder tekenen aan *Thorgal*. De verhalen komen nu van Yves Sente met wie hij ook het sublieme tweeluik *De Wraak van Graaf Skarbek* maakte. Inmiddels is er ook de spin-off *De Werelden van Thorgal* waarvoor hij enkel de covers tekent. We hebben het uiteraard over de Poolse Belg, Grzegorz Rosinski.

DOOR **TOM VERMEEREN** EN **GERT BUSSENS**
FOTO COPYRIGHT **PIOTR ROSINSKI**

De werelden

van Rosinski

Zichtbaar vermoeid van de promotour door Frankrijk, schuift Rosinski aan aan de ontbijttafel van een Brussels hotel. Hoewel het nog te vroeg is voor onze afspraak, nodigt dit 'monument van de 9de kunst' ons uit om met hem aan tafel te gaan. Deze kans konden we niet laten liggen. Tussen de roereitjes, croissants, koffie en fruitsap door, begint Rosinski al honderduit *off the record* te vertellen. En die spraakwaterval zou tijdens het interview nog meer dan twee uur voortduren.

EERSTE ARTISTIEKE STAPPEN IN POLEN

Je bent in 1941 geboren in Stalowa Wola in het zuidoosten van Polen. Een moeilijke periode om op te groeien, lijkt ons?
Dat klopt. Stalowa Wola werd door de Duitsers bezet en toen de oorlog voorbij was, verdween Polen net als andere Oost-Europese landen achter het IJzeren Gordijn.

Zit het artistieke bloed in je familie?
Nee, helemaal niet. Ik ben zowat de eerste. Noem het gerust het begin van een traditie want ik zie bij mijn zoon Piotr wel artistieke elementen terug. Hij volgde dezelfde artistieke opleiding als ik en is nu een soort coach, manager van mij. Hij is verantwoordelijk voor de grafische uitwerking van persdossiers, het opzetten van promotiecampagnes en het ontwerpen van folders. Boven alles is hij, zeker na het overlijden van mijn echtgenote vorig jaar *(diepe zucht)*, mijn klankbord. Hij stuurt mijn tekenwerk of coverontwerpen bij waar nodig. Hij heeft een echt goed oog voor actuele trends en de meest moderne mediatoepassingen. Piotr is heel visueel ingesteld, net als ik. Hij denkt voortdurend in beelden. We vullen elkaar echt goed aan. Hij archiveert ook al mijn tekeningen, schetsen, oude illustraties in mijn atelier. En dat is toch wel een échte job. Ik vergelijk mijn atelier vaak met de grot van Ali Baba. En die moet toch op orde gehouden worden. *(lacht)*

Duurde het lang vooraleer je ontdekte dat je de kunstzinnige toer zou op gaan?
Niet echt. Na mijn lagere school belandde ik op het Academie voor Beeldende Kunsten van Warschau, een heel goede school met een uitstekende reputatie. Onze lesgevers gingen er prat op dat hun studenten tot echte professionals werden opgeleid. Ik studeerde er af in 1966. Mijn eerste creatieve wapenfeiten bestonden uit het ontwerpen van boekomslagen en platenhoezen. Echt fier ben ik niet op dat werk. Het was niet echt goed, ik kon niet doen wat ik wilde. Ik ben geboren om verhalen te vertellen in beelden. Het enige stripblad dat legaal de Poolse grenzen over raakte, was het Franse weekblad *Vaillant*. Ik leerde het op mijn tiende kennen toen ik het als verjaardagsgeschenk kreeg van mijn buurjongen. Zoiets had ik nog nooit gezien: een mooi, kleurrijk blad op kwaliteitspapier. Het was best moeilijk om een exemplaar van *Vaillant* te pakken te krijgen. De enige mogelijkheid was de boekenbeurs in Warschau. Na die beurs gingen de albums van *Vaillant* naar enkele boekenwinkels, al moest je dan wel mensen kennen om er eentje te pakken te krijgen. Bovendien was de helft tegen die tijd al gestolen door kinderen die op de beurs rondzwierven. Er heerste dus best wel een latente striphonger in Polen. Het was door het lezen van *Vaillant* dat de stripmicrobe me stevig te pakken kreeg. Toen voelde ik dat ik dit ook wilde doen: verhalen vertellen door ze in beelden om te zetten. En net daar wrong in Polen het schoentje.

Illustratie uit 1967 voor een boek over de Tweede Wereldoorlog

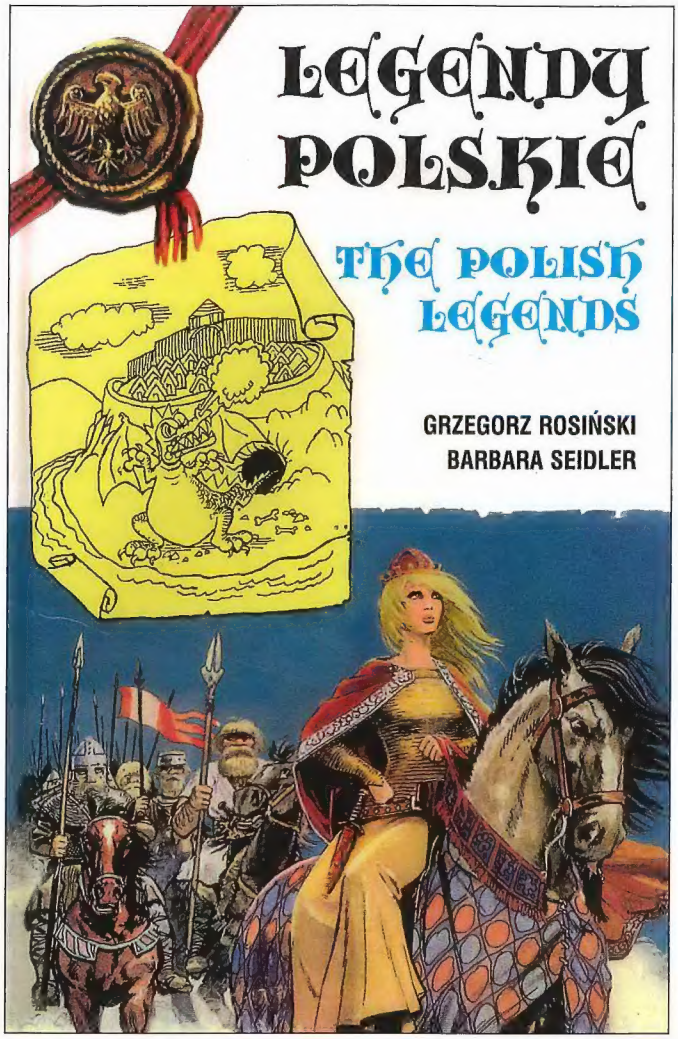

IN COMMAND OF HER KNIGHTS, WANDA WENT INTO BATTLE AGAINST THE GERMANS.
WANDA NA CZELE RYCERSTWA WYRUSZYŁA NA BITWĘ Z NIEMCAMI.
OUR ANCESTORS AND FOREFATHERS FOUGHT THE ENEMY IN THE FORESTS AND WERE VICTORIOUS.
NASI DZIADOWIE I OJCOWIE BILI SIĘ Z WROGIEM W PUSZCZY I ZWYCIĘŻALI.
AND WE WILL WIN THIS WAR!
I MY TĘ WOJNĘ WYGRAMY!

Cover en fragment van de integrale editie van Legendy Polskie

Waren strips in Polen toen verboden?
Nee, verboden is overdreven. Het fenomeen strip is daar gewoon vrij onbekend. Er heerste een hardnekkige traditie om veel meer aandacht te schenken aan het geschreven woord dan voor getekende beelden. Dat was al zo voor de Tweede Wereldoorlog en bleef ook nadien zo. Ik tekende dus covers en platenhoezen maar maakte voor mezelf al beeldverhalen. Die bewaarde ik in een lade van mijn bureau want in Polen zou ik toch nooit mijn boterham verdienen met striptekenen.

Wanneer heb je dan uiteindelijk je eerste strip gepubliceerd?
In 1968 kreeg ik de kans om strips te publiceren in een Pools blad *Sport i Turystyka* (*Sport en Toerisme*, nvdr.). De redactie had me gecontacteerd en vrij snel werd ik gebombardeerd tot hoofdverantwoordelijke van het Poolse stripgebeuren.

Je moest dus op zoek naar andere Poolse striptekenaars. Dat was wellicht niet zo makkelijk.
Inderdaad. Ik begon mijn zoektocht naar collega-tekenaars bij mijn oude vrienden van de academie. Zonder succes want een goede tekenaar bleek niet per definitie een goed striptekenaar te zijn. Voor de oorlog hadden we in Polen enkele striptekenaars. Na de oorlog waren er amper twee, waaronder ik. Er stonden geen nieuwe tekenaars op. Redenen voor dat tekort aan tekenaars waren o.a. het papier, dat toen enorm kostbaar geworden was en de verhalen, die onder Stalins bewind over stoere, noeste arbeiders met brede borstkassen moesten gaan. Na 1956 bepaalde de regering dat er meer abstract gewerkt moest worden. Wat niet abstract was, was niet goed. Abstracte tekeningen konden veel minder kritiek tonen, redeneerden ze. Klassieke tekenaars werden in die tijd scheef bekeken. Het duurde tot midden van de jaren zestig vooraleer stripmakers weer terugkeerden naar het klassieke tekenen.

Hoe is je zoektocht uiteindelijk afgelopen?
Ik kwam uiteindelijk terecht bij Boguslaw Polch, een vriend die ook een korte tijd op de kunstacademie had doorgebracht. Het klikte meteen. Ik begon toen aan het verstrippen van enkele Poolse legenden. Het bijzondere was dat in de tekstballonnen zowel de Engelse als de Poolse tekst werden afgedrukt. De boekjes waren dan ook in eerste instantie bedoeld om Polen die naar de V.S. waren uitgeweken toch de taal van hun ouders bij te brengen. Ook die ouders waren tevreden over die albums want zo kregen ze toch weer iets in handen dat uit Polen kwam.

Leuk idee om twee talen in één strip te verwerken!
Vind ik ook. Men zou dat ook nu nog moeten doen. Strips zijn een zeer efficiënte manier om een vreemde taal te leren.

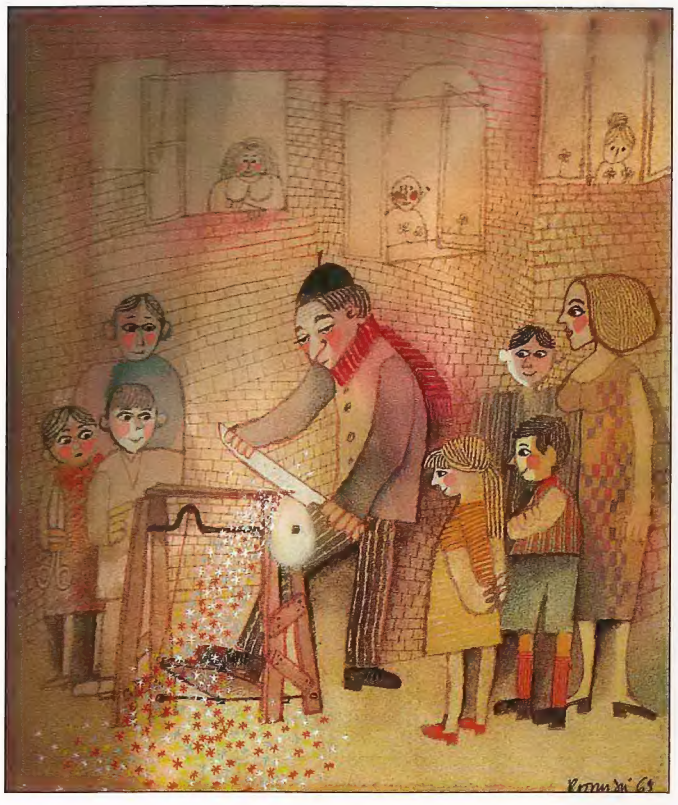

Illustratie van Rosinski uit 1969

Wanneer ben je bij *Sport i Turystika* weggegaan?
Ik heb er gewerkt van 1968 tot 1970. Toen stapte ik en veel collega-striptekenaars, over naar een staatsuitgeverij, die het blad *Relax* publiceerde. Hier kregen we meer vrijheid om ons ding te doen. Ik schopte het zelfs tot artistiek directeur. Toch heb ik het ook hier maar twee jaar uitgehouden.

Kwam je toen in contact met België?
Dat klopt. Ene Carlos Blanchart kwam naar Polen. Blanchart gaf wenskaarten en affiches uit en was op zoek naar mensen die wenskaarten konden tekenen, wat ik dan ook maar deed. Toen Blanchart terugkeerde naar België schreef hij een stapel brieven voor mij naar ondermeer Casterman, Dupuis en Lombard. Ik kreeg van die uitgeverijen vrij negatieve antwoorden. De ene vond mijn werk niet origineel genoeg, de ander vond dat ik dan weer te ver woonde om vlot mee te kunnen samenwerken. Niet bepaald hoopgevend allemaal.

VERHUIS NAAR BELGIË EN PERIODE BIJ DUPUIS

Een verhuis naar België drong zich dus op?
Inderdaad. In 1982 kwam ik in Brussel wonen. De situatie in Warschau was niet meer houdbaar. Ik riskeerde het niet meer om mijn platen vanuit Polen naar België te sturen. De toenmalige hoofdredacteur bij *Tintin/Lombard* toonde wel interesse in mijn werk mits ik in België zou komen wonen. Even leek het erop dat ik weer van nul moest beginnen toen hij opstapte. Gelukkig was er André-Paul Duchâteau. Hij was toen hoofdredacteur bij *Tintin* geworden. Ik bracht niet alleen een bezoek aan hem maar ook aan uitgeverij Dupuis. Plots had iedereen interesse in mijn werk. *(lacht luid)*

Hoe kijk je terug op je periode bij Dupuis?
Ik twijfelde toen nog of ik voor de realistische dan wel voor de humoristische tekenstijl zou gaan. Toen tekende ik onder het pseudoniem Rosek. Ik werkte er vooral mee aan de bijlage *Le Trombone Illustré* van het weekblad *Spirou/Robbedoes* tussen 1976 en 1978. Het was een fijne periode. Samenwerken met grote namen als André Franquin, René Hausman en Yvan Delporte was een waar plezier.

Uit die periode dateren ook de kortverhalen *De Fantastische Rondvaart*. Hoe kijk je op die verhalen terug?
In voorpublicatie verschenen ze onder een lichtjes andere titel: *De Fantastische Scheepsreis*. In die periode was ik een manusje-van-alles. Ik heb altijd geprobeerd om mezelf opnieuw uit te vinden. Ik houd er niet van om jarenlang op dezelfde manier te werken. Daarvan leer je niets. Het zorgt er alleen maar voor dat je werk stagneert, dat je evolutie als tekenaar stopt.

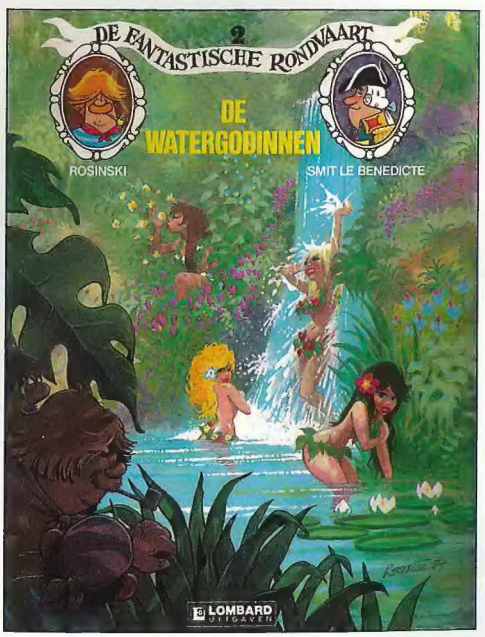

De Fantastische Rondvaart (1987 en 1988)

LE CHASSE-COLPORTEUR
Rose Eck
DINGLINGLING
MILLE MILLIARDS DE [illegible]... PAS MOYEN DE REGARDER SON FEUILLETON À L'AISE.
NONSIEUR! JE NE PRENDRAI QUE CINQ MINUTES D'UN TEMPS QUE JE SAIS PRECIEUX. JE SUIS LE SEUL L'UNIQUE COLPORTEUR QUI VIENNE VOUS VENDRE LE MANUEL DU PARFAIT «CHASSE COLPORTEUR». REGARDEZ!
ALLEZ ALLEZ! SONNEZ ET VOYONS CE QUE VOUS SAVIEZ FAIRE!
VOUS ALLEZ VOIR. IL NE FAUT PAS EMPLOYER N'IMPORTE QUELLE METHODE: FORCE DE CARACTERE ET PERSUASION... N'OUBLIEZ PAS LA VALISE.
DINGLIN GLING
EXCUSEZ MOI, MONSIEUR, JE NE PRENDRAI QUE 5 MINUTES DE VOTRE...
NON
J'AURAI PEUT-ETRE PLUS DE CHANCE LA PROCHAINE FOIS.
WAZZ
C'ETAIT QUI, MON CHÉRI?
ENCORE UN DE CES ENQUIQUINEURS JE COLPORTEUR QUI VENAIT VENDRE JE NE SAIS PLUS QUOI.
42

Eén van de humoristische hersenkronkels van Rosinski (Rosek) uit het Franse Le Trombone Illustré, bijlage bij de Franse editie van het weekblad Spirou (jaargang 41, nº 2087, 13 april 1978)

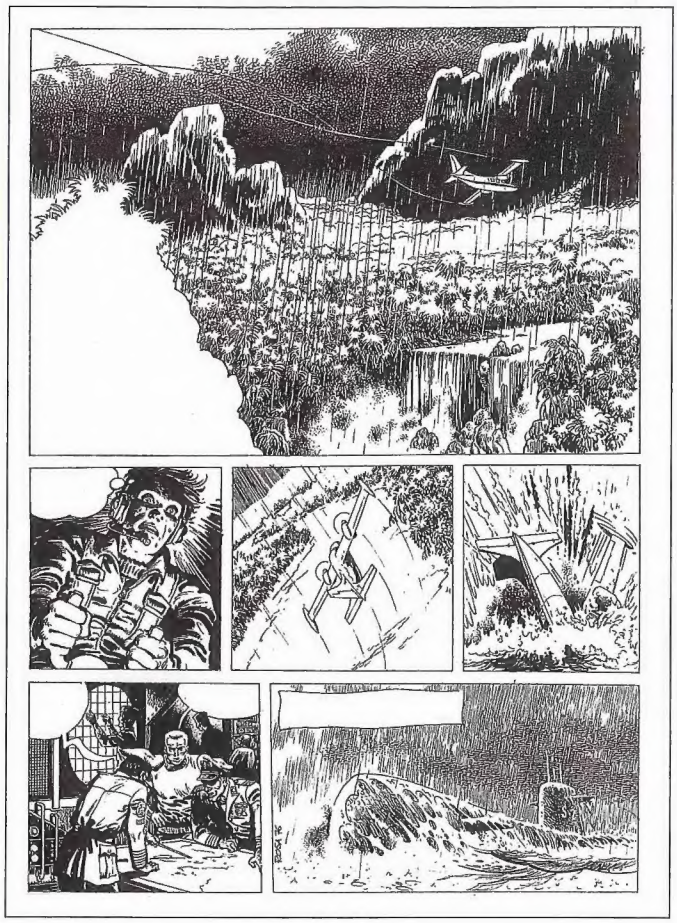

Deze pagina in realistische stijl heeft Jean Van Hamme overtuigd om met Rosinski te gaan samenwerken

Vanwaar komt die voortdurende drang om van stijl te veranderen?

Dat zit nu eenmaal in mij. Grote uitvinders hebben ook soms heel lang moeten proberen, zoeken en herbeginnen vooraleer ze hun gedroomde eindresultaat bereikten. Denk aan Thomas Edison. Hij heeft honderden pogingen gedaan vooraleer hij erin geslaagd was om dat draadje in dat bolletje te laten gloeien. *(lacht)* Ja, dat is toch zo. Stilstaan is achteruitgaan voor mij. Niet berusten in een tekenstijl die je beheerst. Trouwens, ik houd niet van dat woord 'stijl'. Ik vind niet dat er zoiets bestaat als 'de stijl van Rosinski'. Dat is precies wat ik wil vermijden. Ik wil mezelf niet herhalen, me bij nieuwe oneshots altijd op glad ijs wagen, iets totaal nieuws uitproberen. Jarenlang op dezelfde manier verder werken omdat het succesvol is, dat is mijn ding niet. Van succesbeleving leer je niets. Ik ben dus helemaal niet akkoord met de uitdrukking 'Never change a winning team'. Pas als ik mezelf in gevaar breng door op een andere creatieve manier te werken, voel ik mij uitgedaagd om erin te vliegen. Als mens leer je het meest uit ontgoochelingen. Het zou toch zalig zijn om bij een volgend project onder een ander pseudoniem te werken. Ik ben benieuwd hoeveel er dan nog mijn hand zouden herkennen. Misschien zouden bepaalde criticasters die albums dan wel appreciëren. *(lacht luid)*

ONTMOETING MET VAN HAMME: START VAN SUCCESREEKS *THORGAL*

1976 was voor jou een echt sleuteljaar. Je ontmoette Jean Van Hamme voor het eerst. Het begin van de successtory van *Thorgal*. Hoe ben je met Van Hamme in contact gekomen?

Daar heeft Carlos Blanchart ook voor gezorgd. Tijdens een etentje bij hem thuis werd ik aan Van Hamme voorgesteld. Jean was heel geïnteresseerd in een samenwerking nadat hij mijn wenskaarten had gezien. Hij gaf me een opdracht mee. Ik had een dag de tijd om aan de hand van één strippagina te tonen wat ik in mijn mars had als realistisch tekenaar.

Oei! Dat was een zware opdracht...

Zeg dat wel. Voor de eerste keer in mijn leven moest ik iets realistisch tekenen en het moest meteen ook goed zijn. Ik herinner me die nacht nog alsof het gisteren was. *(lacht)* Om mijn zenuwen enigszins onder controle te houden, rookte ik het ene pakje sigaretten na het andere. Gelukkig lukte het mij en was Jean ook tevreden. Zo kon onze samenwerking beginnen.

Hoe hielden jullie contact op het einde van de jaren zeventig?

Tja, dat was niet zo makkelijk. Ik woonde in Warschau en

Jean in Brussel. Dus er werd heel wat over en weer getelefoneerd. Onze telefoonnummers bevatten toen, op een cijfer na, exact dezelfde cijfers! We waren gewoon voorbestemd om samen te werken. Zoveel toeval bestaat toch niet. *(lacht luid)*

Heb je eigenlijk een verklaring voor het gigantische succes van *Thorgal*?
Tja, die vraag is me al heel veel gesteld. Ik vermoed dat het met de persoonlijkheid van Thorgal te maken heeft. Een echt held kan je Thorgal niet noemen. Een antiheld is het ook niet. Hij hangt daar ergens tussen. Thorgal wil eigenlijk niets liever dan met rust gelaten worden en met zijn vrouw en kinderen een rustig leventje leiden. Jammer dat de goden iedere keer weer roet in het eten gooien. *(lacht)* Daarenboven is het moeilijk om een genre te plakken op *Thorgal*. Het is geen pure heroic fantasy. Er zitten vaak mythologische elementen en romantische intriges in. Het is ook een van de uitzonderlijke reeksen waarbij de hoofdpersonages ook écht ouder worden. Je ziet Jolan en Wolvin geboren worden en opgroeien. Heel veel vrouwelijke fans van de reeks houden net van dat aspect, hoor ik vaak.

Toch zien we Thorgal ook vaak vechten...
Dat is altijd omdat het niet anders kan. We gebruiken alleen geweld om contrasten te tonen. De slechteriken lopen rond om te tonen dat de goeden écht goed zijn. Het geweld in de *Thorgal*-albums wordt elke keer uitgelokt door de slechteriken. Zo zijn de goede karakters wel verplicht om ook geweld te gebruiken.

Toch wel uitzonderlijk in het huidig aanbod van strips waarbij het bloed soms van de pagina's druipt.
Da's waar. Het zou er in *Thorgal* ook heel wat bloederiger en spectaculairder kunnen uitzien. Zowel Jean (Van Hamme, voormalige scenarist, nvdr.) als Yves (Sente, huidig scenarist, nvdr.) vinden echter dat je bloederige slachtingen mag suggereren maar niet expliciet moet tonen. Ik gebruik liefst onomatopeeën om de lezer duidelijk te maken dat een lichaamsdeel wordt afgerukt of een schedel in tweeën wordt gespleten. Waarom moet dat per se getoond worden?

Het klinkt alsof je morele waarden wil meegeven in een avonturenstrip.
Dat klopt. Sinds ik kinderen heb, vind ik het heel belangrijk dat ze een gezonde kijk op de wereld krijgen. Je kan je kinderen dat op velerlei manieren meegeven, bijvoorbeeld door ze strips te laten lezen. De waarden van goede en hechte familiebanden zijn zeer belangrijk en dat probeer ik toch in *Thorgal* te laten voelen.

Wat opvalt is dat er heel veel sterke vrouwelijke personages in *Thorgal* rondlopen. Een bewuste keuze?
Inderdaad. Er is de zachtaardige Aaricia, de lieve Wolvin en de slechterik Kriss van Valnor. Weet je, als ik aan het tekenen of schilderen ben, dan vereenzelvig ik me écht met

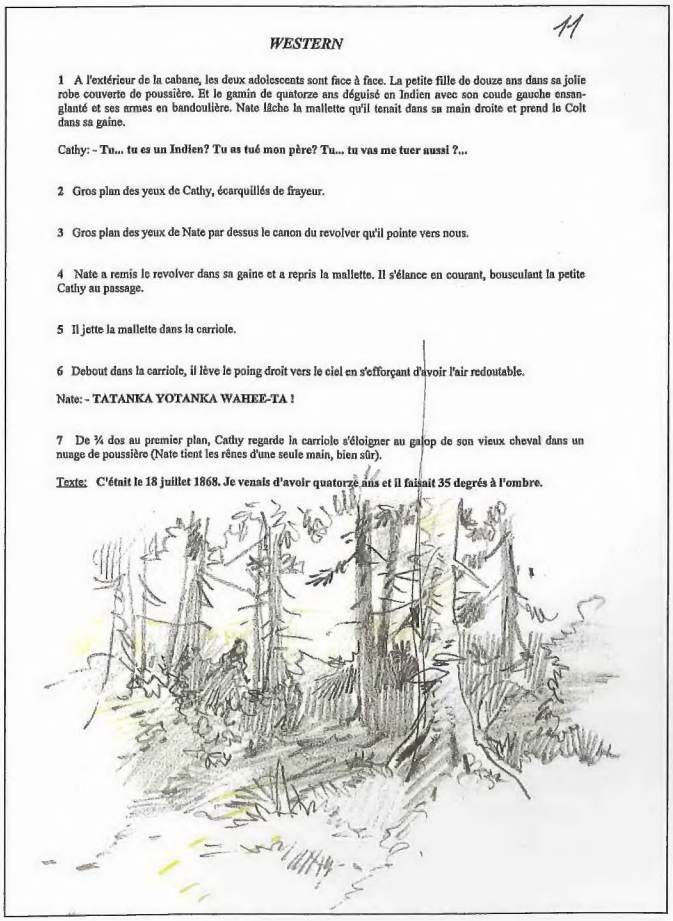

WESTERN

11

1 A l'extérieur de la cabane, les deux adolescents sont face à face. La petite fille de douze ans dans sa jolie robe couverte de poussière. Et le gamin de quatorze ans déguisé en Indien avec son coude gauche ensanglanté et ses armes en bandoulière. Nate lâche la mallette qu'il tenait dans sa main droite et prend le Colt dans sa gaine.

Cathy: - Tu... tu es un Indien? Tu as tué mon père? Tu... tu vas me tuer aussi ?...

2 Gros plan des yeux de Cathy, écarquillés de frayeur.

3 Gros plan des yeux de Nate par dessus le canon du revolver qu'il pointe vers nous.

4 Nate a remis le revolver dans sa gaine et a repris la mallette. Il s'élance en courant, bousculant la petite Cathy au passage.

5 Il jette la mallette dans la carriole.

6 Debout dans la carriole, il lève le poing droit vers le ciel en s'efforçant d'avoir l'air redoutable.

Nate: - TATANKA YOTANKA WAHEE-TA !

7 De ¾ dos au premier plan, Cathy regarde la carriole s'éloigner au galop de son vieux cheval dans un nuage de poussière (Nate tient les rênes d'une seule main, bien sûr).

Texte: C'était le 18 juillet 1868. Je venais d'avoir quatorze ans et il faisait 35 degrés à l'ombre.

Scenario en definitief resultaat van plaat 11 zoals Van Hamme het aan Rosinski bezorgt. Rosinski begint tijdens het lezen van de scenario's meteen te schetsen, zoals je onderaan kan zien

"ALLE SCENARISTEN WAARMEE IK TOT NU TOE WERKTE, ZIJN LITERAIRE GENIEËN"

het personage op papier of op het doek. Als ik een vrouw aan het tekenen ben, dan ben ik op dat moment ook zelf een vrouw. Dat lijkt niet altijd evident maar voor mij is dat de enige manier. Als ik me op dat moment vrouw voel, gaat het tekenen ervan zo veel vlotter.

Kan je eens beschrijven hoe je aan een pagina uit *Thorgal* begint?
Net als alle scenaristen waarmee ik werk, lees ik eerst het hele scenario door. Ik weet dat sommige collega-tekenaars er geen behoefte aan hebben om het hele scenario tegelijk opgestuurd te krijgen. Maar bij mij ligt dat anders. Ik wil echt heel het verhaal lezen om in de sfeer te komen. Eerst lees ik het scenario door zoals een lezer het doet. Niet al te diepgaand, eerder oppervlakkig. Dan lees ik het een tweede keer waarbij ik al een synopsis begin te maken. Ik begin op A4-tjes al de plaatjes hun juiste plaats te geven. En dan kan het eigenlijke uittekenen en schetsen beginnen. Inkten is mijn ding niet. Als ik geïnkte pagina's van sommige tekenaars zie, dan vind ik ze vaak minder goed dan de potloodtekeningen. Ik heb het niet voor die gestroomlijnde klare lijn. Daarom dat de nieuwe manier van werken met directe inkleuring me zoveel meer plezier geeft.

Laten scenaristen Jean Van Hamme en Yves Sente je volledig vrij bij het uitwerken van de tekeningen?
Inderdaad. Ik zou het ook niet anders willen of kunnen. Als ik één goeie raad mag geven aan beginnende tekenaars dan is het dat ze een scenarist moeten zoeken waarop ze 100 % vertrouwen. Als er een sterke vertrouwensrelatie is tussen tekenaar en scenarist dan loopt het hele proces vlot. Jean en Yves bemoeien zich niet met mijn tekeningen en ik bemoei me niet met hun scenario's. Scenarioschrijven is een vak apart en tekst omzetten in beelden is een ander vak. Ik vind dat die twee zich niet met elkaar moeten inlaten. Het verhaal bedenken is één ding, het uitwerken ervan het tweede. Ik mag er niet aan denken dat een scenarist me een storyboard aflevert dat ik dan moet uittekenen. Alle scenaristen waarmee ik tot nu toe werkte zijn literaire genieën. Ik vind dat er een soort van chronologie moet gerespecteerd worden bij het maken van strips. Eerst ontstaat er een idee voor een verhaal. Dat idee wordt uitgeschreven tot een scenario en dan is het aan de tekenaar om alles in beelden om te zetten. Als de ene zijn werk erop zit, is het de beurt aan de volgende. Ik zal dus zelf nooit een scenario schrijven. Ik kan dat niet. Ik zou me er onzeker bij voelen en schrik hebben om amateuristisch over te komen. En als er een ding is dat ik haat dan is dat amateurisme.

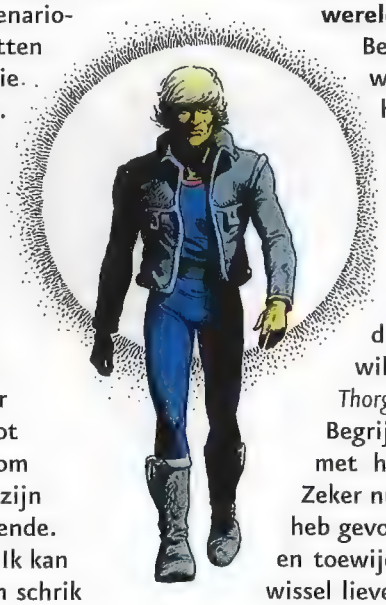

Op welke vlakken?
Op alle vlakken. *(zucht)* Tegenwoordig zie ik veel te veel amateurisme in de wereld om me heen. De laatste jaren voelt zowat iedereen zich artiest. Iedereen denkt een fantastisch zanger of een bijzonder getalenteerde muzikant te zijn. Anderen denken dan weer dat ze goeie schilders of beeldhouwers zijn. Ik vind van mezelf dat ik een zeer goed oog heb om te zien of iemand talent heeft of alleen maar doet alsof. Van architecten vindt iedereen het normaal dat het een beschermd beroep is waardoor je er normaal gezien weinig amateurs tegenkomt. In de wereld van de kunst is dat echter niet het geval. Velen voelen zich geroepen, weinigen zijn uitverkoren.

Euh... Da's duidelijk.
Pas op, begrijp me niet verkeerd. Ik kom misschien wat dikkenekkerig over maar ik bedoel het niet zo. Ik vind gewoon dat een schoenmaker bij zijn leest moet blijven. Mij zal je nooit een instrument horen bespelen of een cd zien opnemen. Ik vind dat ik goed ben in het visualiseren van zinnen en teksten. Daarom blijf ik me uitsluitend binnen dat wereldje bewegen, weliswaar altijd op zoek naar nieuwe manieren om dat te doen.

SCIENCEFICTION MET DE REEKS *HANS* EN STRIPKLASSIEKER *DE CHNINKEL*

Tussen 1983 en 1990 wisselde je het tekenwerk voor *Thorgal* af met het tekenen van de futuristische reeks *Hans*. Was het niet moeilijk om te switchen van de ene wereld naar die totaal andere wereld?
Best wel. Het is dan ook een van de redenen waarom ik het na vijf albums voor bekeken hield. Ik was dan ook heel tevreden dat ik deze reeks aan mijn landgenoot en goede vriend Kas (pseudoniem voor Zbigniew Kasprzak, nvdr.) heb kunnen toevertrouwen. Kas heeft dezelfde sensibiliteit als ik en heeft ook aan dezelfde school als ik in Warschau gestudeerd. Dankzij hem kon ik me volledig toeleggen op één reeks: *Thorgal*. Sindsdien wil ik alleen nog maar 'slaaf' zijn van de reeks *Thorgal*. Ik ben dat aan mijn vele lezers verplicht. Begrijp me echter niet verkeerd, ik teken nog altijd met heel veel plezier de avonturen van *Thorgal*. Zeker nu ik met directe inkleuring een nieuwe adem heb gevonden. Maar ik kan niet met dezelfde energie en toewijding twee reeksen tegelijkertijd tekenen. Ik wissel liever af door af en toe een oneshot te tekenen

dan heen en weer te springen tussen twee stripreeksen. Die oneshots gebruik ik dan ook maar al te graag om te experimenteren. Zoals ik daarnet zei, kan ik me in die afzonderlijke verhalen opnieuw kwetsbaar opstellen om daaruit nieuwe energie te putten en nieuwe creatieve invalshoeken te vinden om mijn verhaal in beelden om te zetten.

Ben je de reeks *Hans* blijven lezen nadat Kas het van jou overnam?
Lezen niet, nee. Weet je, ik lees zelden of nooit strips. Ik ben er beroepsmatig al zoveel mee bezig dat ik niet de drang heb om nog veel stripalbums van collega's te gaan lezen. Doorbladeren van andere strips, dat doe ik wel. Maar lezen, nee, daar pas ik voor. Ik lees wel heel veel boeken. Ik kruip al tientallen jaren in bed met een goed boek. Elke dag lees ik voor het slapengaan. Dat is echt een vast ritueel geworden.

In 1988 verbaasde je de hele stripwereld met het sublieme oneshot *De Chninkel*. Voor zover dat nog nodig was, werd dit album toch als de definitieve bevestiging van de tandem Rosinski-Van Hamme beschouwd. Hoe is dit verhaal eigenlijk tot stand gekomen?
Ik wou al heel lang een verhaal in zwart-wit tekenen. Jean (Van Hamme, nvdr.) wist dit en bood me de kans om me volop te laten gaan met het fantastische scenario van *De Chninkel*. Ik heb ook heel veel aan uitgeverij Casterman te danken. In het maandblad *Wordt Vervolgd (A Suivre)* kregen stripauteurs van Casterman de kans om verhalen te publiceren buiten de gangbare norm. Het leverde stripnovellen op, de voorloper van wat men nu zo graag bestempelt als 'graphic novels'. Jeans scenario gaf me echt de kans om alle registers open te trekken. Ik kon alles uitproberen. Zo heb ik potlood, pen, penseel en zelfs houtskool gebruikt om dit album te maken. Ik besteedde ook heel veel tijd en aandacht aan mijn arceringen en rasters. Daarenboven mocht ik een volledig imaginaire wereld scheppen. Opzoeken of documentatie verzamelen was niet nodig. Ik mocht alles zelf bedenken. Zalig gewoon! Ik boetseerde de figuren van J'On en G'wen om ze nadien makkelijker te kunnen tekenen. Alle monsterlijke creaturen en bouwwerken mocht ik zelf fantaseren. Wat een vrijheid! Als tekenaar kun je alleen maar dromen van zulke scenario's.

Kreeg je ook nu – zoals bij *Thorgal* - het hele scenario van dit epos in een keer opgestuurd?

Inderdaad. Ik wil gewoon niet anders werken. Tijdens het lezen van *De Chninkel* was ik heel geëmotioneerd. Ik ben dan ook een gevoelig iemand. Bij het bekijken van een film barst ik ook snel in tranen uit. Wel, ik had bij dit verhaal een heel warm gevoel van binnen. En dat is voor mij een indicator dat het een sterk verhaal is en dat het publiek er ook van zal houden.

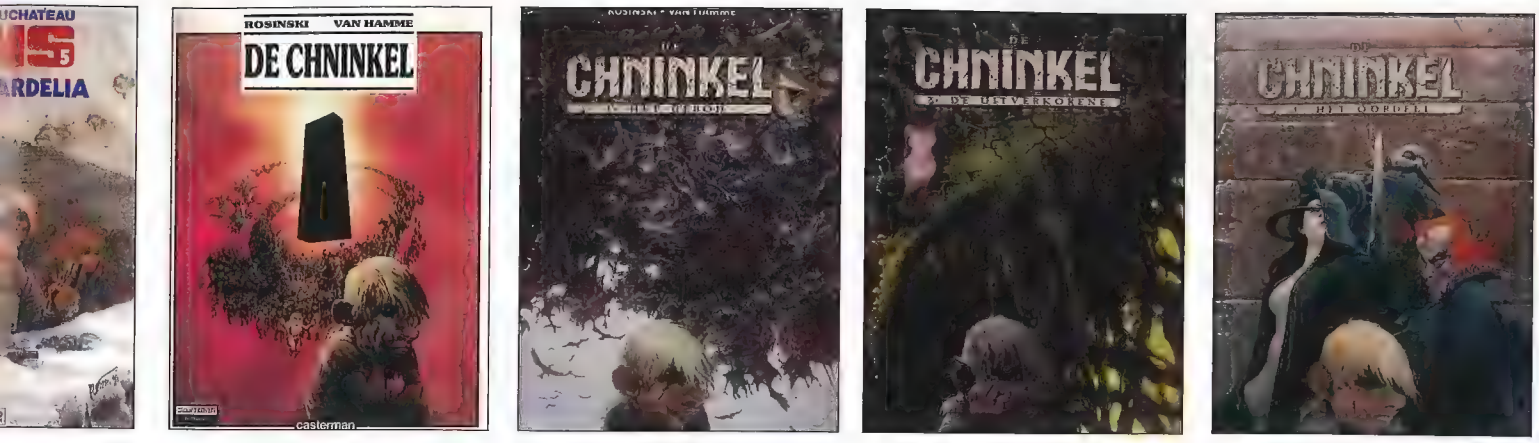

Boven van links naar rechts:
Covers Hans, deel 1 tot en met 5
De originele, integrale uitgave in zwart-wit van de Chninkel uit 1988 en de drie speciaal voor de ingekleurde versie geschilderde nieuwe covers in 2001 en 2002

Links: Schetsen voor het personage van Gwel uit de Chninkel

In 2001 werd *De Chninkel* opnieuw uitgebracht maar deze keer in drie delen en volledig in kleur. Ben je tevreden over het eindresultaat?
Oh ja. Ik herinner me dat er heel wat kritiek kwam toen bekend raakte dat *De Chninkel* zou worden ingekleurd. Inkleurster Graza (vrouw van tekenaar Kas, nvdr.) leverde schitterend werk. De keuze voor Graza lag voor de hand. Ik heb haar inkleuring van de *Thorgal*-albums ook altijd knap gevonden.

Begrijp je de kritiek dat *De Chninkel* in kleur is uitgebracht om puur commerciële redenen?
Tja, laat de mensen maar denken wat ze willen. Ik weet één ding. De fans van het zwart-witte verhaal hoeven niet te panikeren. Het album blijft ook herdrukt worden in zwart-wit. De jongere lezers, die niet weten dat *De Chninkel* oorspronkelijk een verhaal in zwart-wit is, zullen zich geen vragen stellen. Ik heb de inkleuring van heel nabij gevolgd en wilde echt dat de sfeer behouden bleef. Trouwens, als dit heiligschennis zou zijn, dan kan dat ook gezegd worden van de inkleuringen van de verhalen van Hergé of Pratt. Laat beide versies naast elkaar bestaan en geef zo de kans aan de lezers zelf om te beslissen welke uitgave hun voorkeur wegdraagt.

DE KLAAGZANG VAN DE VERLOREN GEWESTEN MET JEAN DUFAUX

In 1993 werkte je voor het eerst samen met die andere grote scenarist, Monsieur Noir, alias Jean Dufaux, voor de eerste cyclus van *De Klaagzang van de Verloren Gewesten*. Hoe is die samenwerking tot stand gekomen?
Begin jaren negentig heb ik nog voorstellen gekregen van andere grote scenaristen als Makyo en Jodorowsky, maar zij wilden dat ik met hen een nieuwe reeks van meerdere albums zou maken. En dat wilde ik niet meer doen, zoals ik net vertelde. Op een bepaald moment kreeg ik het scenario in handen van *Sioban*, het eerste deel van de eerste cyclus van *De Klaagzang*. De naam van de scenarist werd bewust geheim gehouden. Toen ik het verhaal las, had ik best wel zin om het te gaan tekenen. De Engelse, Keltische, middeleeuwse sfeer, daar houd ik wel van. Ik ging dus akkoord op voorwaarde dat het geen nieuwe reeks zou worden.

Uiteindelijk zijn het toch vier albums geworden...
Inderdaad. En dat was oorspronkelijk niet de bedoeling. Het zou een tweeluik worden, meer niet. Toen Jean (Dufaux, nvdr.) en uitgeverij Dargaud echter een vervolg wilden, heb ik in eerste instantie geweigerd.

Wie kon je dan uiteindelijk toch over de streep trekken?
Ik zei aan mijn uitgever Claude en aan Jean dat ze mijn vrouw moesten verleiden, figuurlijk dan wel te verstaan. *(lacht luidop)* Als ze erin zouden slagen om mijn vrouw te overtuigen, dan zou ik een vervolg van nog eens twee albums tekenen. En het is hen dus gelukt, hé. *(lacht opnieuw)*

Verliep de samenwerking met Jean Dufaux anders dan die met Jean Van Hamme of Yves Sente?
Je kan de werkwijze goed met elkaar vergelijken. Jean en ik zijn ook echte vrienden die elkaar vertrouwen. En we bemoeien ons dus niet met elkaars werk. Ik wilde hem niet beïnvloeden en gunde hem zijn volledige vrijheid om te schrijven wat hij in zijn hoofd heeft. Zodra ik het scenario van hem kreeg, was zijn rol uitgespeeld en kon ik aan de slag.

Laat je je beïnvloeden door bioscoopfilms of televisiereeksen bij het creëren van je personages?
Normaal niet. Ik vind dat je als tekenaar beter zelf je personages kan creëren. Je schept ze zelf en geeft ze een eigen mimiek, een eigen karakter, een eigen manier van reageren op diverse situaties. Ook voor de decors, de landschappen en de kastelen heb ik me niet op bestaande foto's gebaseerd. Ik bedacht alles zelf. Pas op, ik bladerde vaak in fotoboeken om inspiratie op te doen maar eens ik begon te tekenen, lag er geen documentatie meer op mijn tekentafel.

Wat vind je van de interpretatie van de tweede cyclus van *De Klaagzang* door Philippe Delaby?
Philippe is een heel groot realistisch tekenaar. Hij barst van het talent. Ik vind zijn tekeningen heel knap. Maar zijn albums heb ik nog niet gelezen. Ik vind het ook helemaal niet erg dat de tweede cyclus totaal anders getekend is dan mijn vier albums. Ik ben niet het soort tekenaar die zegt dat een universum, dat door hem is bedacht, niet meer mag verder leven nadat hij er zelf mee gestopt is. Integendeel. Als iemand anders in diezelfde wereld verder werkt, beschouw ik dit alleen maar als een verrijking.

Knap hoe de covers als je ze naast elkaar legt één geheel vormen.
Spreek me niet te veel over die covers. Je moet weten dat zowel de cover van *Sioban* als die van het tweede deel *Blackmore* gestolen zijn tijdens een expositie op het stripfestival van Sierre.

Dat meen je niet!!!???
Toch wel. En het is niet de eerste keer dat mij dat overkomt. De cover van de zwart-wit versie van *De Chninkel* is in feite mijn tweede cover want de originele eerste cover is ook gestolen. Ook meer dan de helft van mijn originele platen van het *Thorgal*-album *De Zwarte Galei* zijn gestolen.

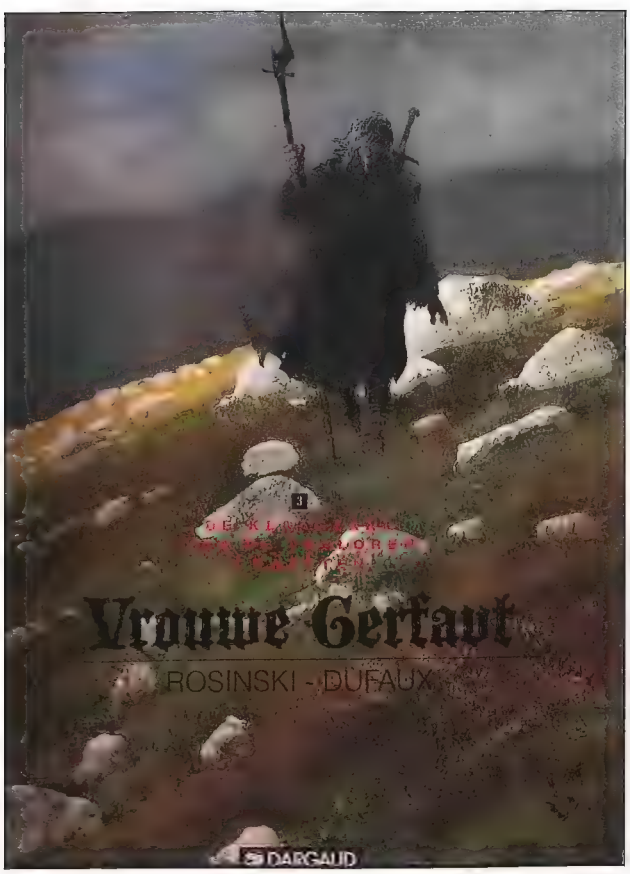

Alternatieve cover voor een speciale uitgave van Vrouwe Gerfaut met acht extra bladzijden schetsen

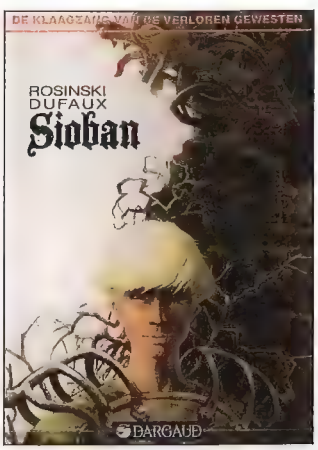

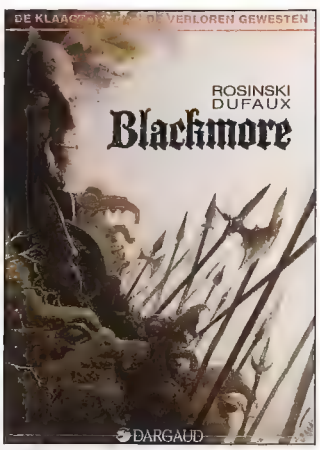

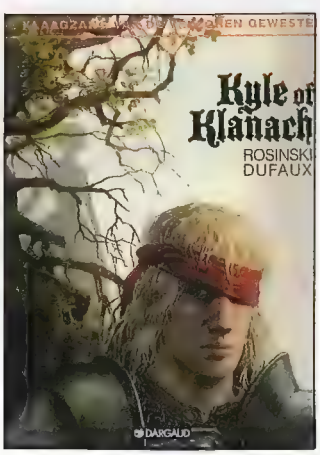

CZŁOWIEK Z CARSON CITY
...DYLIŻANS TOCZYŁ SIĘ NIEMIŁOSIERNIE I PODSKAKIWAŁ NA WYBOISTEJ DRODZE. BYŁA TO OSTATNIA PODRÓŻ TEGO STAREGO PUDŁA, KTÓRE PRZEZ PIĘTNAŚCIE Z GÓRĄ LAT WOZIŁO PRZEZ MIĘDZY SOLEDAMENTO A SALT LAKE CITY. W POWOZIE ZNAJDOWAŁO SIĘ SZEŚĆ OSÓB: BYŁY TAM DWIE DAMY, PULCHNY JEGOMOŚĆ Z MINĄ LOKAJA, JAKIŚ BRODATY WESTMAN, POGRĄŻONY W GAZECIE SZERYF, ORAZ MŁODY CZŁOWIEK, KTÓRY NIC SOBIE NIE ROBIĄC Z POWAŻNEJ OSOBY, Z PRZEJĘCIEM CZYŚCIŁ WIELKIEGO COLTA...
TEKST I RYSUNKI
ROSIŃSKI GRZEGORZ
SKOŃCZYWSZY SWE ZAJĘCIE, MŁODZIENIEC WSUNĄŁ BROŃ DO POCHWY I ZE ŚLUBIENIEM PODZIWIAŁ LUSTROWE WIDOWISKO GÓR...
D! JEŚLI MNIE WZROK NIE MYLI... DO LICHA! NAPEWNO MNIE NIE MYLI! TO TA SAMA TWARZ!
WAYNE RANGER! ZMIANA KONI!
DYLIŻANS ZATRZYMAŁ SIĘ, I PASAŻEROWIE SWAWOLNIE POCZĘLI OPUSZCZAĆ DUSZNE WNĘTRZE...
CZY MOGĘ ZAMIENIĆ Z PANEM KILKA SŁÓW, MISTER?
SŁUCHAM CIĘ MŁODY CZŁOWIEKU...
-CZY PRZYGLĄDAŁ SIĘ PAN SZERYFOWI SWEMU SĄSIADOWI Z DYLIŻANSU?... TEMU BRO
-TEN CZŁOWIEK, TO SŁYNNY BANDYTA -JEDEN Z SZAJKI D
-NIEŹLE MÓWI... TO ŁATWO SI
OGLĄDAĆ...
-CIE NA O
STRONIE M

Eén van Rosinski's eerste stappen op stripgebied. Hij was toen 15 jaar en het bewijs dat hij als kind al verzot was op westerns

EEN DROOM WORDT WERKELIJKHEID MET *WESTERN*

In 2001 kwam je opnieuw verrassend uit de hoek met het oneshot *Western*. Hoe dankbaar ben je Jean Van Hamme voor dit scenario?

Heel, heel erg dankbaar. Echt waar. Ik ben altijd fan geweest van westernverhalen en -films. Als kind tekende ik al westernverhaaltjes. Noem het dus gerust een kinderdroom die in vervulling ging. Mijn allereerste ambitie – toen ik als tekenaar begon in Polen – was een western te tekenen. Opgroeien onder het juk van het communisme, dat doet een jongen al eens wegdromen. De weidse vlakten van de Far West waren dan ook de ideale locatie om bij weg te mijmeren.

Was het snel duidelijk wat voor soort westernverhaal jullie zouden vertellen?

Absoluut, we wilden vooral de menselijke kant van de klassieke western in beeld brengen. We kozen er bewust voor om niet de lyrische en heroïsche westernhelden te tonen, maar wel de gewone mensen van het Westen. De pioniers hadden niets anders dan hoop. Ze moesten van nul beginnen en er elke dag het beste van proberen te maken. Ik haalde heel wat inspiratie uit romans zoals *Welcome to hard times* van de Amerikaanse schrijver Edgar Lawrence Doctorow. Tijdens het lezen van dit boek bekroop me de zin om de huisjes die beschreven worden te beginnen schetsen. Het waren nauwelijks huizen, eerder barakken of snel opgetrokken hutten. Die pioniersdorpjes leken meer op indianendorpen. De enige stenen gebouwen waren de banken. *(lacht)* Ook een reeks kortverhalen van een andere Amerikaanse auteur, Michael Blake, boden me veel inspiratie. Blake is trouwens de schrijver van het oorspronkelijke verhaal van *Dances with Wolves*. Hij interesseerde zich vooral in het lot van blanke kinderen die door de indianen waren ontvoerd.

Toch komen er nauwelijks indianen in beeld.

Inderdaad. Indianen ten tonele voeren zou niets aan de intrige hebben toegevoegd. Het zou het verhaal alleen maar nodeloos ingewikkeld hebben gemaakt, door die polemiek over de moeilijke relaties tussen blanken en indianen.

Het is weer zo'n sterk Van Hamme-scenario; zonder poespas, rechttoe rechtaan, geen dubbele bodems of ingewikkelde taal. Hij weet als geen ander hoe hij een boeiend verhaal moet vertellen. Een verhaal dat de lezer van begin tot einde bij de strot grijpt.

Ook voor dit oneshot sloeg je een nieuwe weg in.
Dat klopt. Met *Western* ervoer ik het plezier van het rechtstreeks inkleuren. Dat zou me later bij *Thorgal* en *Skarbek* nog goed van pas komen.

Je kleurenpalet kan ook best vernieuwend genoemd worden.
Ja, ik voelde van bij het begin aan dat ik alles in een soort sepiatinten moest weergeven. Dat past heel goed bij de sfeer van het verhaal. Men vergeet te vaak dat de immigranten werden aangetrokken door de omgeploegde akkers, de immense weidegronden, het opschietende graan. Ik wilde vooral door mijn kleurenpalet die sfeer weergeven: het stof, de modder, het harde bestaan van de boeren tijdens de verschillende seizoenen. Vandaar mijn keuze voor de okeren aardkleuren. Ik probeerde het op een expressionistische manier weer te geven.

Ook best vernieuwend is het onderbreken van het verhaal door vijf dubbelpaginagrote schilderijen. Was dat jouw keuze ?
Samen met Jean (Van Hamme, nvdr.) hadden we dat besproken. Ik vond dat onmiddellijk een prima idee. Het was de schilder in mij die ik hier volop kon los laten. De dubbelpagina's zijn als het ware een soort adempauze in het verhaal. Het toont de lezers in één oogopslag waar het verhaal zich afspeelt. Het dompelt hen nog eens extra onder in de juiste sfeer. Ik ben ook altijd een groot bewonderaar geweest van grote schilders van de Far West zoals Frederic Remington. Hij bracht het pioniersleven in het Westen al op een sublieme manier tot leven op zijn doeken op het einde van de 19de

"IK HEB SKARBEK ALS EEN ECHTE KUNSTSCHILDER VOOR EEN SCHILDERSEZEL GEMAAKT"

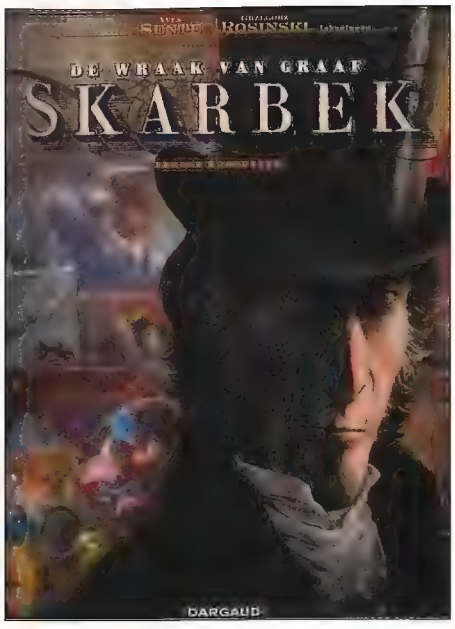

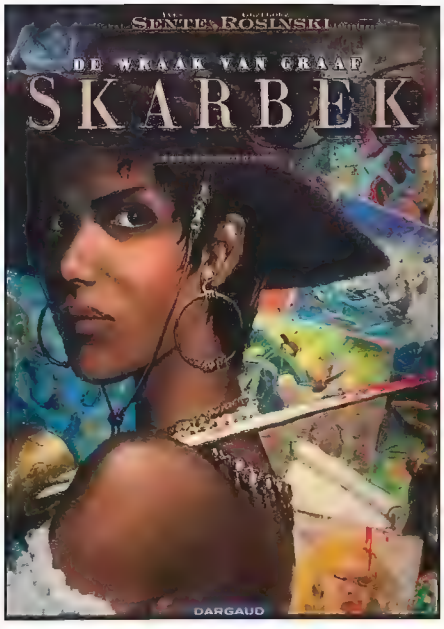

GESCHILDERDE STRIPROMAN DE WRAAK VAN GRAAF SKARBEK (2004-2005)

Tussen 2004 en 2005 sloeg je weer een nieuwe richting in. Het tweeluik *De Wraak van Graaf Skarbek* bood je de ultieme kans om alle registers van een schilder open te trekken. Hoe is dit album ontstaan?

Scenarist Yves Sente liep al een tijdje rond met het idee om een scenario voor mij te schrijven. Ik kende Yves al wel, maar had nog nooit eerder uitgebreid met hem gepraat. Achter mijn rug om – noem het gerust een complot *(lacht)* – had Yves met mijn vrouw en dochter gebabbeld over wat voor soort verhaal ik nog heel graag zou willen tekenen. Toen zij hem hadden ingelicht, is Yves aan het schrijven gegaan. En schrijven is hier echt wel op zijn plaats. Man, man, het literaire talent van Yves is bijzonder groot. Zijn schrijverskunsten hebben me helemaal overtuigd om dit tweeluik in beeld te brengen. Op een dag lag het complete scenario bij mij in de bus en ik ben het onmiddellijk beginnen lezen. Tijdens het lezen kreeg ik weer dat belangrijke, warme gevoel, dat me direct aan het schetsen zette. Toen wist ik dat het goed zat.

Kan je uitleggen wat jou precies zo beviel in het scenario van *Skarbek*?

Alles. De intrige, de personages, de tijdsgeest, de locatie in Parijs. Met behulp van heel veel documentatiemateriaal van collega André Juillard (Frans stripauteur bekend van o.a. *Arno* en *Blake en Mortimer*) kon ik het artistieke milieu van Parijs ten tijde van Louis Philippe heel mooi in beeld brengen. Bepaalde monumenten en gebouwen moest ik zo getrouw mogelijk natekenen maar voor de meeste gebouwen liet ik mijn fantasie de vrije loop. Om in de sfeer van mijn creaties te komen, maak ik me volledig leeg. Dan wil ik geen stoorzenders rondom mij. Ik heb volledige stilte en rust nodig. Ik wil van in mijn tenen tot mijn vingertoppen de creativiteit voelen. Dan pas kan ik aan de slag gaan. *Skarbek* bood me daarenboven ook de kans om een onderwerp in beeld te brengen dat mij al mijn hele leven bijzonder fascineert: de schilderkunst.

Kan je beschrijven hoe je de platen van *Skarbek* hebt gerealiseerd?

Toen ik in Brussel arriveerde werkte ik met een klassieke indeling van mijn stripplaten. Toch ben ik vrij snel beginnen experimenteren met alternatieve manieren om een verhaal te vertellen. In het geval van *Skarbek* heb ik mijn vakjes één voor één gemaakt, net alsof het allemaal aparte schilderijtjes waren. Nadien bracht ik ze over op doeken van 1m op 70 cm. Ik heb *Skarbek* dus als een echte kunstschilder voor een schildersezel gemaakt. Voor *Skarbek* heb ik niets, maar dan ook niets, geïnkt. Ik mag er niet aan denken dat ik heel precieze potloodtekeningen ook nog eens minutieus zou moeten inkten. Ik zou in slaap vallen boven mijn tekeningen, vrees ik. Potloodtekeningen heb ik altijd veel levendiger, mooier en genuanceerder gevonden. eeuw.

Een tekening komt tot leven van binnenuit, niet door de scherp afgelijnde contouren. Door rechtstreekse inkleuring kan je met een penseeltrek in twee of drie seconden een oppervlakte de juiste sfeer meegeven terwijl dat met kleine, fijne streepjes uren tijd zou kosten. Mijn zoon Piotr maakte Dvd-opnames van hoe ik in mijn atelier werk aan *Skarbek*. Toen die beelden werden getoond tijdens exposities, deden de verraste reacties me veel plezier. Het beeld van het saaie monnikenwerk van de eenzame striptekenaar, die voorover gebogen boven zijn tekentafel zit, werd door het zien van deze beelden compleet van tafel geveegd. Plots zag men dat strips maken ook best anders kan. Verhalen vertellen is voor mij spreken met beelden. Beelden zijn mijn vorm van taal als tekenaar en schilder. Gewoon kijken naar die beelden is voldoende, ze spreken uit zichzelf. Woorden zijn haast overbodig.

Toch zit er heel wat tekst in *Skarbek*. De tekstballonnen en -vakken zijn soms echt wel groot.

Dat klopt. Maar bij de oorspronkelijke pagina-indeling van Yves waren ze zelfs nog veel groter. Ik heb Yves moeten vragen om de teksten in te korten of over meerdere vakjes te verspreiden. Ik had bijna geen plaats meer voor mijn tekeningen! *(lacht)*

Deze samenwerking met Yves Sente smaakte naar meer.
Ja, net als bij mijn andere scenaristen had ik door deze samenwerking 100 % vertrouwen in Yves en ik was dan ook blij dat ik met hem de reeks *Thorgal* kan verderzetten.

Het hoofdpersonage in *Skarbek*, Louis, is van Poolse afkomst en bezeten van de schilderkunst net als jij. Zijn er nog parallellen tussen jou en Louis?
Zeer zeker! Op een bizarre manier lijken we erg op elkaar. We komen allebei uit dezelfde school, het Lycée des Beaux-Arts, in Warschau. Alleen heette dat gebouw in 1930 nog l'Ecole des Enseignes. Weet je dat Yves op deze pagina *(toont het juiste plaatje)* dit gebouw voorzien had in zijn scenario zonder dat hij wist dat ik daar effectief heb gestudeerd? Net als ik, is Louis ook geëmigreerd door de oorlog. Hij naar Parijs en ik naar Brussel. Dit tweeluik is achteraf toch veel persoonlijker gebleken dan oorspronkelijk voorzien was. Ik houd er nog altijd heel veel van om er terug in te bladeren. Zeker in deze integrale versie. *(Rosinski neemt de Nederlandse integrale versie van Skarbek vast en begint er in te bladeren, aan de pagina's te ruiken en over de bladzijden te strelen)* Je ruikt bijna de sfeer in dat atelier en de Parijse straten, vinden jullie niet? Bij de losse albums wilde ik al dat de pagina's op groter formaat zouden worden afgedrukt met die speciale kunstzinnige bruine achtergrond als bladspiegel. Maar dat zag uitgeverij Dargaud toen niet zitten. Gelukkig heeft mijn zoon Piotr hen weten te overtuigen om dat toch te doen bij de integrale versie. Ik ben echt heel opgetogen over deze uitgave. Dat heb ik allemaal te danken aan Piotr. Hij is echt heel goed in het lay-outen en vormgeven van strips, titels, schutbladen met de meest moderne technieken. Ik heb echt heel veel aan hem te danken de laatste jaren.

SPIN-OFF DE WERELDEN VAN THORGAL (2010)

Vorig jaar verscheen het eerste album in de spin-offreeks *De Werelden van Thorgal*. Hoe is het idee voor deze reeks ontstaan?
Zowel Yves (Sente, nvdr.) als ikzelf vonden dat bepaalde personages uit de hoofdreeks een extra album verdienden. Zo kon de lezer meer te weten komen over de achtergrond, het karakter van bepaalde personages. De hele reeks staat onder mijn supervisie. Jean (Van Hamme, nvdr.) kijkt mee over onze schouders want hij is uiteindelijk degene die het universum van *Thorgal* heeft bedacht. We bedenken samen rond welk personage er een extra album mag komen. Ik ben bijzonder fier op *De Werelden van Thorgal*. Deze spin-off biedt heel veel mogelijkheden en is echt wel een meerwaarde voor de hoofdreeks. Toen eind november 2009 twee albums, waaraan ik had meegewerkt (deel 32 van *Thorgal* en deel 1 van *De Werelden van Thorgal*, nvdr.), tegelijk in de winkelrekken lagen, had ik een bijzonder opgelucht gevoel. Voor mij betekende dat een echte overwinning.

RECENSIE

Veelbelovende spin-off

Met dit album begint een totaal nieuw hoofdstuk in de populaire Vikingsaga van *Thorgal*. Kriss van Valnor is wellicht het personage uit de hoofdreeks dat het meest tot de verbeelding spreekt. Het lag dan ook voor de hand om de allereerste spin-off aan haar te wijden. In de eerste pagina's verschijnt een dodelijk gewonde Kriss voor de rechtbank van de Walkuren om de godin Freya ervan te overtuigen dat ze het toch waard is om in Asgard opgenomen te worden. Daarna begint Kriss in haar geheugen te graven en komen we heel veel over haar verleden, lang voor ze Thorgal ontmoette, te weten. Tekenaar Giulio De Vita brengt het er heel goed van af. We zagen zijn realistisch tekentalent al in reeksen als *James Healer* en *Wisher*. Toch vind ik dat De Vita nu pas écht zijn duivels heeft ontbonden. Zijn tekenstijl benadert het vroegere tekenwerk van Rosinski, voor hij met het direct inkleuren van *Thorgal*, begon zonder evenwel een kopie te zijn. Als dit eerste album een voorsmaakje is van wat nog komen moet, dan kijk ik nu al reikhalzend uit naar het hoofdgerecht. Uitgeverij Lombard wil er vaart achter zetten en zal het tempo waarmee er nieuwe albums van *Thorgal* verschijnen opdrijven. Op de achterflap staan dan ook al twee nieuwe titels in de spin-off *De Werelden van Thorgal* aangekondigd: een tweede deel rond de figuur van Kriss van Valnor en een eerste album rond Thorgals dochter, Wolvin. Als fervente *Thorgal*-fan kijk ik er al naar uit. TOM

De Werelden van Thorgal –
Kriss van Valnor 1: Ik vergeet niets!
Tekst/tekeningen: Sente/De Vita
Le Lombard, 56 blz., SC, 6,50 euro

Hoe bedoel je?
Wel, je moet weten dat mijn vrouw in 2009 overleden is. Dat kwam voor mij als een bijzonder zware klap aan. Maandenlang heb ik niets meer met strips te maken willen hebben. Ik stortte mij volledig op mijn schilderijen. Toch heb ik op een bepaald moment de knop kunnen omdraaien. Die twee albums tegelijk lanceren was voor mij een therapeutisch moment. Het was het bewijs dat ik stilaan uit mijn rouwproces aan het kruipen was. Ik kon het nog, mij over dat zware verlies heen zetten en weer de draad opnemen van mijn vroegere leven.

De albums worden door verschillende tekenaars gemaakt. Jij blijft echter wel de covers schilderen. Is dat jouw keuze of die van uitgeverij Lombard ?
'Van beide. Om de herkenbaarheid en continuïteit te behouden, blijf ik de covers schilderen, toch een van de dingen die ik het liefst doe.'

Wie bepaalt de keuze van de tekenaars?
Dat is altijd een groepsbeslissing. We overleggen samen, wikken en wegen, laten tekenaars proefplaten maken en bekijken die dan bijzonder kritisch. Ik vind het heel belangrijk dat we dit zo doen. De geest en de sfeer van de verhalen van *Thorgal* moeten bewaard blijven. Daarom zoeken we niet altijd de meest bekende tekenaars. Integendeel, er zullen in de nabije toekomst ook best wel onbekende tekenaars de revue passeren.

We weten al dat voor het album rond Wolvin, Yann de scenarist is. Is het ondertussen al bekend wie dit album zal tekenen?
Ja hoor. De tekeningen zullen gemaakt worden door de Russische tekenaar Roman Surzhenko, die in het verleden vooral comics tekende. Het is trouwens niet helemaal correct om te zeggen dat alles rond Wolvin zal draaien. Aaricia speelt ook een heel grote rol. Je kan de relatie moeder-dochter niet zomaar loskoppelen.

Ben je tevreden met het tekenwerk van Giulio De Vita voor het eerste album rond Kriss van Valnor?
Oh ja. *(heel enthousiast)* Hij heeft dat schitterend gedaan. Nog beter dan we aanvankelijk wel dachten. Ik vind dat hij in dit album echt zijn eigen karakter heeft gevonden. Hij toonde met *James Healer* en *Wisher* al wat hij in zijn mars had. Maar dit album bewijst toch tot wat hij echt in staat is. Ja ja, we zullen nog veel mooie dingen van hem zien in de toekomst. Hij is een echt toptalent.

Hoeveel albums zullen er verschijnen in de reeks rond Kriss van Valnor?
Normaal zullen dat er zeven zijn. Ook de verhalen rond

Jolan wordt volwassen

Tegelijk met het eerste deel in de nieuwe reeks *De Werelden van Thorgal* verscheen ook een nieuw album in de hoofdreeks. Rosinski blijft de vaste tekenaar, of beter gezegd schilder, van deze reeks. Voor de spin-offs is hij enkel verantwoordelijk voor de cover, kwestie van herkenbaarheid en continuïteit te behouden. Sinds scenarist Sente de pen overnam van Van Hamme heeft de hoofdreeks een nieuwe adem gevonden. Vooral omdat er een nieuw, tweede hoofdpersonage is bijgekomen: Jolan, Thorgals oudste zoon. Helemaal de rol van papa overnemen, doet hij echter niet. In dit 32ste album lopen twee verhaallijnen door elkaar. Enerzijds volgen we Jolan die probeert om de opdracht van Manthor (uit het vorige album) tot een goed einde te brengen. Manthor wil dat Jolan in Asgard de godin Idun opzoekt en haar een appel van het eeuwig leven gaat vragen. Manthors moeder, de godin Vylnia, was immers sterfelijk geworden als straf door de god Loki. Loki wilde met Vylnia trouwen maar hij slaagde er niet in haar liefde voor zich te winnen. Gelukkig is Jolan niet alleen tijdens zijn queeste naar Asgard: hij krijgt de hulp van het zogenaamde 'poppenleger'. En soldaten zal Jolan zeker kunnen gebruiken want er staan hem heel veel gevaren te wachten. Zo moet hij het ondermeer opnemen tegen het reuzenleger van Loki. En tijdens zijn verblijf bij de godin Idun laat Jolan zijn kinderjaren definitief achter zich. Thorgal van zijn kant zet de jacht op de ontvoerders van Aniël, het zoontje van hem en Kriss van Valnor, verder... Spanning troef dus en dat in 48 pareltjes van geschilderde strippagina's. Gelukkig heeft Rosinski ook zijn tweede adem gevonden. Aan zijn directe inkleuring merk je gewoon dat hij weer met veel plezier aan *Thorgal* werkt. Deel 33 zal *De Zwaardboot* heten, zo lazen we al op de achterflap. TOM

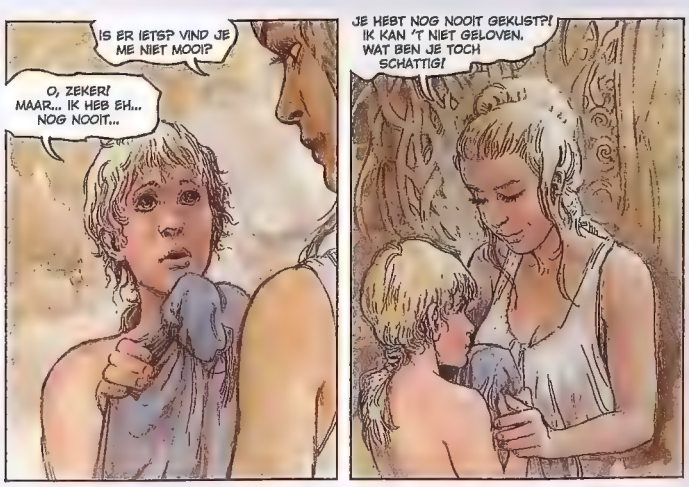
IS ER IETSP VIND JE ME NIET MOOI?
O, ZEKER! MAAR... IK HEB EH... NOG NOOIT...
JE HEBT NOG NOOIT GEKUST?! IK KAN 'T NIET GELOVEN. WAT BEN JE TOCH SCHATTIG!

Thorgal 32: De slag van Asgard
Tekst/tekeningen : Sente / Rosinski
Le Lombard, 48 blz., SC, 6,50 euro

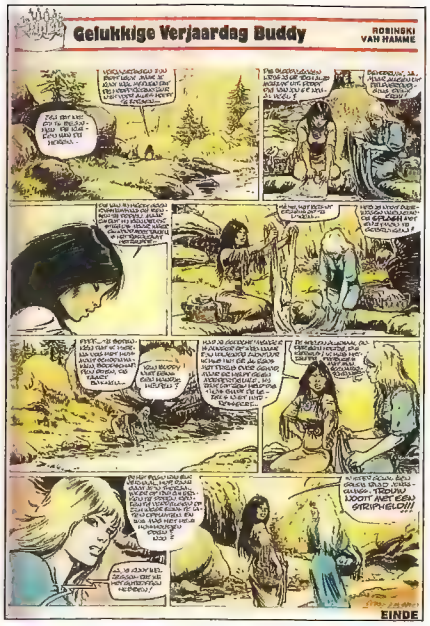

Wolvin en Aaricia zullen uiteindelijk zeven albums worden, allemaal op scenario van Yann.

Zijn er al andere namen van scenaristen of tekenaar bekend voor de afgeleide reeksen?
Zeker is dat Alcante (scenarist van trilogie *Jason Brice* en *Pandora Box*, nvdr.) ook een nevenreeks zal creëren. Alleen is nog niet beslist rond welk personage dat zal draaien en ook de tekenaar ligt nog niet vast.

Al die nevenreeksen brengen de hoofdreeks niet in gevaar?
Helemaal niet. Integendeel zelfs. We proberen alle nevenreeksen te laten samenvloeien en te linken aan de hoofdreeks. Het doek is nog lang niet gevallen over *Thorgal*. *(lacht gelukzalig)*

Rik Ringers en *Buddy Longway*.
Pfff... Tibet is er ondertussen al niet meer. Die brave man is toch veel te vroeg gestorven. En dan is er nog Derib en zijn schitterende reeks *Buddy Longway*. Wat kan die man paarden tekenen. Heel filmisch ingesteld ook, met heel veel wisselende camerastandpunten in zijn tekeningen.

We vinden dat je echt wel uitblinkt in het ontwerpen van covers. Kan je een top drie maken van de *Thorgal*-covers die jij het beste vindt?
Oh nee, dat is onmogelijk. Ik probeer te streven naar zo veel mogelijk diversiteit in het ontwerpen en bedenken van mijn covers. Mijn zoon Piotr verwijt me soms dat mijn covers te illustratief zijn. Maar dat oog voor het illustratieve zit nu eenmaal ingebakken in mijn artistieke opleiding.

LIEFHEBBER VAN COVERS

Je bent nu toch al een hele tijd actief in de stripwereld. Zijn er collega's die ondertussen echte vrienden geworden zijn?
Absoluut. Elke scenarist waarmee ik heb gewerkt, is een goeie vriend geworden. Maar ook heel veel andere tekenaars en scenaristen, hoor. Binnen de stripwereld heerst een bijzonder amicaal sfeertje. Daar houd ik enorm van. Geen jaloezie of achterklap zoals in de showbusiness. We gaan allemaal heel los en vriendelijk met elkaar om.

Je hebt in je periode bij het weekblad Kuifje meermaals odes gebracht aan andere striptekenaars of hun personages. (*We halen een drietal voorbeelden boven van odes van Rosinski aan andere striphelden uit het weekblad Kuifje. Heel verrast en geïnteresseerd bekijkt hij het materiaal.*)
Oh, waar is de tijd? Hier, die drie pagina's van *Kuifje en de zonnetempel*. Daar heb ik me echt wel mee geamuseerd. En dan hier die ode aan

Hoe belangrijk vind je een geslaagde cover?
Heel belangrijk. Nu nog veel meer dan vroeger. In het hedendaagse overaanbod van strips moet je de lezer als het ware aantrekken, verleiden met een opvallende cover. Het is een echte eyecatcher. De lezers moeten zin krijgen om het album te doorbladeren puur op basis van de cover. En een naakte vrouw of heel veel bloed op de cover voorzien, puur omdat bloot en geweld nu eenmaal verkopen, daar heb ik nooit aan willen meedoen.

Wanneer borrelt het idee voor een cover op?
Nadat ik een aantal pagina's heb getekend, zit ik meestal in de sfeer van het verhaal en ontstaan de eerste ideeën voor een cover. Ik probeer altijd een illustratie te maken die met de eerste helft van het verhaal te maken heeft. Je mag de lezer niet te lang op zijn honger laten zitten. Eens ze de cover hebben gezien, zitten ze met een aantal vragen en die willen ze vrij snel beantwoord zien.

Waarom bestaan er in het Frans eigenlijk twee verschillende covers voor *Het offer (Le Sacrifice)*, het 29ste album van *Thorgal* ?
Op de cover die in het Frans gebruikt is voor de speciale editie van album 29 zit Thorgal verstrengeld in een doornstruik. Zowel mijn uitgever als mijn zoon Piotr zeiden dat dit te veel op een Christusfiguur lijkt en met de godsdienstig geladen titel van *Le Sacrifice* erboven, zou dat wel eens te gevoelig kunnen liggen. Piotr drong dus aan op een nieuwe cover, die er dus is gekomen. Gelukkig is die eerste cover dan toch nog gebruikt voor de speciale, Franse editie waarbij ook het scenario van Jean is opgenomen.

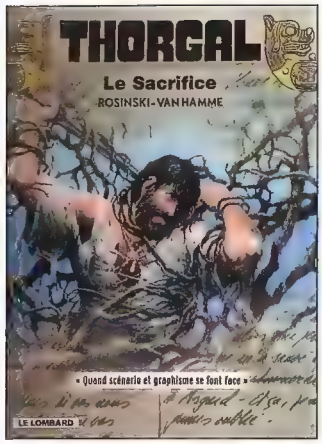

Ook voor het 31ste album, *Het Schild van Thor (Le Bouclier de Thor)* zijn er twee verschillende covers in het Frans. Hier is het verschil eerder miniem. Bij de ene versie zien we een donkerblauw profiel van Thorgal over het leger van Jolan en bij de andere versie is dat gezicht verdwenen. Is daar een reden voor?
(geërgerd, klopt zelfs op tafel) Dit zal de eerste en laatste keer zijn dat mijn uitgever zich zo bemoeit met mijn covers. Alleen het hoofd van Jolan zou volgens hen niet herkenbaar genoeg zou zijn voor de lezers. Er moest kost wat kost een verwijzing naar Thorgal op de voorkaft komen. Spijtig, heel spijtig. Ik betreur die ingreep. Ik vind het eindresultaat echt niet mooi. Maar goed, laten we het snel over iets anders hebben. *(glimlacht al weer een beetje)*

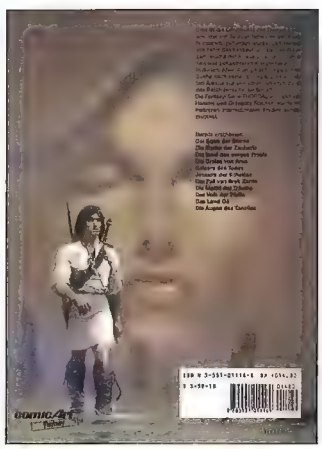

Ook opmerkelijk is de cover van het vijfde album van *Thorgal*, *De Schaduwen voorbij*, in de Duitstalige versie. In alle andere talen zien we dezelfde herkenbare cover, behalve in het Duits. Hoe komt dat ?
Wow! Dat is goed opgemerkt. Jullie zijn de eersten die me hierover aanspreken. Voor de Duitstalige markt werd de originele volgorde van de *Thorgal*-albums niet gevolgd en ze gebruikten ook een andere tekening voor de achterflap dan bij de Franse en Nederlandstalige uitgave. De Duitse uitgever zette vanaf album één de reguliere cover van *De Schaduwen voorbij* op de achterkaft en zo creëerden ze uiteraard een probleem voor de cover van dat album. Ze konden onmogelijk zowel voor- als achteraan dezelfde illustratie gebruiken. Dus contacteerden ze mij om een speciale nieuwe cover te maken voor dit album.

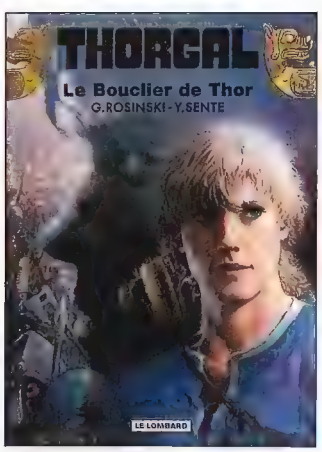

Dat je graag covers schildert, blijkt ook uit de talrijke covers die je voor nevenprojecten hebt ontworpen. Zo engageerde je je al tweemaal om een illustratie te maken voor Amnesty International.
Dat klopt. In 2005 schilderde ik een affiche voor hun campagne tegen lichte wapens en anti-persoonsmijnen. En in 2006 schilderde ik de cover van een stripboek rond de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het boek kwam tot stand door een unieke samenwerking tussen uitgeverij Glénat en Amnesty International.

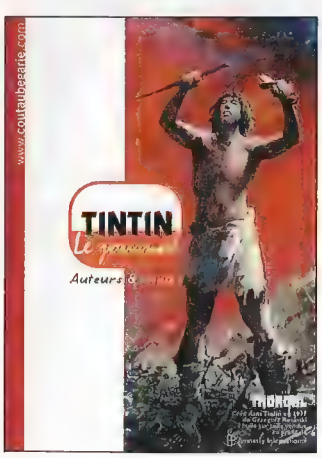

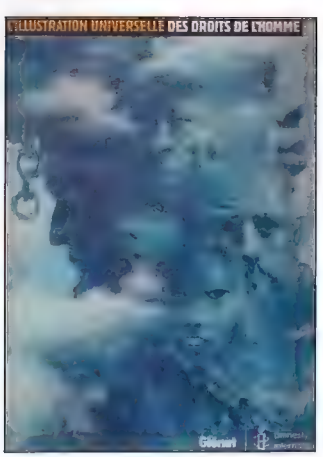

Ook binnenin staat een illustratie van jouw hand. Al moeten we toegeven dat we zonder jouw handtekening helemaal niet zouden weten dat deze tekening van jou is.
Oh, dat is een heel mooi compliment. Dit bewijst eens te meer dat de tekenaar Rosinski niet in één bepaald hokje te

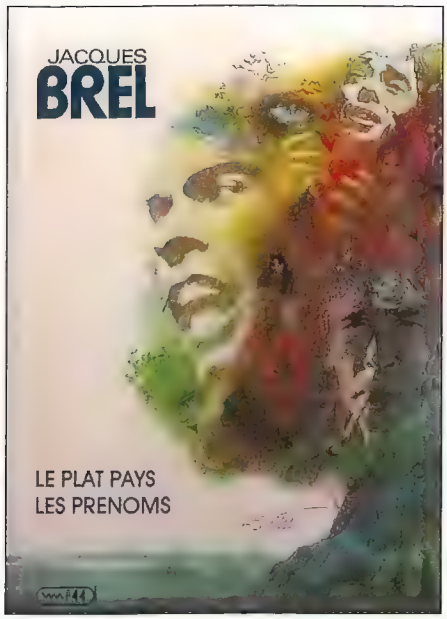

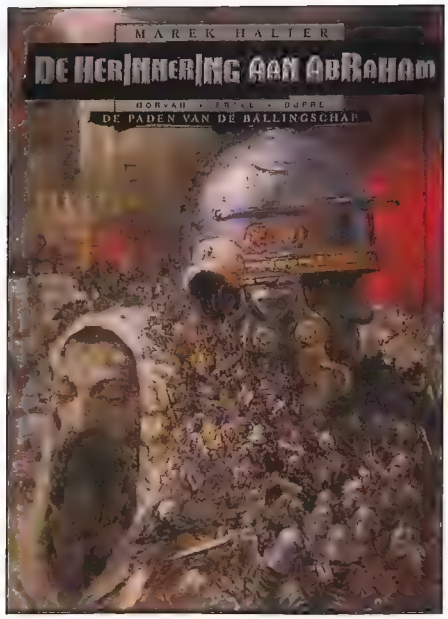

plaatsen is. Ik heb geen typische stijl. Die tekening heb ik trouwens aan een ambassadeur cadeau gedaan. Dergelijke covers maken vind ik altijd heel plezant. Eind jaren tachtig heb ik ook een dubbele cover gemaakt voor twee albums waarbij liedjes van Jacques Brel werden voorzien van illustraties door verschillende striptekenaars. Weer iets totaal anders, maar ik doe dit soort opdrachten erg graag.

Vorig jaar verscheen het eerste deel van *De Herinnering aan Abraham* bij uitgeverij Casterman. Binnenin zijn twee Vlamingen aan het werk, Steven Dupré en Ersel. Maar jij zorgt voor de cover van elk deel. Hoe ben je bij dit project betrokken geraakt ?
Net als ongeveer vijf miljoen andere lezers op deze planeet heb ik de lijvige bestseller van Marek Halter gelezen. Scenarist Morvan contacteerde mijn zoon Piotr om te polsen of ik het zou zien zitten om de covers van de stripadaptatie van deze roman te maken. Aangezien het verhaal over de geschiedenis van het Joodse volk me altijd heeft kunnen bekoren, heb ik niet lang getwijfeld. Marek Halter is ook tijdens de Tweede Wereldoorlog in Warschau geboren, hé. De cover voor deel twee is ook al helemaal klaar.

Tijdens je periode bij het weekblad Kuifje tekende je ook heel vaak de cover van themanummers. Welke cover vind je het meest geslaagd ?
(*Rosinski neemt het stapeltje Kuifje-tijdschriften vast en begint te glunderen*) Oh, wat lijkt dit al lang geleden. Ik ben blij dat jullie me nog eens al dat oudere werk onder de neus duwen. Die Yeti-cover was ik al bijna vergeten. *(lacht)* Nu ik die Yeti zo bekijk, vraag ik me af of dit eigenlijk wel een aanvaardbare versie van een Yeti is? *(lacht opnieuw)* Deze covers met die zeemeermin en spook voor de vervallen burcht vind ik best wel ok. Maar het is moeilijk om over werk van twintig jaar geleden te praten. Ik werk nu helemaal anders dan in die tijd. Mijn visie op geslaagde covers en illustraties maken is dan ook fel geëvolueerd in die tussenperiode. Oh kijk, deze cover over de landing in Normandië werd opnieuw gebruikt door de Belgische Post in 2004.

Voor het boekje *Met Rosinski op post*. Voor de luxeversie van dit boekje werd deze cover inderdaad gebruikt. Op de gewone editie prijkt een van de door jou ontworpen postzegels op de voorkaft. Hoe is de Belgische Post bij jou terecht gekomen?
De directeur van de Belgische Post, meneer Thijs, had mijn expositie in Angoulême gezien en deze afbeelding uit mijn Poolse beginperiode vond hij zo sterk dat hij me contacteerde met de vraag of ik het zag zitten om postzegels uit te brengen om het Ardennenoffensief te herdenken. *(Rosinski toont de tekening in kwestie aan ons)*

Zag je dat voorstel meteen zitten?
Toch wel. Weet je, het idee om bevrijd te worden na jarenlange oorlog is iets wat zowel in mijn thuisland Polen als in België fel heeft geleefd. De impact van een oorlog en de verlossende bevrijding wegen op een natie. Ik wilde vooral dat facet van het Ardennenoffensief tonen: hoe de gewone mens lijdt en afziet tijdens oorlogsjaren. Daarenboven was het weer eens iets anders: illustraties maken die bedoeld zijn om op een heel kleine oppervlakte van een postzegel gebruikt te worden. Dat is een totaal andere manier van werken dan een doek te schilderen van een paar vierkante meter.

STRIPS IN POLEN EN TOEKOMSTPLANNEN

Keer je zelf nog regelmatig terug naar Polen ?
Elk jaar ga ik naar Polen voor een tiental dagen. Ik word er een beetje beschouwd als de 'vader' van de strip. Je mag niet vergeten dat Polen vergelijkbaar is met Frankrijk. Ongeveer 40 miljoen inwoners en ook gek op strips. Gedurende meer dan vijftig jaar vond je er enkel ofwel undergroundstrips ofwel het *Mickey*-blad voor kinderen. Strips bedoeld voor een breed publiek waren er niet. Vandaag is de strip in Polen gelukkig aanvaard als een populaire vorm van cultuur. Ik ontmoet er vaak jongeren waarvan de albums grafisch gezien van dezelfde kwaliteit zijn als de onze. Het zijn allen professionals, komende uit kunstacademies. Hun grootste probleem is dat ze geen scenaristen hebben van hetzelfde kaliber als hun tekenwerk. Het resultaat is dan meestal dat ze strips

maken die in het agressieve sfeertje zitten. Ze hebben het moeilijk om verhalen te maken die een groot publiek kunnen boeien. Het is ook niet makkelijk om een enthousiaste uitgever te vinden. Maar het begint toch langzaam maar zeker iets vlotter te lopen.

Kan je als Pools striptekenaar je boterham verdienen?
Dat is moeilijk. De meesten leven van het maken van storyboards voor de bioscoop, reclamespots of publicitaire campagnes. Toch evolueert het vrij snel. Er komt zelfs al interesse bij Poolse verzamelaars voor eerste drukken, luxe-edities en er worden de laatste jaren ook een aantal stripfestivals georganiseerd in Warschau, Lodz en Poznan bijvoorbeeld. Ik vind dat ik in Polen nog altijd een taak te vervullen heb en blijf de Poolse stripwereld dus op de voet volgen.

Is het feit dat je in Polen geboren bent geen voordeel geweest in het ontwikkelen van een heel persoonlijk oeuvre, constant op zoek naar je eigen grenzen en mogelijkheden?
In feite wel. In Polen had je die striptraditie niet met vaste, opgelegde stijlen zoals de klare lijn van grootmeesters als Hergé of het zwierige, humoristische van een virtuoos als Franquin. Ik heb het eigenlijk allemaal zelf moeten doen, was aan niemand schatplichtig, kon mij in alle vrijheid ontplooien en mijn weg zoeken. Ik was niet verplicht om een bepaalde lijn te volgen of iemand te imiteren. Ik heb alles zelf moeten uitvinden. Als je in Polen een strip wilde lezen, moest je hem zelf maken. *(lacht)*

"ALS JE IN POLEN EEN STRIP WILDE LEZEN, MOEST JE HEM ZELF MAKEN"

Dit jaar word je zeventig.
Oh ja, herinner er me nog maar eens aan. Bedankt ! *(bulderlach)*

In vorige interviews spraken we ondermeer met Vicente Segrelles (*De Huurling*, nvdr.) en Julio Ribéra (bekend van o.a. *Axel Moonshine*, nvdr.). Beide heren zijn ouder dan tachtig en vertelden ons dat ze iedere morgen nog met volle goesting beginnen te tekenen. Hoop je dat ook te kunnen zeggen binnen een tiental jaar?
Euh... Ik kan dat nu helaas al niet meer zeggen. Ik heb 's morgens niet het gevoel van 'Oh ja, wat een mooie dag, de vogeltjes fluiten en de zon schijnt! Ik ga me eens onmiddellijk achter mijn potloden en penselen zetten!' *(lacht opnieuw luid)* Bij mij duurt het tot een heel stuk in de namiddag vooraleer mijn zintuigen op scherp staan en ik aan de slag ga. Meestal is dat rond een uur of vier en dan werk ik vaak door tot een stuk in de nacht. Dan voel ik mij het meest creatief. Dus een ochtendmens kan je me zeker en vast niet noemen.

Waarmee ben je op dit moment bezig?
Zoals ik net vertelde is de cover van deel twee van *De Herinnering aan Abraham* net klaar en ik ben nu volop bezig aan het 33ste album van *Thorgal*. Tussendoor steek ik ook veel tijd in het zoeken naar nieuwe tekenaars en scenaristen voor de spin-off *De Werelden van Thorgal*. En dan heb ik nog heel veel wilde plannen...

Ooh, vertel, vertel...
(lacht) Daar kan ik helaas nog niet veel over vertellen maar ik ben alweer op zoek om vriend en vijand met een totaal nieuwe werkwijze te verrassen bij een volgend oneshot. Verhalen vertellen door middel van beelden kan ook nog op zoveel andere manieren. Stel dat we elkaar over twee jaar terugzien, dan zullen jullie wel snappen wat ik hiermee bedoel.

Mogen we die afspraak dan alvast noteren?
(lacht luidop) Als het aan mij ligt, zeker!

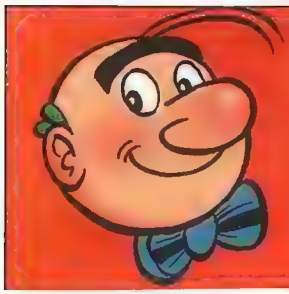

Marc Sleen

DE AVONTUREN VAN

NERO

HET SPOOK UIT DE ZANDSTRAAT

STICHTING MARC SLEEN

Toegegeven, de Sleenwedstrijd in Brabant Strip Magazine was niet eenvoudig. Vooral Joke-Poke (figuur 4) bleek een struikelblok te zijn. Dat is dan ook een minder bekende stripfiguur die slechts een korte carrière heeft gekend in 1950 in Ons Zondagsblad en 't Kapoentje. Een deelnemer herkende er zelfs Dirk Stallaert in...

Uit de inzendingen heeft een onschuldige hand drie winnaars getrokken: Rudy Claessen uit Ravels, Hans Dussel uit Heerlen en Henk De Muyt uit Zonnebeke.

Proficiat aan de Sleenofiele puzzelaars. De Stichting Marc Sleen schenkt hen een pakket met de Nederlandstalige, Franstalige en Engelstalige versie van het Het Spook uit de Zandstraat.

En tenslotte nog de oplossing:

1. IJzeren Kolonel How
2. Lange So
3. Mielke/Fonske
4. Joke-Poke
5. Beva Keunink
6. Bikini
7. Pollopof
8. Oktaaf Keunink
9. Oscar
10. Stropke
11. Moeder Stans/Madam Balk
12. Champetter Vanmeel
13. Flopke
14. Nero's Muze
15. Jan Janssen - Balk
16. Doris Dobbel
17. Engelbewaarder Angèle
18. Kapitien Oliepul
19. Madame Nero
20. Bolleke
21. Geeraard de Duivel
22. Ricardo
23. Meneer Pheip
24. Piet Fluwijn
25. Clo-Clo Pheip
26. Adhemar
27. Tuizentfloot
28. Petoetje
29. Matsuoka
30. Petatje
31. Bompanero
32. Jan Spier
33. Agent Gaston -794
34. Jan Pedal
35. Flurk
36. Madam Pheip
37. Van Zwam
38. Beo
39. Amadeus Moderato
40. Ratsjenko
41. Zulma/Charel de rat

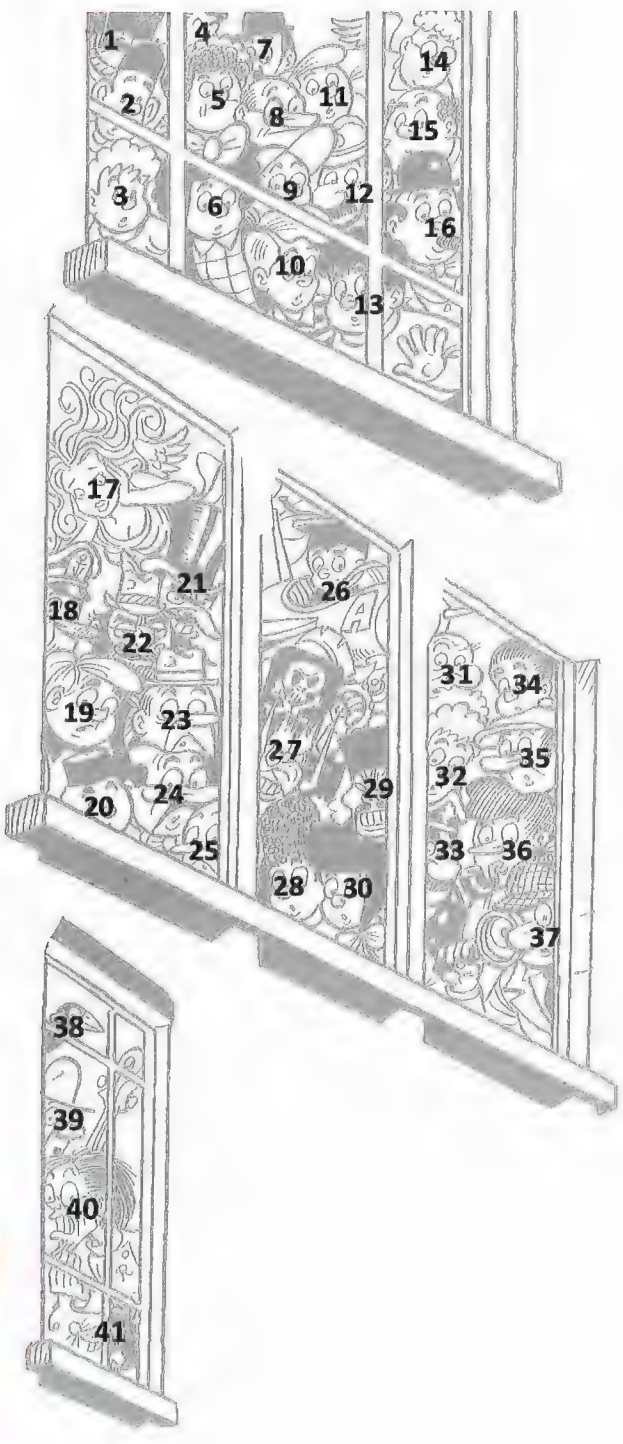

OP HET SPOOR VAN POM, PIET EN BERT

Het hommagealbum *Op het spoor van Pom* wordt op 17 april 2011 voorgesteld op de Gentse stripbeurs. Het eerbetoon aan Pom en *Piet Pienter en Bert Bibber* is een initiatief van de Gentse stripbeurs met de medewerking van *vzw 't Mannekesblad*. De verhaallijn werd bedacht door Tom Bouden en meer dan 60 striptekenaars leverden een bijdrage. De opbrengst gaat naar het Kinderkankerfonds.

TOM BOUDEN, DIE BEGIN VORIG JAAR NOG VOOR EEN OPLEVING VAN *PIET PIENTER EN BERT BIBBER* ZORGDE MET ZIJN ALBUM *AVONTUUR IN DE 21STE EEUW* BEDACHT DE VERHAALLIJN EN TEKENDE UITERAARD OOK ZIJN DEEL VOOR HET HOMMAGEALBUM.

Je schreef het scenario voor *Op het spoor van Pom*. Was dat een eigen initiatief ?
Toen ik vorig jaar mee het *Jommeke*-huldeboek zat te signeren op de Gentse Stripbeurs zijn de initiatiefnemers van het Pom-huldeboek – de mensen van de Gentse Stripbeurs en die van 't Mannekensblad – naar mij gekomen. Ze legden mij daar hun plannen voor. En de rest is, zoals ze zeggen, stripgeschiedenis.

Had je meteen een idee voor een verhaallijn?
Ik weet dat overal wordt vermeld dat het scenario van mij is, maar eigenlijk klopt dat niet. Jacques Pels, een van de mensen die Dirk De Maeyer hielp met het *Jommeke*-boek kwam met het idee om er deze keer een strip van te maken waarin iedere tekenaar een pagina tekende waarop Piet en Bert op zoek gaan naar Pom. Ik heb daarna een concept bedacht waardoor de verschillende pagina's en de verschillende stijlen logisch aaneen gelinkt kunnen worden. Eigenlijk gaat het gewoon om recyclage van een ideetje uit *Avontuur in de 21ste eeuw*, maar zolang ik ideeën van mezelf leen is dat geen probleem zeker? En daarna heb ik een begin- en eindscène en cover geschreven en getekend.

Het scenario wordt uitgetekend door verschillende tekenaars. Is dat iets waar je rekening mee houdt tijdens het schrijven?
Nee dus, aangezien ik geen scenario voor de verschillende tekenaars heb geleverd. Enkel een begin- en eindpunt voor hun pagina's en een overwegend concept. Maar waar ik wel rekening mee heb gehouden bij het samenstellen van het album is de volgorde van de pagina's. We konden die gemakkelijk in alfabetische volgorde gezet hebben, maar dat zou niet het beste resultaat opgeleverd hebben. Nu heb ik bij iedere pagina gezocht naar de pagina waar ze het best op aansluit. En het moest natuurlijk ook nog een mooie mix worden van de verschillende stijlen. Nu krijgt de lezer een mooie afwisseling tussen realistische tekeningen en karikaturaal werk, tussen gevestigde waarden en beginnende stripmakers.

Waar zal het verhaal over gaan?
De zoektocht naar Pom. (glimlacht)

Wat heb jij meegenomen als verhalenbedenker uit de albums van *Piet Pienter en Bert Bibber*?
Omdat ik uiteindelijk maar 5 pagina's heb geschreven niet veel dus. Maar daarin probeerde ik toch trouw te blijven aan de karakters en de ietwat sarcastische humor van Pom. Wat me, nu alle pagina's binnen zijn, wel opvalt is dat geen enkele tekenaar iets heeft gedaan met die typische reclamepanelen die Pom zo vaak gebruikte. Ik had verwacht die een paar keer te zien opduiken.

Je tekende ook zelf een aantal bladzijden. Hoe moeilijk is het om de tekenstijl van Pom te evenaren?
Dat lijkt gemakkelijker dan het is. Misschien daarom ook dat ik

BSM sprak met Tom Bouden, Dirk Stallaert, Patrick Van Oppen en Geo over hun bijdrage aan het hommagealbum.

mijn pagina's uiteindelijk in 4 verschillende stijlen heb getekend. De meeste tekenaars hebben ervoor gekozen om Piet, Bert en Susan in hun eigen stijl te tekenen, sommigen probeerden zo goed mogelijk Pom te benaderen, maar je ziet toch overal dat het een imitatie is. En dat geldt ongetwijfeld ook voor mijn versie. Maar bij hoeveel strips die overgenomen worden door andere tekenaars is absoluut geen verschil te zien? Hier in Vlaanderen ken ik er alvast geen enkele. Oefening baart kunst natuurlijk, en ik merk dat mijn pagina's voor dit album al wat dichter bij Pom liggen dan de pagina's uit *Avontuur in de 21ste eeuw*.

Hoe heb jij Pom en bij uitbreiding dus *Piet Pienter en Bert Bibber* leren kennen?
Het was natuurlijk omgekeerd. Ik heb eerst de stripreeks leren kennen, en wat later kwam het besef dat die door een zekere Pom werd gemaakt. In mijn kindertijd hadden een paar vrienden van me enkele albums van *Piet Pienter en Bert Bibber*. En aangezien we in die tijd volop strip aan elkaar uitleenden, heb ik die vrij vroeg in mijn leven gelezen. *Piet Pienter en Bert Bibber* waren samen met *Pol, Suske en Wiske, Jommeke, Robbedoes en Kwabbernoot, Nero* en *Kiekeboe* de strips die ik associeer met mijn kindertijd.

Maakte de strip meteen indruk op je?
Dat herinner ik me echt niet meer, vrees ik. Ik ben ze in ieder geval blijven lezen, dus dat allereerste album dat ik ooit las zal wel een positieve ervaring geweest zijn. Het leuke aan de reeks is dat ik ze als volwassene nog altijd met even veel plezier kan lezen.

Wat maakt *Piet Pienter en Bert Bibber* goed?
De verhalen – ook al gaat het telkens weer om variaties op dezelfde vier thema's – zaten altijd goed in elkaar. Nu zie ik in die verhalen duidelijk invloeden van films à la Hitchcock en de *Road to...*-films met Bing Crosby en Bob Hope. Of van *Robbedoes en Kwabbernoot*-verhalen. En toen ik niet zo heel lang geleden eindelijk eens de romanversie van *King Solomon's Mines* las, was dat een feest van herkenning. Maar geef toe, er zijn slechtere dingen om je als auteur door te laten beïnvloeden. Pom kruidde dat dan ook nog eens met zijn eigen sarcastische en ironische vorm van humor. Iets wat ik wel kan appreciëren. En hij kreeg een 50-tal pagina's om zijn verhalen in te vertellen. Met zijn vele prentjes per strook betekende dat dat een *Piet Pienter en Bert Bibber*-verhaal meer leesplezier aanbood dan pakweg een *Jerom*-strip. En als jonge lezer vond ik dat zeer aantrekkelijk.

Heb jij Pom ooit in levende lijve mogen ontmoeten?
Ik heb Pom nooit in levende lijve ontmoet, nee. Ooit was er eventjes sprake van dat ik eens zou langsgaan, maar dat is uiteindelijk afgesprongen, en ik denk dat zowel Pom als ik dat niet zo erg vonden. We zijn namelijk beiden niet de meest sociale mensen, vrees ik. Wat natuurlijk ideaal is voor het eenzame beroep der stripauteur. Komt daarbij dat we beiden aan een andere kant van Vlaanderen wonen, en dat ik me bij voorkeur zo weinig mogelijk verplaats. Eventjes in het passeren binnenspringen zit er sowieso niet in. Ik wil eigenlijk geen enkele stripmaker persé ontmoeten gewoon omdat ik zijn werk goed vind. Maar ik heb Pom wel een paar keer telefonisch gesproken en dat was zeer aangenaam.

Vind je dit soort album een goede erkenning voor Pom? Of kan het beter?
Kan het beter? Ik zou het niet weten. Als Pom zelf tevreden is, is het doel bereikt zeker? Standbeelden wil hij niet, stripmuren ook niet, prijzen ook niet. Met een strip als dit doe je zowel Pom als zijn fans een groot plezier, dus wat dat betreft zal het toch wel geslaagd zijn.

Vrienden! Kom binnen!
Is dat een kapotte vaas? Wat is hier gebeurd?
Flitser heeft Susan gefeliciteerd met haar 60e verjaardag.
Oei...
Susan ziet er nochtans héél goed uit voor haar leeftijd!
VOOR MIJN LEEFTIJD??!! Ik zie er goed uit voor iedere leeftijd!!
PLING PLONG

Je wordt nu bekeken als de grote Pom-kenner. Kan je daarmee leven?
Grote Pom-kenner is veel gezegd. Ik ben ervan overtuigd dat er veel fans te vinden zijn die de man en zijn werk véél beter kennen. Het enige wat ik doe, is af en toe eens een paar pagina's of covers tekenen met de figuren van Pom op. Ik ben eerder een soort geestelijke nonkel van Piet en Bert geworden die zo heel af en toe eens op hen mag babysitten.

En mogen we nu elk jaar iets van je verwachten rond Pom?
Tenzij er nog wat heruitgaven komen van zijn prille werk waar een cover voor gemaakt moet worden, veronderstel ik dat het na *Op het spoor van Pom* gedaan zal zijn met babysitten.

GEORGES DE BUYSER, ALIAS STRIPTEKENAAR GEO "ZWOEGEND EN ZWETEND"

Wat betekent Piet Pienter en Bert Bibber voor je?
Eerlijk gezegd kende ik het werk van Pom niet. In 1967 werd door het plotse opdoeken van *PumPum* mijn stripcarrière abrupt afgebroken en ging mijn interesse voor het stripgebeuren grotendeels verloren.
Pas nadat ik rond de eeuwwisseling de draad weer had opgenomen, maakte ik langs Pom-kenner Henri Christiaen en de uitgaven van 't *Mannekesblad*, kennis met Piet Pienter, Bert Bibber en Susan. En ik moet bekennen dat het een ware openbaring voor mij was.

Hoe hoog schat je de geestelijke vader Pom in?
Door het lezen van het recente interview in *Humo* leerde ik de mens Pom beter kennen. Hij blijkt het niet gemakkelijk gehad te hebben maar weigerde om commerciële toegevingen te doen en bleef trouw aan zijn eigen opvattingen en doelstellingen. Vijfenveertig jaar lang en evenveel albums heeft de man getekend. Alleen, nooit in studioverband. Zwoegend en zwetend. Dat volhouden tot uw 76ste, steeds kwaliteit en perfectie nastrevend, maakt voor mij van hem een groot tekenaar. Een kunstenaar.

Wat was/is de kracht van zijn reeks?
Zijn zuivere tekenstijl, het volkse karakter van zijn figuren, zijn humor, de alledaagse herkenbaarheid van zijn verhalen en de getrouwe weergave van onderwerpen en van beweging, vormen volgens mij de kracht van de *Piet Pienter en Bert Bibber*-reeks.

Wat heb je getekend voor het hommagealbum?
Het is mijn vriend Henri Christiaen die mij het idee aanbracht om

KIJK DAAR! ONZE COLLEGAS UIT DE GAZET VAN ANTWERPEN!
ROLFKE EN RULFKE UIT PUM PUM VAN 1960 TOT '67. MAAR JULLIE ZIJN WEL WAT VERANDERD!

mijn figuren, Rolfke, Rulfke en Gritje kennis te laten maken met Piet Pienter, Bert Bibber en Susan. Als Gritje meent de schuilplaats van de onvindbare Pom te hebben ontdekt, komen de striphelden echter tot een verrassende vaststelling. Het was een leuke ervaring om onze figuren gezamenlijk te laten opdraven. Een zestigtal tekenaars tekenen elk een bladzijde met hun eigen verhaaltje. Tom Bouden, die de verhaallijn vastlegde, zal de pagina's tot een geheel samenstellen. Ik ben trouwens zeer blij te mogen meewerken aan dit hommagealbum waarvan de gezamenlijke opbrengst van albums en veiling van de tekeningen volledig aan het Kinderkankerfonds wordt geschonken.

Mocht je Pom ooit ontmoeten en je mag 1 vraag aan hem stellen, wat zou die vraag zijn?
Een vraag aan Pom? Nu? Afgaand op wat hij zegt in *Humo*: "Elke dag heb ik getekend, en elke dag tegen mijn goesting" zou ik hem vragen of hij, indien hij zijn leven zou kunnen overdoen, hij opnieuw voor het striptekenen als kostwinning zou kiezen.

PATRICK VAN OPPEN "IK DENK NIET DAT IK HEM IETS ZOU VRAGEN"

Wat betekent *Piet Pienter en Bert Bibber* voor je?
Piet Pienter en Bert Bibber heeft zeker niet zoveel impact op me gehad. Zoveel albums heb ik er ook niet van gelezen. *Suske en Wiske* en *Jommeke* circuleerde veel meer thuis en bij familie. Ik heb dus nooit figuren van Pom nagetekend of zo. Destijds waren die albums in Limburg ook niet zo goed te vinden, geloof ik.

Hoe hoog schat je de geestelijke vader Pom in?
Hij neemt toch een belangrijke plaats in als Vlaams stripverteller. In zijn werk zie ik veel elementen die later bij *Kiekeboe* zullen verdergaan, zowel in teken- als verhaalstijl.

Wat was/is de kracht van de *Piet Pienter en Bert Bibber*-reeks?
Ik vind dat ze een grote herkenbaarheid in zich hebben. Maar ik durf me daar niet goed over uitspreken omdat ik veel te weinig albums heb gelezen en 't is ook alweer een tijdje geleden.

Wat heb je getekend voor het hommagealbum en vond je het wat leuk om te doen?
Ik heb Piet, Bert en Susan terecht laten komen in een misdaadonderzoek van Pieter (Aspe) Van In. Hij vindt een lijk bij een tekenta-

EN, PIETER ? WIE IS DEZE STAKKER ?
FLITS
BENJSON IM HIMMEL! GEEN JOURNALISTEN! HEB IK GEZEGD!
EXCUSEER DAT WE ZONDER BINNENVALLEN, MAAR...
EUH... PIET...
KIJK ... STRIPPENIJA'S
EN... EN...

fel. Fijn om ook weer eens een dierbaar stripfiguur van me onder 't stof vandaan te halen.

Mocht je Pom ooit ontmoeten en je mag 1 vraag aan hem stellen, wat zou die vraag zijn?
Ik denk niet dat ik hem iets zou vragen. Dat zou hij misschien nog wel het liefst willen, denk ik.

DIRK STALLAERT
"TEKENT U NOG WELEENS, MENEER POM?"

Wat betekent de stripreeks *Piet Pienter en Bert Bibber* voor je?
Ik heb met de albums van *Piet Pienter en Bert Bibber* wat later kennisgemaakt dan met de Sleen- en Vandersteenstrips. Dat komt omdat ik in het Brusselse woonde en de Antwerpse uitgeverij De Vlijt blijkbaar nogal regionaal verdeelde. Ik kende de strip wel omdat mijn grootmoeder *Gazet van Antwerpen* las. Maar in de krantenwinkel waar ik mijn *Nero's* en *Suske en Wiskes* kocht: geen spoor van Pom. Ik heb de krantenboer erop aangesproken en toen heeft hij een stapel Piet *Piet Pienter en Bert Bibber* -albums besteld. Het was zomervakantie en ik heb dan in één ruk een twintigtal albums tot mij genomen. Een serieuze dosis, maar ik heb er niet van geweten.

Hoe hoog schat je de geestelijke vader Pom in? Wat maakt hem een grote Vlaamse tekenaar?
Pom kan, door zijn iets geringere productie, niet naast Sleen, Vandersteen en Nys staan, maar ik vind dat hij als stripmaker zeker het tweede schavot verdient. Hij heeft originele personages bedacht en op die manier een eigen draai gegeven aan de Vlaamse krantenstripformule.

Wat was/is de kracht van de *Piet Pienter en Bert Bibber*-reeks?
Hij combineerde een heldere tekenstijl met geloofwaardige figuren (heel belangrijk) en grappige dialogen. En mooie Ford Taunussen 17m.

Wat heb je getekend voor het hommagealbum en vond je het wat leuk om te doen?
Het was niet simpel; ik vond niet direct een originele invalshoek. Ik voorzag ook een grote heterogeniteit van het boek, door al die verschillende tekenstijlen. Dus dacht ik: laten we de stijlbreuk dan maar ineens megakeigroot maken en iets met onderschriften doen, op zijn Hollands. Ik wou eerst de echte Pom ten tonele voeren, maar na overleg met Tom Bouden ben ik daarvan afgestapt; het leek mij niet in het verhaal te passen. En dus heb ik maar een bijna-Pom geïntroduceerd.

Mocht je Pom ooit ontmoeten en je mag 1 vraag aan hem stellen, wat zou die vraag zijn?
Hahaha! Ik ben één van de weinige stervelingen die Pom in het écht heeft ontmoet, bij hem thuis. En ik ben niet buitengevlogen, al scheelde het maar een haar. Mijn binnenkomer was: "Tekent u nog weleens, meneer Pom?" Ja jongens...

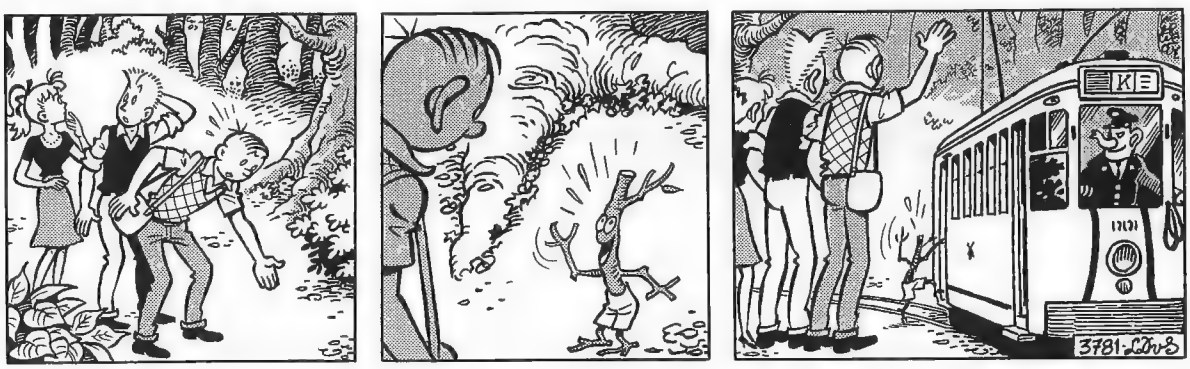

„Krijg nu de kippenpip!" riep Bert, „we zijn in zo'n oudbakken geval met onderschriften gesukkeld!"- De geur van vers zetsel verdrong de boslucht van hun nieuwe omgeving. „Let op mijn woorden", ging hij verder, „dadelijk komen we een trol tegen, of een sprekend beest." Geen honderd passen verder gebeurde dat. Voor één keertje was het geen pluizige wezel, kat of konijn, waarmee negotianten uit het knuffelwezen hun voordeel doen, maar een wandelende tak. „Ik ben Tiktokkie", zei het diertje, „en ik heet jullie welkom in deel 26 van mijn avonturen, bedacht en getekend door Loes Dreutel-van Sponningen, waarin ik ontvoerd word door de Kofipotanen." „Ge hebt toevallig toch geen heer gezien met een witte stofjas en een pijp?" vroeg Piet. „Jawel", antwoordde Tiktokkie, „voorbij gindse bocht staat een eik met een boomhut. Daar woont zo iemand... Maar daar zul je mijn tram hebben! Ajuus!" En wuivend stapte het schrandere insect in het vrolijk bellende rijtuigje.

„We hebben een spoor!" zei Piet, „dankzij Tiktokkie. Zullen we eindelijk onze oude vader vinden?" „Aardig ventje", sprak Susan, het trammetje nastarend, „ik zou zijn lijn wel willen." „Maar nee", antwoordde Bert, „ge zijt goed zo, ge moet niet verdikken." En een halve kilometer verder op de zoektocht naar hun ontwerper zagen de drie vrienden de boomhut. Zwijgend bestegen ze de trap naar het gebouw. De deur stond aan en binnen troffen ze, gezeten aan een tafel, ...

„Pom!" riepen ze alle drie en liepen met gespreide armen op de pijprokende heer in stofjas toe. „Ik ben helemaal geen Pom", deed de man, „ik ben Iemand Anders", waarna hij in snikken losbarstte. „Als kind al wilde ik zò graag iemand anders zijn", snotterde hij, „en op een dag, toen ik dat weer eens heftig verlangde, luidden de klokken en werd ik op slag iemand anders. En sedertdien wil ik wéér erg graag iemand anders zijn, maar dat kan niet meer, want ik ben het al.

MARC VERHAEGEN VERSTRIPT HET LEVEN VAN VAN GOGH

"IK HEB ELK SCHILDERIJ NAUWGEZET NAGETEKEND"

Toen Marc Verhaegen en Jan Kragt in februari 2009 de eerste schetsen van het verhaal over Vincent van Gogh aan het Vincent van Gogh Museum in Amsterdam voorstelden viel er een bewonderende stilte. Zij waren praktisch meteen gewonnen voor het plan om het leven van Vincent te verstrippen. In april 2010 werd uiteindelijk het licht op groen gezet en konden Marc en Jan aan de slag. Nu, een jaar later, kan u het resultaat – het nieuwe album in de Eureducationreeks van Marc Verhaegen en Jan Kragt: *Vincent van Gogh. De worsteling van een kunstenaar* – bewonderen. Een gesprek met Marc Verhaegen.

DOOR **JOERI DELAMANE**

Vanwaar kwam jullie idee en de interesse om een verhaal rond Vincent van Gogh te maken?
We zijn geïnteresseerd om een strip te maken van eenieder die op een positieve manier een indruk heeft nagelaten op de maatschappij of iedere gebeurtenis die de geschiedenis een andere wending heeft gegeven. Vincent van Gogh heeft de kunst in de twintigste eeuw sterk beïnvloed en was als kunstenaar één van de indrukwekkendste Nederlanders ooit.

Hoe hebben jullie het verhaal opgebouwd?
We zijn vertrokken in het verleden, meer bepaald in 1890, enkele maanden voor de dood van Vincent. Dat gaf ons de gelegenheid om zijn laatste maanden in beeld te brengen, maar ook via flash backs en herinneringen van zijn broer Theo en zijn collega Van Rappard zijn leven van in het begin nauwgezet te reconstrueren. Tegelijkertijd zouden we het verhaal volgen van een verloren tekening van Vincent, die uiteindelijk weer opduikt en gedurende het verhaal in waarde is toegenomen.

In welke mate heeft het Vincent van Gogh Museum een rol kunnen spelen bij het tot stand komen van dit album?
Het Van Gogh Museum bleef op de achtergrond heel nauwgezet toezien. En terecht. Daar zitten echt de specialisten die het leven van Vincent heel goed kennen. Louis Van Tilborg bijvoorbeeld, die kon meteen zeggen of een schilderij van een bepaalde schilder, dat ik in de achtergrond had geplaatst, op dat tijdstip wel of niet was gemaakt. Zij kennen niet alleen heel veel van Van Gogh, maar ook van zijn tijdgenoten. Zij weten met wie hij goede contacten en met wie hij ruzie had. Het is vooral uit de brieven van Vincent dat er veel informatie te vinden was over hoe hij over zijn werk, over kunst en de maatschappij in het algemeen dacht.

Het was wellicht geen sinecure om verschillende schilderijen waarheidsgetrouw weer te geven. Ging dat vlot in zijn werk?
Ik had het gemakkelijk kunnen opvatten en gewoon copy-paste doen. Dat kan in Photoshop zonder probleem. Maar zo heb ik het niet gedaan. Ik heb elk schilderij nauwgezet nagetekend

en Jos Vanspauwen heeft het daarna zorgvuldig geïnkt waarna Walter De Strooper het erg secuur heeft ingekleurd. Dat is meer werk, maar het is tenslotte het resultaat dat telt.

Je hebt Vincent van Gogh beter leren kennen door het vele opzoekingwerk. Zijn er je bepaalde zaken opgevallen?
Bij het maken van het verhaal viel het mij op dat Vincent in zijn jeugd wel ruw in de omgang was, maar voor de rest een teruggetrokken, ietwat zonderlinge jongen. Misschien zouden ze nu zeggen dat hij ADHD had, maar dat geloof ik zelf niet. Hij was direct, ongecompliceerd in zijn mening. Hij wist waar hij met zijn kunst naartoe wilde. Hij wilde niet de chique portretten maken van de gearriveerde burgerij. Nee, hij zocht de boerenmensen op, de mensen die dagen in modder en drek stonden te wroeten, de wevers, die bij slecht licht in donkere ruimten hun veeleisend werk deden, de bedelaars en de verworpenen.
Hij leefde samen met Sien Hoornik, tegen de opinie van de goegemeente en van zijn leermeester Anton Mauve in. Ook zijn familie had het er heel moeilijk mee. Sien was namelijk een prostituee. Dat was Vincent ten voeten uit, hij ging niet met haar samenwonen uit liefde, maar uit medelijden, omdat ze alleen stond met een kind, uit een soort van christelijke compassie.

***Vincent van Gogh* is al het vijfde verhaal dat in de Eureducationreeks verschijnt met het nodige succes. Waaraan is dat succes te wijten denk je?**
Ons succes is in grote mate te danken aan onze aanpak. En dan moet ik Jan Kragt alle eer geven die hem toekomt. Hij is een heel goede onderhandelaar. En ik draag mijn steentje bij door de verhalen spannend te maken en de tekeningen een zo hoog mogelijke kwaliteit te geven.

Zijn er nog plannen in die richting?
Momenteel zijn we met een zesde verhaal bezig en er liggen er nog verschillende in de pijplijn. Organisaties beginnen ons nu te kennen. Wij oogsten lof telkens we onze verwezenlijkte albums presenteren. Mensen zijn echt onder de indruk en meteen enthousiast.

Wat stripminnend Vlaanderen en Nederland wellicht wil weten: wanneer komen Senne en Sanne terug?
Dat zal dit jaar nog gebeuren. Ik ga daar speciaal tijd voor uittrekken. Het album zal uitgegeven worden door vzw Strips en Kennis.

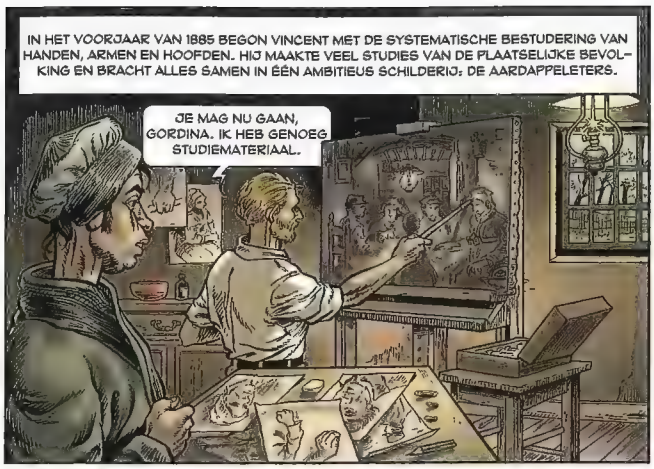
IN HET VOORJAAR VAN 1885 BEGON VINCENT MET DE SYSTEMATISCHE BESTUDERING VAN HANDEN, ARMEN EN HOOFDEN. HIJ MAAKTE VEEL STUDIES VAN DE PLAATSELIJKE BEVOLKING EN BRACHT ALLES SAMEN IN ÉÉN AMBITIEUS SCHILDERIJ: DE AARDAPPELETERS.
JE MAG NU GAAN, GORDINA. IK HEB GENOEG STUDIEMATERIAAL.

IK BEN HELEMAAL IN DE WAR... MOET IK NU EEN OFFER BRENGEN?
IN DE WAR? IN DE WAR? ZIJN WE DAT NIET ALLEMAAL?
HAHAHA!
NEE, VINCENT!
WAT EEN RAMP!
DOE HET NIET!
39

Win een Vincent van Gogh-album

Marc Verhaegen en Jan Kragt schenken vijf albums aan de leden van Brabant Strips. Een mailtje sturen naar **brabant.strip@gmail.com** is de boodschap. Een onschuldige inval doen de rest!

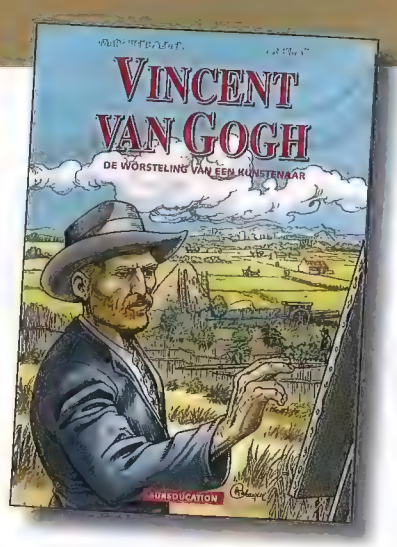

LOVE and LEARN

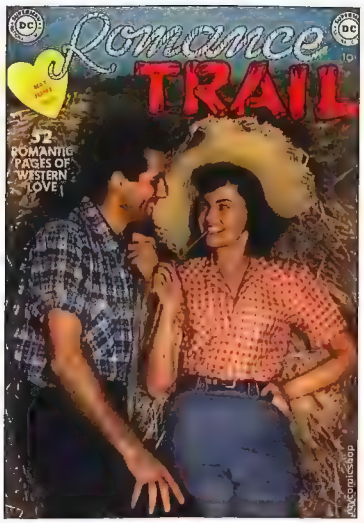

Begin 2011 pakte de Franse stripwebsite BDZOOM.com uit met de vondst van een onbekend stripverhaal van Jijé, dat in 1950 verscheen in het zesde nummer uit de DC Comicreeks *Romance Trail*. Jijé tekende het zes pagina's tellende liefdesverhaal *Love and learn* tijdens zijn verblijf in Amerika eind jaren '40.

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

Dat Joseph Gillain, alias Jijé en succesvolle stripauteur bij uitgeverij Dupuis, in september 1948 met zijn gezin en collega Morris (en wat later ook Franquin) naar Amerika verhuisde om daar als tekenaar een nieuw leven op te bouwen, is alom gekend. Jijé zal aan de overkant van de oceaan, deels aan de Mexicaanse grens en deels vlak bij New York, tot in 1950 vooral aan zijn strip *Baden Powell* voor het weekblad *Robbedoes* werken. Vóór zijn vertrek in 1948 had hij de stripreeksen *Robbedoes* en *Jan Kordaat* aan zijn jonge collega's Franquin en Eddy Paape doorgegeven om zich ten volle te kunnen bezig houden met het hertekenen van zijn biografie van Don Bosco en de vreselijke tijdrovende (en eigenlijk onverteerbare) Emmanuel, een stripversie van het Nieuwe Testament. Deze godsvruchtige strips waren in opdracht van Dupuis gerealiseerd. *Baden Powell*, grotendeels getekend te midden van de prachtige Mexicaanse natuur en weidse landschappen, was echter zijn eigen project, dat hij dan ook met heel veel plezier op papier zette.

Eind 1950 (begin 1951?) keert Jijé met zijn gezin terug naar België met de intentie om een emigratieaanvraag voor de VS in te dienen maar blijft in Zuid-Frankrijk 'plakken'. Hij zal nooit meer de oceaan oversteken. Jijé neemt de draad van de avonturen van *Blondie en Blinkie* weer op en zal hiervan tussen januari 1951 en maart 1955 vijf humoristische verhalen uittekenen.

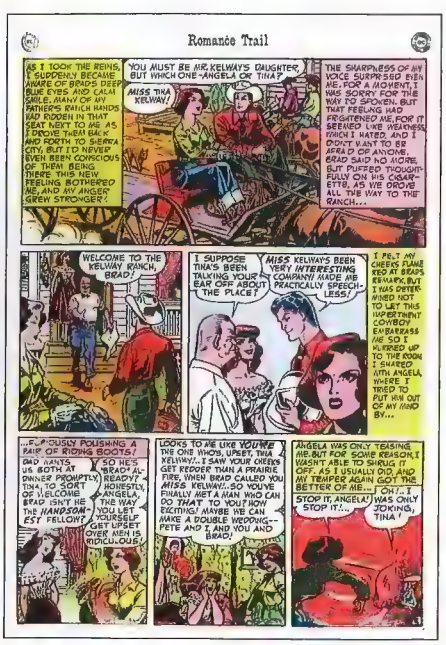

EEN VERRASSENDE, ONBEKENDE VOORLOPER VAN JERRY SPRING?

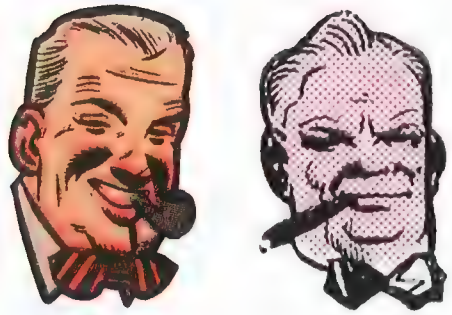

Links Paul Dupuis, rechts Kelway

Ondertussen is Paul Dupuis op zoek naar een eigentijdse opvolger voor de overjaarse westernstrip *Red Ryder*, die niemand meer kan bekoren. Eind 1952 loopt het contract af en Dupuis is niet van plan die te verlengen. *Lucky Luke* doet het ondertussen goed in *Robbedoes* maar een nieuwe realistische westernstrip is een must voor het blad. Echt iets voor Jijé moet hij gedacht hebben. Vanaf maart 1954 gaat Jijé dus in het jeugdblad opnieuw de realistische toer op met nieuwkomer *Jerry Spring*. De strip is meteen een schot in de roos.

Uit de periode 1948 – 1950 is op stripgebied verder weinig bekend over de bezigheden van Jijé in Amerika, al liet de tekenaar in sommige interviews terloops noteren dat hij in New York een voorstel had gekregen om een reeks stripverhalen rond paardenrennen te maken. Thierry Martens, hoofdredacteur van het weekblad *Robbedoes* van 1968 tot 1978, vertelde ons dat het voorstel van scenarist Frank Godwin was gekomen (van Godwin verschenen trouwens tussen 1946 en 1953 ook verschillende strips in *Robbedoes*). Elk verhaal zou zich op een andere bestaande renbaan afspelen, maar dat zag Jijé niet zitten. Het land afdweilen om ter plaatse schetsen te gaan maken was er teveel aan. Verder was daarover niet veel geweten en het was niet zeker of dat proefproject ooit sporen had achtergelaten...

Dank zij een recente, toevallige vondst weten we nu dat Jijé uiteindelijk toch zelf een kortverhaal over een paardenkoers voor de Amerikaanse markt heeft gemaakt. Onlangs werd dat tot heden onbekend verhaal bovengespit. *Love and Learn*, een 6 pagina's tellende liefdesverhaal in westernstijl, verscheen in het 6de (en laatste) nummertje van de DC-comicsreeks *Romance Trail* in mei/juni 1950.

De plot is een vederlicht niemendalletje, opgetrokken in roze piepschuim. De dialogen vullen zowat de helft van de vakjes, zonder te spreken van de zware tekstblokken vol zielenroersels en bakvisjesoverpeinzingen op gele of roze achtergronden... Maar de tekeningen zelf zijn enigszins opmerkelijk. Niet alleen lijkt de eigenaar van de gelijknamige Kelway Ranch (en tevens vader van de verliefde Tina) als twee druppels water op Paul Dupuis, ook held Brad Tyler lijkt zowaar de oudere broer van de latere Jerry Spring. Bovendien is het vooral te zien dat dit kortverhaal voor de Amerikaanse markt en een ouder lezerspubliek dan die van *Robbedoes* getekend is: Jijé, die erg sexy dames kan tekenen, doet dit hier dan ook met veel overtuiging!
We kunnen stellen dat dit pas herontdekt verhaaltje verschillende elementen bevat, die een nieuw licht werpen op de productie van Jijé voor de verschillende tijdschriften van uitgeverij Dupuis in de eerste jaren na zijn terugkeer uit de VS.

Ten eerste lijkt het ons aannemelijk dat deze futiele westernstrip een prille aanzet kan zijn voor de latere *Jerry Spring*-strip voor *Robbedoes* en misschien al wel in Jijé's achterhoofd zat vóór Dupuis met zijn vraag kwam.

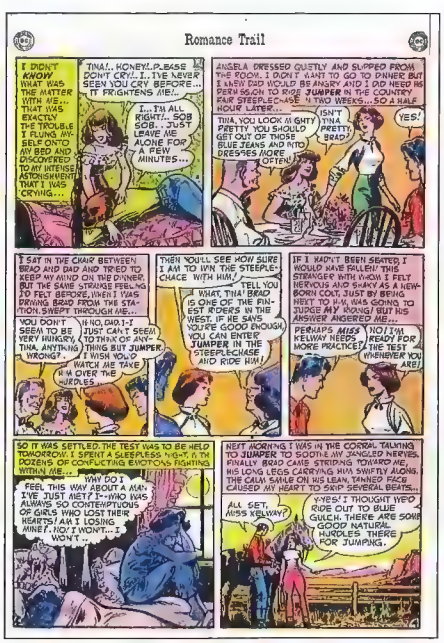

El Senserenico
WAT IS HET HIER MOOI... ZO VREEDZAAM!
JA... EEN VERRUKKELIJK DAL... ALS WE EENS PICKNICK-TEN !... DAAR, BIJ HET BERG-STROOMPJE.
JA, MARIA HEEFT ONS VERWEND...
HET "CASETAL ST'OCANA" WAS EEN ECHT LUSTOORD, HET WAS TE BEGRIJPEN LANGS KRONKELENDE, MET BLOEMEN BEGROEIDE BERGPAADJES.
KOESTEREN BIJ JOU THUIS VERWEHT MIJ TROUWENS... JE BROER IS ALTIJD ZO LIEF VOOR ME GEWEEST! ALS JE DAT EENS WIST, RODRIGUEZ!
...TOCH KOM HEEF VERGEVEN, BIJ DIT VLIEGVERGEEUW, WIST IK NIET WAT ER VAN MIJ WORDEN ZOU. IK HAD GEEN GELD, GEEN FAMILIE, GEEN DAK BOVEN MIJN HOOFD...
ONS HUIS IS HET JOUW, AMIGA MIA...
MAAR KAN JE HET IN DIT WOESTE LAND GEWOON WORDEN? HIJGEL HEEFT ME VERTELD DAT JE ER NOG MAAR EEN PAAR MAANDEN WAS TOEN...
RODRIGUEZ AARZELDE... BEATRIZ VLEIDE ZICHT AAN...
...TOEN MOEDER STIERF...
JA, IK HEB MIJN EERSTE KINDERJAREN IN 100 DOORGEBRACHT, TOEN MIJN VADER EEN ZILVERMIJN HIER IN DE BUURT GEKOCHT HAD, BESLOTEN MIJN OUDERS MIJ BIJ DE ZUSTERS DE LA VERA-CRUZ TE PETROPOLIS OP KOSTSCHOOL TE DOEN. DAAR HEB IK ZULKE GELUKKIGE JAREN GESLETEN, RODRIGUEZ...
VERTEL ME NOG MEER VAN JE JEUGD, BEATRIZ... ZULT WEL EEN MOOIE VAN EEN KLEIN MEISJE GEWEEST ZIJN, DENK IK...

Fragment uit El Senserenico

Ten tweede lijkt deze korte getekende liefdesroman ons ook een opwarmer voor *El Senserenico*, een 45 platen tellende liefdesroman die Jijé naar een roman van Flora Sabeiran in 1952 voor *Bonnes Soirées/ De Haardvriend*, het damesblad van uitgeverij Dupuis, tekent. In dat jaar beginnen Georges Troisfontaines en zijn World Press-agentschap namelijk aan een grondige restyling van de Dupuis-weekbladen *Humoradio* en *De Haardvriend*. Jijé en Troisfontaines zijn goede vrienden en volgens Thierry Martens hebben ze hierover ook zeker gebrainstormd, waarbij Jijé aan de hand van zijn stripje Troisfontaines overtuigt van de meerwaarde van zo'n getekende liefdesroman voor de nieuw formule van *De Haardvriend/Bonnes Soirées*. Zodoende verschijnt tussen oktober 1952 en februari 1953 de love story *El Senserenico*, het allereerste stripverhaal dat *De Haardvriend* brengt. Ook hier zijn de overvloedige tekstballonnen prominent aanwezig, wat de strip niet ten goede komt. Ook het idee om gebruik te maken van de figuur van Paul Dupuis als de emblematische Oom Wim voor de gelijknamige verhalen, die Troisfontaines via zijn World Press vanaf 1951 voor *Robbedoes* laat tekenen, zou van Jijé afkomstig zijn en zijn oorsprong vinden in het westernstripje.

Ten derde is het duidelijk dat Jijé, die in de comic veel plezier heeft beleefd aan het tekenen van knappe dames in sexy westernoutfit, nu ook van plan is om in die zin meer 'leven' te brengen in de kaftillustraties die hij vanaf eind 1950 voor *Bonnes Soirées* gaat maken (spijtig genoeg werden ze niet overgenomen door *Haardvriend*). Aanvankelijk vrij onschuldige, smachtende, verliefde dames worden doorheen de enkele kaftillustraties van 1951 zienderogen ondeugender, wat helemaal ten top wordt gedreven op de cover van *Bonnes Soirées* N°1550 van 21 oktober 1951. Suggestiever kan niet... Rekening houdend met het oudere lezerspubliek en blijkbaar door zijn verblijf in de VS losgeweekt uit de heersende preutsheid bij Dupuis, waagt de tekenaar zich duidelijk aan een vleugje erotiek. Dat was tot dan ondenkbaar geweest in de vrome publicaties van Dupuis, waarin enkel met de vlakschaaf geretoucheerde dames werden opgevoerd. Troisfontaines, volwaardige levensgenieter, zal het wel met veel plezier hebben ontvangen maar het is niet uitgesloten dat er na deze kaft toch enkele banbliksems vanuit Marcinelle op de *casa* Jijé zijn terechtgekomen... De *Bonnes Soirées*-lezers zullen meer dan twee jaar moeten wachten op een volgende (en tevens laatste) coverillustratie door Jijé voor het Kerstnummer van 1953. Jijé speelt dan wel op veilig en overdrijft dan maar in tegenovergestelde richting. De helft van de cover wordt ingenomen door de gestalte van een imposante non, achter wie een bezorgde jonge dame zich schuilhoudt. Dames: twee – boezems: nul.... Die Jijé toch!

KOFFIEKLETS

Inktspotprijs voor Peter van Straaten

De Nederlandse tekenaar Peter van Straaten heeft, voor de vierde keer in zijn carrière, de Inktspotprijs 2010, de prijs voor de beste politieke spotprent, gewonnen. De spotprent stelt het seksueel misbruik in de rooms-katholieke kerk

aan de kaak en stond op 20 maart 2010 in *Vrij Nederland*, het weekblad waar Van Straaten, naast zijn werk voor *Het Parool*, al sinds 1968 publiceert. 'De tekening is letterlijk en figuurlijk treffend, pijnlijk komisch en wrang: zij brengt tegelijkertijd een traan en een lach teweeg. De combinatie van de vredige pose van de jongen met de wrede aanslag op zijn lichaam blijft in je hoofd hangen,' aldus de jury. De Inktspotprijs werd dit jaar voor de zeventiende keer uitgereikt. De bijbehorende expositie is na Nieuwspoort onder meer te zien in het Persmuseum in Amsterdam.

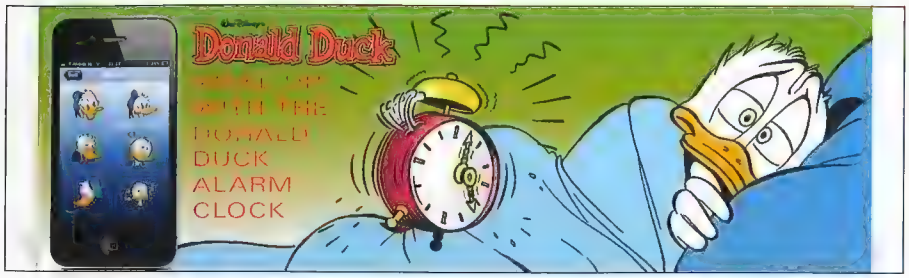

Kwake up!

Bijna iedereen in Nederland is opgegroeid met de strips van Donald Duck. Hij is dan ook al aardig op leeftijd. Donald Duck, de meest beroemde eend ter wereld, mag dan al een behoorlijke leeftijd hebben, toch gaat hij nog steeds met zijn tijd mee. Hij heeft al een eigen, succesvolle Twitter account en nu zelfs een eigen iPhone app!
De app is een heuse Kwaakwekker, die je elke ochtend met gekwaak wakker maakt. Je kan kiezen tussen 6 verschillende kwaakgeluiden en krijgt de mogelijkheid om voor iedere dag van de week een andere wektijd met bijbehorend gesnater in te stellen. Wakker worden met Donald Duck, de natte droom van … tja … van wie eigenlijk?

Fantastic Four wordt trio

De rek zit er een beetje uit bij Mr. Fantastic? Of is het kaarsje van Human Torch uitgebrand? Is het Invisible Woman die zichtbaar achteruit gaat? Doet de man met de zeis zijn ding bij The Thing? De superhelden van de Fantastic Four starten 2011 met het overlijden van een van hun teamleden, dat meldt uitgeverij Marvel. Van wie we afscheid moeten nemen, gaf de Amerikaanse uitgeverij niet mee maar volgens hen zijn er voor de fans van het superheldenkwartet genoeg aanwijzingen om nu al te weten wie zal sterven. Mocht er geen Sherlock Holmes in je schuilen, wacht dan gewoon de 587ste *Fantastic Four*-strip of de uitnodiging voor de koffietafel af.

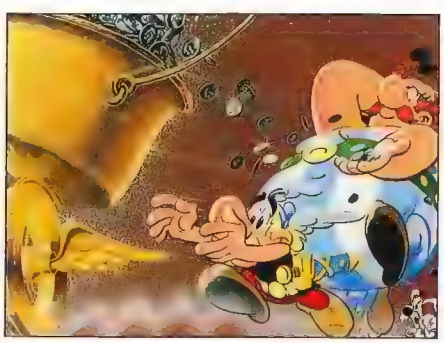

Fiscus aast op *Asterix*

De belastingsdienst in Frankrijk is naarstig aan het werk en dat zal Albert Uderzo geweten hebben. De Franse fiscus beschouwt Uderzo puur als illustrator van de eerste 24 albums van de stripreeks *Asterix*. Die albums tekende

Uderzo op scenario van de in 1977 overleden scenarist Goscinny. Daarom eist de Franse belastingsdienst – na zorgvuldig berekenen – 203.000 euro terug van Uderzo. Volgens Uderzo is dit allemaal larie en apekool en staan zowel hij als Goscinny als auteur van de reeks geboekstaafd in de contracten met uitgeverij Dargaud. Rare jongens die fiscalisten.

Harry Humus in album

VZW 't Mannekesblad bracht in januari de 2 eerste verhalen van *Harry Humus - Het Humusfortuin* (1988) en *Het Klinknagelpreparaat* (1989) - uit in albumvorm. Deze verhalen van Danny werden nog in nauwe samenwerking met Pom gemaakt. Pom staat dan ook uitdrukkelijk in de albums vermeld. De albums kosten 9,95€.

Tomeloze tijdreizigers in CODA-museum

Nog tot 30 oktober 2011 zal de *Suske en Wiske*-expo De Tomeloze Tijdreizigers in het CODA-museum in het Nederlandse Apeldoorn te bezichtigen zijn. De tentoonstelling is een afgeleide van de eerdere tentoonstelling die in het Limburgs Museum te zien was. Deze expo bevat echter een nieuw deel rond het album *Het witte wief*. Tijdens de tentoonstelling lopen bezoekers - omgeven door meer dan levensgrote stripfiguren - als het ware door de stripalbums heen. Zo zijn er diorama's over De Dulle Griet en Lambiorix.

Stripwinkel in nood

De Brusselse stripwinkel Le Deuxième Souffle staat aan de rand van een faillissement. Eind januari ging een deel van de inboedel in openbare verkoop. Omdat de deurwaarder niet van alle in beslag genomen stukken de waarde kent, werd de verdere verkoop uitgesteld. Door de opbrengst van deze verkoop bestaat er een waterkans dat de stripwinkel van de 73-jarige Michel Deligne toch nog kan blijven bestaan. Hij wijt het faillissement aan een slechte investering en aan de daling van verkoop door het slechte winterweer, waardoor de klanten wegbleven. In de winkel liggen meer dan tienduizend Franstalige strips. De winkel is een waar paradijs voor strips van rond de jaren '40.

Ode aan BRASSER

Het Europees Cartoon Centrum (ECC) in Kruishoutem brengt een ode aan BRASSER, één van Vlaanderens beste cartoonisten ooit. De als Paul De Valck geboren tekenaar begint zijn loopbaan als foto- en filmretoucheur bij de Anderlechste drukkerij ASAR en werkte later als grafisch redacteur en journalist voor

de KWB en de KAJ. Zo tekende hij in *De Volksmacht*, *Raak*, de *Brusselse Post*, *Fladder*, *TV-Express* ... Hij tekende ook bijna 40 jaar in *'t Pallieterke*. In het begin van de jaren 70 verschenen in *De Standaard*, *Het Nieuwsblad* en *De Gentenaar* de 'schaVOTjes', de veel besproken 'GRAFiekjes' en 'Brasserie'. In *De Standaard* tekende hij ook cartoons voor de rubriek 'Courant' van Gaston Durnez. 25 jaar, van 1975 tot

Rik Ringers zet voort

De kogel is door de kerk. Momenteel werken er twee nieuwe tekenaars aan de voortzetting van *Rik Ringers*. De namen wil scenarist Duchâteau nog niet bekend maken. Met het nieuwe album gaat hij wel terug naar de oorsprong van de jaren 1960/1970. Tibet en Duchâteau wilden al een tijd terug naar dit tijdperk gaan. Helaas was het voor Tibet te laat. Het nieuwe avontuur heeft weer de gebruikelijke ingrediënten, daar is die gele Porche weer, maar er zal een nieuw personage op het toneel verschijnen. Daarnaast heeft Duchâteau ook een politieroman geschreven, die op waar gebeurde feiten gebaseerd is. Het speelt zich af in 1893.

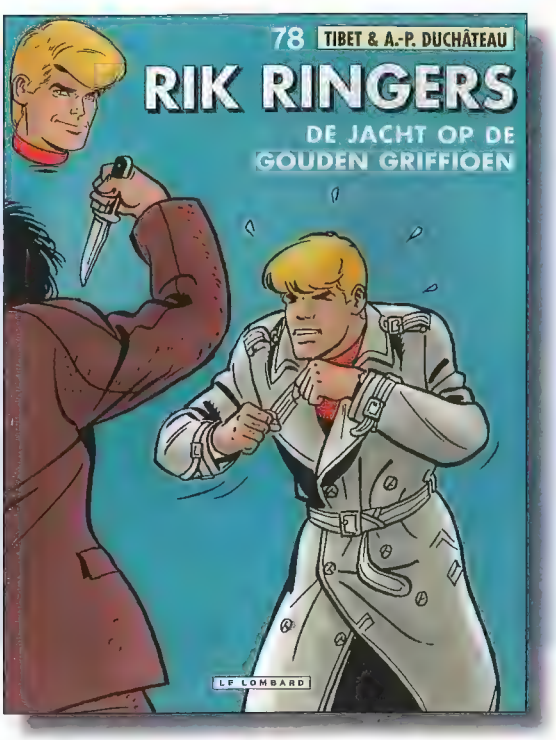

Tiny wordt wees

Op dinsdag 18 januari 2011 is op tachtigjarige leeftijd Marcel Marlier, de tekenaar van Tiny , overleden. Marlier, geboren in Herseaux, een gemeente in Belgisch Picardië, bij de Franse grens, debuteerde op 21-jarige leeftijd bij Casterman als illustrator van romans van Alexandre Dumas en Pearl Buck. Twee jaar later wordt hij een van de steunpilaren van de *Rinkelbel*-reeks. Hij brengt met name de dierenverhalen van Jeanne Cappe en Lucienne Erville in beeld. Van 1953 tot 1970 is hij docent tekenen en fotografie aan de Ecole Supérieure des Arts Saint-Luc in Doornik. In 1954 begint zijn samenwerking met Gijs Haag aan de avonturen van *Tiny*, zijn bekendste reeks, waaraan hij tot het einde van zijn leven blijft doorwerken en die zestig titels telt. In 1969 bedenkt hij, eveneens voor Casterman, de reeks *Rob en Jacky*: in totaal twaalf titels, waarvoor hij zowel de tekst schrijft als de tekeningen maakt. Er wordt momenteel gewerkt aan een tekenfilm over de wereld van **Tiny**, geproduceerd door Les Armateurs.

2000, tekende hij de dagelijkse 'PRIK' in *Het Nieuwsblad* en *De Gentenaar*. Hij overleed op 15 maart 2001 thuis in Schepdaal en kreeg postuum het ereburgerschap van de gemeente Grimbergen. De tentoonstelling BRASSER: tijdloze humor (1937-2001) loopt tot en met 10 april 2011. Het ECC is elke zondag open van 10 tot 12 uur en van 14 tot 17 uur. Meer info vindt u op www.ecc-kruishoutem.be/

Kuifje in Waals-Brabant

In het boek *Hergé côté jardin* van Dominque Maricq, archivist en auteur in de

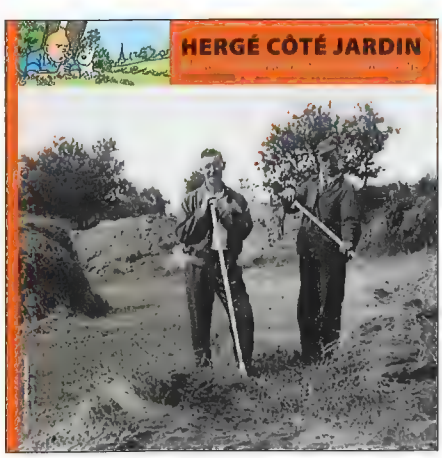

Hergé-studio's, gaat de auteur dieper in op de relatie die Hergé heeft met plaatsen en personages uit Waals-Brabant en zijn persoonlijke leven in zijn domein in La Ferrière. Maricq verzamelde films, oude foto's en getuigenissen om 160 rijk geïllustreerde pagina's af te leveren. Zijn zoektocht leverde verwijzingen op, door Hergé met een knipoog in de *Kuifje*-albums verwerkt, naar Brabantse locaties of gebeurtenissen. Zo stapt Kuifje in *De sigaren van de farao* op een trein richting Sehru, een knipoog naar Céroux.

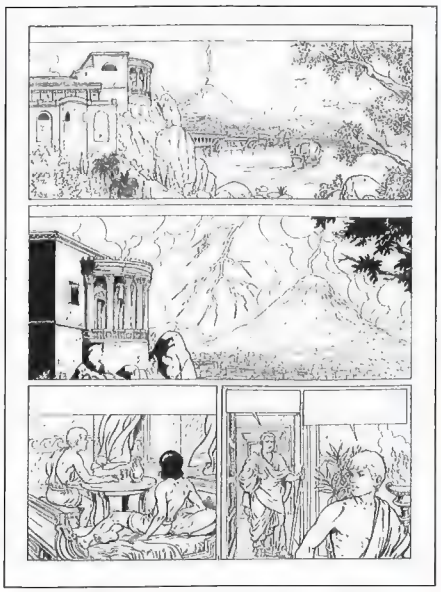

Nieuwe *Alex*

De nieuwe *Alex*, getekend door Christophe Simon, verschijnt in september/oktober 2011. Het nieuwe album *La conjuration de Baal* heeft met Michel Lafon een geheel nieuwe scenarist aan het roer. Mooi detail: de strip gaat 56 pagina's tellen. Een eerste voorsmaakje werd al vrijgegeven.

De Stripdagen naar Gorinchem

De Stripdagen gaan dit jaar door in Gorinchem op 12 en 13 maart 2011. Het jaarlijkse stripevenement werd de afgelopen vijf jaar steeds in het Utrechtse Houten georganiseerd. De Stichting Stripdagen verplaatst het stripfeest naar het voorjaar omdat de Expo in Houten in het najaar al vol zat. Tijdens de stripdagen worden ook de Stripschapprijzen uitgereikt.

ZEKER DRIE BOTEN KOMEN HIERHEEN, WAARONDER DE MIJNE. IK BEN DOOR HET BOS GEKOMEN OM JULLIE TE WAARSCHUWEN.
HIJ IS GEK. HIJ ZAT KLEM ONDER EEN OMGEVALLEN BOOM.

Giraud en *Bernard Prince*

Robin Schouten interviewde voor het tweewekelijkse stripmagazine *Eppo* stripauteur Hermann. Schouten vroeg Hermann of het klopte of Jean Giraud ooit had meegewerkt aan een *Bernard Prince*-album. En ja hoor. "Hermann vroeg of ik even wilde wachten zodat hij het album kon pakken.", aldus Schouten op zijn blog (http://incognito-comics.blogspot.com/). "Hij omschreef een scène op 'zijn' pagina 38 (pagina 40 in het album) van *Verschroeide aarde*, dat in 1971 in weekblad *Kuifje* is voorgepubliceerd. Giraud logeerde bij Hermann en tekende mee aan het plaatje dat je hierboven ziet. Bernard Prince is van Hermann zelf, en de drie houthakkers plus (waarschijnlijk) de man van achteren is het werk van Giraud. "You can see his style", zei Hermann."

Alex-medewerker Marc Henniquiau overleden

De Belgische striptekenaar Marc Henniquiau, medewerker in de Jacques Martin-studio, is op zondag 12 december 2010 overleden. Dat meldt uitgeverij Casterman. Henniquiau debuteerde tussen 1985 en 1990 in het *weekblad Kuifje* met enkele kortverhalen op scenario van Yves Duval (1934-2009). Begin jaren '90 ontmoette hij de geestelijke vader van *Alex*, Jacques Martin (1921-2010), wiens passie voor de geschiedenis hij deelde. Marc Henniquiau zette zijn carrière verder onder de vleugels van Martin. Voor enkele *Alex*-albums schetste hij de personages in potlood, om zich daarna te wijden aan de nevenreeks *De reizen van Alex*. Henniquiau werd 52 jaar.

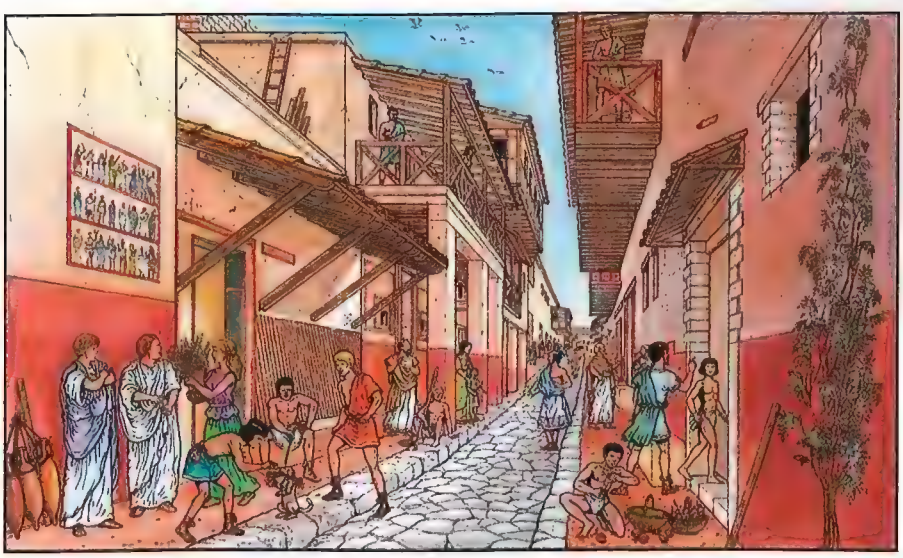

Geen 3de cyclus voor *De Havik*

Patrice Pellerin, de auteur van *De Havik*, hoopt binnen een aantal jaren aan een trilogie te beginnen naast *De Havik*. Dit keer geen middeleeuws epos, maar een sciencefictionverhaal. Het verhaal dateert al uit de jaren 80, maar nu wil hij er toch echt aan beginnen. *De Havik*,

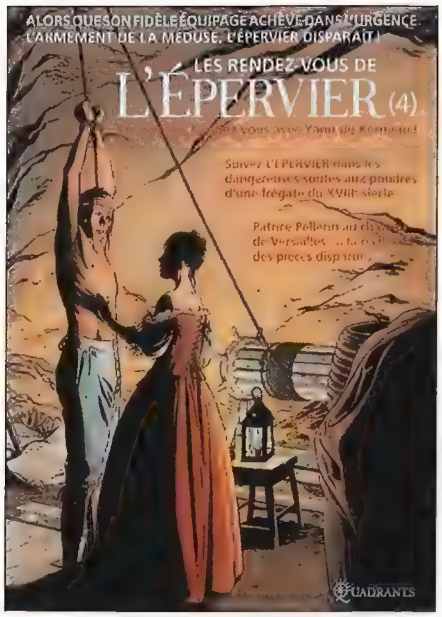
ALORS QUE SON FIDÈLE ÉQUIPAGE ACHÈVE DANS L'URGENCE L'ARMEMENT DE LA MÉDUSE, L'ÉPERVIER DISPARAÎT !
LES RENDEZ-VOUS DE
L'ÉPERVIER (4)
QUADRANTS

waar hij momenteel aan werkt, gaat 6 à 8 delen tellen. Een derde cyclus zal er volgens hem wel nooit meer komen omdat hij dan stokoud is.

Nieuwe *Storm* door Oosterveer en Ritstier

Begin januari 2011 verschenen de eerste pagina's van de *Storm* spin-off *De kronieken van de Buitenring* in stripblad *Eppo*. Nieuwe makers van de strip zijn Willem Ritstier (tekst) en Minck Oosterveer (tekeningen) die drie jaar geleden begonnen aan dit ambitieuze project. In een persbericht vertelt Ritstier: '*Storm* is natuurlijk een icoon binnen de stripwereld, waar de namen van Don Lawrence en Martin Lodewijk onlosmakelijk aan verbonden zijn. Om in hun voetstappen te treden is natuurlijk niet niks, maar Minck en ik hebben geheel in hun traditie een ijzersterk verhaal weggezet.'
Geheel tevreden is tekenaar Minck Oosterveer echter niet. Vooral de inkleuring, die op heel wat kritiek kon rekenen was

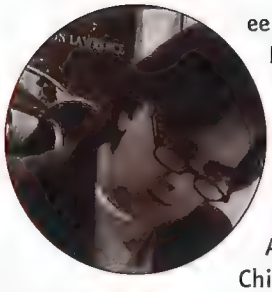

een doorn in het oog van de Nederlandse tekenaar die op het forum van De Getekende Reep (http://www.stripdatabank.be/stripforum/index.php) zijn uitleg deed: 'Er zijn twee jaar lang zeer veel Amerikanen, Engelsen, Fransen, Chinezen, Nederlanders en Belgen getest. Geen van allen werden goedgekeurd. Er is wel even sprake geweest dat ik het zou inkten en dat het dan maar gewoon traditioneel uitgegeven moest worden maar toen kwam er plotseling iemand die vroeg of hij een aantal inkleurders, die hij kende, mocht laten zien. Ik heb hem doorverwezen naar de Don Lawrence Collection en daarna heb ik er een hele tijd niets meer van gehoord totdat bleek dat er twee mensen waren waar ze mee bezig waren en vervolgens hoorde ik dat deze inkleurder het ging doen. Bij het zien van de eerste inkleuringen heb ik ook moeten fronsen... maar verder laat ik me er niet over uit.'
Oosterveer laat zijn frustratie duidelijk blijken en gaat zelfs nog een stapje verder: 'Ik weet wel zeker dat dit het enige *Storm*-verhaal van mijn hand wordt. Wat je ook doet... ook als ik het gewoon inkt zullen er wel weer een paar staan te z"ken. Blijkt zo een prima manier om je reputatie te grabbel te gooien terwijl ik alleen maar het beste van heb proberen te maken in potlood. Wat mij betreft was de beslissing die ik onlangs heb genomen om alleen nog maar in Amerika te werken en anders te stoppen de enige juiste.'

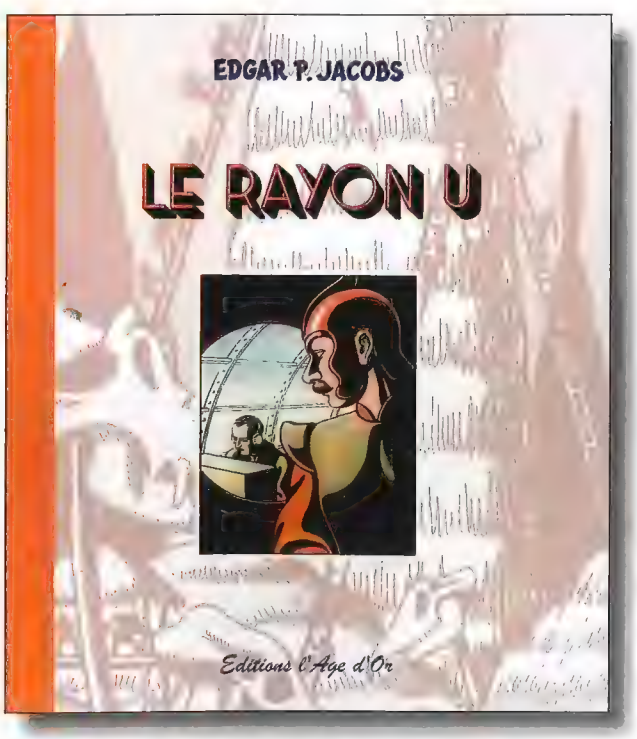

Originele versie van 'De U-straal' heruitgegeven

Begin de jaren '40 verscheen de strip *De U-straal* van Edgar P. Jacobs (1904-1987), de geestelijke vader van *Blake en Mortimer*, in het jeugdblad *Bravo*. De originele versie van de strip, die beschouwd wordt als de voorloper van zijn populaire *Blake en Mortimer*-reeks, werd eind januari 2011 heruitgegeven door Les Editions de l'Âge d'Or, een uitgeverij/boekhandel uit Charleroi. Het legendarische sciencefictionverhaal van Edgar P. Jacobs verschijnt in hardcover, telt 72 pagina's in kleur en kost €39,00.

Ook zijn andere *Eppo*-reeks *Ronson Inc*, een westernstrip die hij ook met Ritstier maakt, komt ter sprake: 'Na twee jaar met grote tegenzin aan *Ronson* te hebben gewerkt en nu dit heb ik het echt wel gehad. God zij dank is mijn agente in Amerika, zodra ze hoorde van mijn beslissing, op volle kracht aan het werk gegaan en werk ik daarnaast met heel veel plezier aan een pitch voor een creator-owned project. Sorry voor iedereen die altijd in mijn rij is aangeschoven maar ik kan het dus ook niet meer opbrengen om weer een tiental vrije weekenden voor een beurs op te offeren. 't Is tijd om aan mijzelf en mijn gezin te denken.'
Het eerste *Storm*-album van Ritstier en Oosterveer 'De banneling van Thoem' is klaar en wordt eerst voorgepubliceerd in *Eppo*, voordat het eind van het jaar in albumvorm zal verschijnen. In dit nieuwe verhaal gaan Storm, Roodhaar en Nomad naar de Buitenring van Pandarve, waar het wemelt van piraten en ander gespuis. Ze raken er flink in de problemen wanneer Roodhaar in de ban komt van de banneling van Thoem, die zonder dat Nomad en Storm het in de gaten hebben, Roodhaars lichaam overneemt. De banneling is vastbesloten om terug te keren in het rijk waaruit zij verbannen is, en ontziet daarin niemand. Ook de drie helden Storm, Roodhaar en Nomad niet. Sinds *Storm* na de dood van zijn geestelijk vader Don Lawrence voortgezet werd door het duo Romano Molenaar en Jorg de Vos kent de reeks weerom een groot succes. Op dit moment werken Molenaar en De Vos overigens aan een nieuw verhaal *Het oog van Nalad*, dat midden 2011 gepubliceerd wordt.

Jommeke schenkt 15.000 euro aan Kinderkankerfonds

Met het hommageboek *Jommekes bij de vleet* bracht de Vlaamse stripwereld niet alleen een hartverwarmend eerbetoon aan Jef Nys. Uitgeverij Ballon Media schonk half december 2010 ook de opbrengst uit de verkoop van het album – zomaar eventjes 15.000 euro - aan het Kinderkankerfonds. Uitgeverij Ballon Media geeft het hommageboek *Jommekes bij de vleet* uit in twee versies: een reguliere versie die in oktober op de markt kwam en een beperkte luxe-uitgave van het album die tijdens de Gentse Stripbeurs werd verkocht. Daar werd ook een aantal van de originele tekeningen geveild.

Cartoonist Hetherington overleden

De Australische cartoonist Norman Frederick Hetherington is overleden op 89-jarige leeftijd. Hetherington verwierf bekendheid als geestelijke vader van *Mister Squiggle*, een marionet met een potlood als neus, dat als televisiefiguurtje jarenlang geliefd was bij de Australische jeugd. De cartoonist , geboren in 1921, werkte als cartoonist bij *The Bulletin Magazine*. Later begon hij poppen te maken en werkte hij voor televisie. *Mister Squiggle* ontstond in 1959 en werd een groot succes. Zijn vrouw Margareth schreef al die jaren de scripts. Vorig jaar ontving Hetherinton de Jim Russell Award for his Outstanding Contribution to Australian Cartooning.

De Stripspeciaalzaak schrapt papieren nieuwsbrief

De Stripspeciaalzaak, de Vlaamse overkoepelende organisatie van stripspeciaalzaken in Vlaanderen en Nederland, stopt met zijn tweemaandelijkse nieuwsbrief op papier, die de stripwinkeliers gratis konden meegeven aan hun klanten. 'Het algemene argument is dat de klanten het toch al online hebben gelezen, de info op papier is achterhaald', wordt als reden meegegeven in een mededeling gericht aan de deelnemende stripwinkels. De website www.stripspeciaalzaak.be wordt nu prioriteit voor De Stripspeciaalzaak.

DE STRIPSPECIAAL ZAAK

Radio Tardi verstript

Stanislas Barthélémy werkt onverdroten verder aan zijn stripadaptatie van *Le Perroquet des Batignolles*, een radiofeuilleton geschreven door Jacques Tardi en Michel Boujut. De cover heeft de tekenaar ondertussen al vrijgegeven. Het album zal in kleur over enkele maanden in de winkel liggen. Meer info vind je op de weblog van Stanislas Barthélémy.

Charel Cambré stelt tentoon

Van 9 tot en met 17 april 2011 loopt in de Sint Gumaruskapel in Herenthout een tentoonstelling met tekeningen en schilderijen van Charel Cambré. De man die sneller tekent dan zijn schaduw staat momenteel volop in de belangstelling door het 12de album uit zijn *Jump*-reeks, waarin zijn striphelden de familie Kiekeboe over de vloer krijgt. De expo is tijdens de werkdagen te bezichtigen van 17u tot 20u. In het weekend is dat op zaterdag van 14u tot 21u en zondag van 10u tot 12u en van 14u tot 20u. De inkom is gratis.

Kuifje in het Gents

Het *Kuifje*-album *De juwelen van Bianca Castafiore* verschijnt in 2012 in het Gents. Eddy Levis, de prezedent van de Gentsche Sosseteit, staat in voor de vertaling van het album dat in het Gents de titel *De Biezjoes van Bianca Castafiore* meekrijgt. Het album zal bij uitgeverij Casterman verschijnen.

Prijsbeesten

De afgelopen weken mochten we genieten van een heuse lawine aan stripprijzen. We zetten de prijsbeesten hier graag ook even in de kijker. Ondanks alle eerder negatieve berichten mag Minck Oosterveer zich de terechte laureaat noemen van de Stripschapprijs. Met *Jack Pott*, *Zodiak*, *Nicky Sax*, *Trunk*, *Ronson Inc.*, *Storm* en *The Unknown* op zijn curriculum kan zelfs de meest objectieve toeschouwer alleen maar besluiten dat Minck met straten voorsprong de oudste strippprijs van Nederland verdient. Spectaculair nieuws kwam er overgevlogen vanuit het Franse Angoulême. Daar werd de Franse vertaling van Brecht Evens *Ergens waar je niet wil zijn*, *Les Noceurs*, bekroond met de Prix L'audace, de prijs

die het lef, de experimentele drang in de strip beloont. Art Spiegelman, wereldbekend door zijn graphic novel *Maus*, won dan weer de Grand Prix van het grootste stripfestival van Europa. De P. Hans Frankfurtherprijs, die ieder jaar wordt uitgereikt aan zij die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor de strip, gaat dit jaar naar het Nederlandse stripmagazine *Stripschrift*. Eiso Toonder, notoir Toonderkenner wat niet mag verbazen als oudste zoon van de geestelijke vader van *Tom Poes*, ontvangt de Bulletje en Boonestaak Schaal, die wordt uitgereikt aan stripmakers die aan de wieg hebben gestaan van het Nederlands beeldverhaal. Eiso leverde ook een actieve bijdrage aan de productie van verhalen van de reeksen van zijn vader. Zo schreef hij in totaal 153 scenario's voor *Koning Hollewijn*, *Kappie* en *Panda*. De Hal Foster Award, een prijs in het leven geroepen door Studio Arnhem om mensen te huldigen die zich bijzonder verdienstelijk maken in de periferie van het beeldverhaal, werd dan weer uitgereikt aan Mat Schifferstein van uitgeverij Sherpa voor zijn verdiensten als stripuitgever. Een aardig lijstje met terecht bekroonde mensen.

De voetafdruk van Delcourt

Met de tentoonstelling *De voetafdruk van Delcourt*, die loopt van 8 februari tot en met 29 mei 2011, toont het Belgisch Stripcentrum de weg die een stripverhaal moet afleggen vooraleer in de winkelrekken verzeild te raken. Het hele proces wordt geïllustreerd aan de hand van de Franse uitgeverij Delcourt, één van de weinige stripuitgeverijen die nog steeds geleid wordt door de stichter en dit jaar zijn zilveren jubileum viert.

Arbeid Adelt opent Strip Turnhout 2011

De Vlaamse groep Arbeid Adelt! opent op vrijdag 9 december het tweejaarlijkse Strip Turnhout-festival. In de schouwburg van de Warande zal de groep het traditionele stripconcert van het festival verzorgen, daarbij voor elk nummer bijgestaan door een andere striptekenaar. De groep treedt aan in originele bezetting (met Marcel Vanthilt, Luc Van Acker en Jan Vanroelen). Welke tekenaars de groep op het podium zullen bijstaan en de nummers van Arbeid Adelt! live zullen illustreren, wordt later bekendgemaakt. De losse kaartenverkoop start pas in september. (*Foto: Koen Bauters*)

Met de medewerking van Willem Gay, Wallie Hakkens en Etienne Hauwaerts.

IN MEMORIAM LEO DEBUDT (1919-2010)

DOOR **DANNY DE LAET**

Leo DeBudt en ik maakten soms kletterende ruzie. Ik kon het niet aanzien dat hij telkens weer verviel in kopiewerk dan wanneer hij zoveel talent in huis had. Ja ik vond hem een fenomenaal goed tekenaar en de naam Buth associeerde ik onvermijdelijk met de voor mijn geestesoog lopende filmrol van *Het geheim van de groene sleutel*, het eerste Thomas Pipsverhaal dat ik ooit gelezen heb. De personages waren nogal houterig ofschoon zo herkenbaar met die kleine cirkeltjes op de plaats van hun ogen. De stijl was zo verschillend van Suske en Wiske en van Nero, en dat vond ik prima. Wist ik toen veel dat het verhaal van de hand van John Flanders was, de schrijver die ik veel later, met knikkende knieën ging opzoeken aan de Rooigemlaan te Gent. Wist ik veel dat ik nog later in datzelfde Gent vaak naar de Ham zou trekken om bij Leo DeBudt op bezoek te gaan.

Ik citeer die naam van de Ham niet toevallig. In die straat werd diezelfde John Flanders geboren en ook Frits Van den Berghe woonde daar; John en Free waren goede vrienden en beiden hebben een belangrijke rol gespeeld in Leo's carrière.

In de grond was Leo voorbestemd om de voetsporen van zijn vader te drukken. Victor DeBudt was kunstschilder en als leraar aan de Gentse Academie zou hij later ook les geven aan zijn zoon. Leo leerde daar ook Free Van den Berghe kennen en werd zijn leerling. Daar kon Leo uren over vertellen, over zijn vader en over Free maar ook over die andere leraar, de in zijn en mijn ogen nog altijd miskende Jos Verdegem, die ook heel eventjes strips tekende voor de Ivanov-clan. Zeer jong nog kreeg Budje (zoals Free hem noemde) van zijn mentor de kans om te publiceren. Van den Berghe gunde hem de publicatie van spotprenten die hij vaak in der haast tekende voor *De Radiobode* nadat Leo die in inkt had gezet en met zijn voornaam ondertekend.

Toen Van den Berghe, door John Flanders meegesleept, detectivestrips tekende voor *Bravo!* mocht ook Leo voor dat blad illustraties en spelletjes leveren.

Bij de dood van Frits Van den Berghe zette Leo diens werk voort

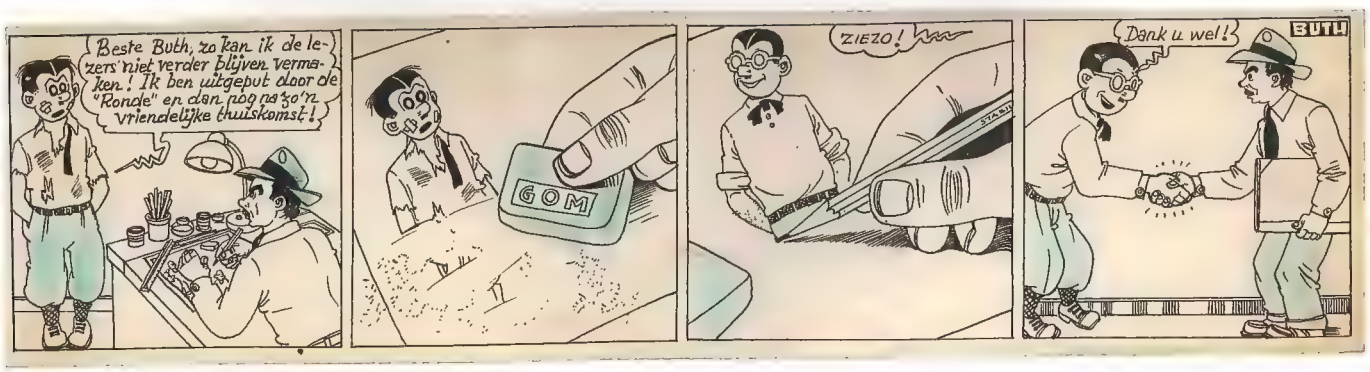
Beste Buth, zo kan ik de lezers niet verder blijven vermaken! Ik ben uitgeput door de "Ronde" en dan nog zo'n vriendelijke thuiskomst!
GOM
ZIEZO!
Dank u wel!
BUTH

in de krant *Vooruit* zowel als in *Voor Allen*.
Pas in de oorlogstijd kwam Leo er toe strips te tekenen. Hij bleef de Vooruit trouw en dat bracht hem in slechte papieren, want meegesleept in het fascistisch kamp werd hij langs alle kanten gesolliciteerd en soms onder druk gezet o.a. door de abominabele G. Parasie.
Kan men bij Olrac (alias Delien) of bij A. Panis gerust spreken van Duitsgezindheid tijdens de bezetting, dan heb ik daar toch mijn twijfels over wat betreft Leo DeBudt of nog Willy Vandersteen, die beiden meer uit opportunisme en door omstandigheden gedwongen hun broodheren naar de mond praten. Wie het verloop van Buths carrière volgt kan enkel – zij het met enige monkelende verbijstering – vaststellen dat Leo voor de oorlog tot het socialistisch nest van Vooruit en co hoorde, tijdens de bezetting om den brode voor Duitsgezinde bladen werkte en na de oorlog het kamp van de Katholieke pers vervoegde.
En dat laatste was tenslotte de omgeving die hem paste en die hij zijn verdere leven zou trouw blijven, met heel veel publicaties bij Het Volk, in TamTam en voor de Goede Pers te Averbode.
Leo was een productief tekenaar. Buths eerste strips verschenen tijdens de bezetting en hoe geëngageerd of onschuldig zijn vele illustraties en spotprenten, in zijn strips daarentegen was zelden spoor van politiek engagement te noteren, noch in *Mijnheer Dingens* (Vooruit) noch in het fantasy verhaal *Gawain, de dappere* (Balming) noch tenslotte in zijn *Munchhausen*, een strip getekend naar aanleiding van de prachtige kleurenfilm van J. von Baky . Die Munchhausen verscheen direct in album, een primeur voor Vlaanderen, hoewel datzelfde jaar 1943 ook Willy Vandersteen zijn eerste album publiceerde als *Piwo het houten paardje*.
Helaas voor Buth zou het heel lang duren eer er nog albums van zijn hand verschenen. Hoewel hij strips aan de lopende band tekende, (hij kakte tekeningen, aldus de plastische formulering van Flor Cools) kreeg hij niet meteen de erkenning die Vandersteen zowel als Sleen of De Moor te beurt viel. Hun respectievelijk werk werd bekroond door albumedities van hun beste reeksen. Met *Thomas Pips* had Buth nochtans een evenwaardige stripheld gecreëerd. Wat eerst begonnen was als een leuke stop comic – maar nogal afgekeken van Chic Youngs Dagobert – werd onder impuls van scenarioschrijver John Flanders al spoedig een denderende detectivestrip waaraan de krant *Het Volk* zelf een halt toeriep, omdat de verhalen nogal gewelddadig zoniet te fantasierijk klonken in de ogen van de directie. Thomas Pips – de naam werd ingegeven door journalist en operakenner *B. Lotigiers*, grootvader van zanger Helmut Lotti – bood nochtans alle kenmerken van de typische stripheld en had mits albumuitgave even succesrijk kunnen zijn als Suske en Wiske of Nero. Helaas, Thomas Pips verhuisde nogal vaak van de krant naar het weekblad *Ons Zondagsblad* om tenslotte in het jeugdblad (later krantensupplement) *'t Kapoentje* te belanden waar hij in 1952 voor een aantal jaren in de koelkast belandde.
Leo tekende veel meer dan alleen maar Thomas Pips. In *Taptoe* verscheen een magistraal SF-verhaal *De blauwe wolk* en in De Post tekende hij vele biografische verhalen naast bewerkingen van klassieken zoals *Tijl Uilenspiegel*, *Reinaert de vos* (beiden gelukkig in album verschenen) en *De Leeuw van Vlaanderen*.
Ook voor *Zonneland* tekende hij massaal veel strips, het uitmuntende *Op zoek naar de Zonne-eilanden* onlangs na 59 jaar eindelijk als album verschenen in de Feniksreeks maar ook de eindeloze en weinig begeesterende serie van de *Moeraskerels* naar de slappe verhalen van Rik Puttemans.

De ruzie met Leo begon toen ik een vernietigend oordeel velde over zijn versie van De Leeuw van Vlaanderen. Zelfs voor een halfblinde lezer met geheugenstoornis was het kristalhelder dat Buth gewoon de strip van Bob De Moor had overgetekend. Toen ik Leo één van zijn tekeningen onder de neus duwde en wees op de gelijkenis met de De Moor-versie schudde hij heftig het hoofd. Dat was niet gekopieerd, die tekening was van hem, dat was zijn stijl; dat was niet De Moor, dat was Buth! Er was misschien wel enige gelijkenis (Buths woorden) maar de tekening was van hem!

Hopeloos! Wie zo in de boosheid volhardt en als een slak aan zijn huis is gehecht kan men – al is er gevaar in eigen huis – niet overreden noch overtuigen.

Pas later toen ik in Lausanne psychologie studeerde vielen mij de schellen van de ogen. Dit was een geval van cryptonesie, waarbij de patiënt beelden verwerkt tot trauma's, beelden die dan weer onbewust opduiken in eigen werk. Een andere verklaring is er niet voor zovele kwade wil om toch maar niet te willen toegeven dat men fout zit.

Een keer nog schoot ik uit mijn vel toen ik *De Rinkelrooier* las. In dat verhaal plagieerde Buth een strip uit de Guus Slimreeks van Maurice Tillieux. Niet naar de tekeningen maar naar de inhoud van het verhaal! Dat vond ik zo ongepast. En onbegrijpelijk. Tillieux deed daar filosofisch over en kon er nog om lachen. Ik weet niet wat of hoe Dupuis daar op reageerde maar korte tijd later kwamen er geen albums van Thomas Pips meer op de markt. Te kleine oplage (2000 ex.) en te zwakke verkoop, luidde het bij Het Volk.

Toen ik Buth over dit verhaal interpelleerde mompelde hij iets van tegenkanting van de Franse kliek die hem monddood wou. Arme Leo! Hem trof weeral geen blaam. Het waren de "anderen" die hem niet begrepen, die de Vlaamse tekenaar geen kans gunden. Zo ver stond hij van de realiteit, die toch maar niet wou inzien dat zijn Thomas Pips in flutverhaaltjes zonder kop noch staart rondliep. Buth was geen verteller, kon geen degelijk verhaal in logische opeenvolging opbouwen, snapte gewoon niet wat een degelijk scenario was.

Als vervolgreeks was de strip nochtans onder een goed gesternte geboren toen John Flanders en nadien Lod Lavki voor opmerkelijke scenario's zorgden.

Maar Lod Lavki stierf vroegtijdig en met Flanders had Leo jarenlang een haat/liefde verhouding die nochtans op weinig steekhoudende argumenten stoelde. Maar ja, Leo had zo zijn idee over stripverhalen; hij was een familieman en koesterde te weinig fantasie om de sensatievolle scenario's van Flanders te verbeelden. Zelf had hij vaak goeie ideeën maar kon die niet inkleden of verpakken.

Toen Marc Sleen Het Volk de rug toekeerde kwam er plots ruimte vrij in 't Kapoentje en mocht Leo vaak drie tot vier blz. voor zijn rekening nemen met strips en illustraties. De Thomas Pipsstrip die toen liep is soms een lust voor het oog maar ook een doorn in de ziel van elke doorwinterde stripfan, die de teloorgang van deze Thomas Pipsverhalen lijdzaam volgde. Eén keertje heb ik geprobeerd hem een verhaal voor te leggen omdat hij ironisch genoeg steen en been kloeg dat niemand hem degelijke scenario's bezorgde. Hij hield de boot echter af en schoof dat project

De Leeuw van Vlaanderen door De Moor (links) en door Buth

op de lange baan waar de tijd het wel in vergetelheid zou doen evaporeren. Nee, hij wou niet begrijpen dat zijn scenario's niet deugden. Hij stond mijlenver en torenhoog verwijderd van een Sleen en Vandersteen bij wie het verhaal primeerde. Maar de tekenaar! Tja, daar kan je niet omheen. In zijn laatste Pips-verhalen staan er fabelachtige tekeningen waar je maar al te graag je al dan niet denkbeeldige hoed voor afneemt! Zo'n groot tekenaar maar zo'n luizige verteller!

Over de mens overigens geen kwaad woord. Leo was een bon vivant, een goed muzikant, een prima biljartspeler, een weergaloos knutselaar en uitvinder, verzamelaar van Gentse volksliederen en folklore. Hij was altijd bezig, was wijd en zijd een graaggeziene figuur. En een diep gelovig man die zelfs bevriend was met moeder Theresa!

Mogelijk meer dan zijn strips waren de rondecartoons hét absoluut hoogtepunt in zijn carrière. Die velocipedische spotprenten leverde hij van 1947 tot en met 1982 voor de krant tijdens de ronde van Frankrijk. Het Volk gaf in die gelukkige tijd zonder televisie voor de duur van de Tour de France een krantje uit, die nog de dag zelve het verslag van de rit bracht. Een krachttoer in een tijd toen het enige directe verslag via de radio kwam.

Sleen maakte daarbij een getekend verslag van die rit (al deze stroken werden op één na gebundeld in *De grote rondes van Marc Sleen*) tot hij er de brui van gaf. Buth langs zijn kant tekende een spotprent bij een tekst van *Michel Casteels*. De bekende columnist en journalist kroop in de huid van renner Thomas Pips voor de rubriek *Mosterd en pickles*. Die spotprenten werden allengs grote traditie, aangewakkerd door de zoektocht naar de muis. In elke tekening zat een muisje verscholen die inzet werd van een wedstrijd voor attentvolle lezers. Buth heeft jaar in jaar uit 904 rondekartoens getekend. Dendeze was zo gek ze te tellen, maar u hoeft me niet te geloven, tel ze gerust na!

Daar komt het in feite op neer. Leo DeBudt was een geniaal tekenaar en zolang hij zich in die positie gedeisd hield was er geen vuiltje aan de lucht. Oud leerling van Fritz Van den Berghe, medewerker van John Flanders en Lod Lavki, gepubliceerd in vele, vele tijdschriften. Een zoniet exemplarische dan toch uitzonderlijke carrière maar met een droef einde. In 1985 werd Het Volk opgeslorpt door een concurrerende persgroep en van de ene week op de andere was het amen en uit met 't Kapoentje oude stijl en werden de medewerkers – niet alleen Buth maar ook Rik Clément en Karel Boumans – op straat gezet en hun strips brutaal onderbroken (zo het laatste verhaal van Thomas Pips).

Voor Leo DeBudt een triest fin de carrière. Om den brode verkocht hij alle tekeningen en platen die her en der verspreid werden maar kon gelukkig ook rekenen op de steun van nieuwbakken uitgevers en vrienden die zijn oeuvre revaloriseerden o.w. P. Bonte, G. Cammaerts, Brabant Strip en vooral Danny Dewilde (die voortaan zijn belangen behartigde), die zijn beste strips en cartoons in albums uitgaven.

Al deze edities van strips en cartoons geven duidelijk aan dat er buiten Thomas Pips nog zo veel meer in dat oeuvre schuilt dat de moeite loont. Ten bewijze de reeds geciteerde editie van *Naar de Zonne-eilanden*, pas na 59 jaar eindelijk in album gepubliceerd!

Leo was al lang ziek, maandenlang leefde hij als een plant, niettemin dag en nacht bijgestaan door zijn bewonderenswaardige echtgenote, Manja. Op 25 oktober 2010 is hij overleden. Bij de begrafenis was er geen enkele collega tekenaar aanwezig, niemand van het Stripgilde maar zat de kerk afgeladen vol met vrienden en kennissen.

Hoe betwistbaar ook zijn Thomas Pips-strip, hoe jammer ook zijn bijdrage tot collaboratietijdschriften, hoe discutabel ook zijn vele plagiaat, Leo DeBudt blijft een uitzonderlijk talent en een niet weg te denken auteur in de geschiedenis van het Vlaamse beeldverhaal. Met Sleen, Vandersteen en De Moor is hij een der frontmannen geweest die de Vlaamse strip een eigen karakter en bestaansrecht schonk en aan wie N.V. Het Volk enorm veel te danken heeft, hoe ondankbaar men daar ook was en hoe weinig steun hij daar ook kreeg. Het is niet dat hij zichzelf overschatte, wel dat wij hem te vaak hebben onderschat.

"LEO DEBUDT WAS EEN GENIAAL TEKENAAR EN ZOLANG HIJ ZICH IN DIE POSITIE GEDEISD HIELD WAS ER GEEN VUILTJE AAN DE LUCHT"

IN MEMORIAM
HENRI VAN DAELE

door **DannY De LaeT**

Heel discreet was het heengaan van Henri Van Daele, geboren in 1946 te Zele, en in december 2009 overleden. Van Daele debuteerde in 1964, zestien jaar oud, met een Vlaams Filmpje, *Rik wordt brigand* (nr 571) dat meteen zijn grote voorliefde voor het thema van de Boerenkrijg onderstreepte. Twee jaar later werd die draad weer opgepikt, zowel in Vlaamse Filmpjes als in beeldverhalen. Rik werd Boertje en die mocht opdraven in strips getekend door Marcel Steurbaut (°1933). Een serie van vier verhalen die allen in Ohee (Het Volk) verschenen; na *Boertje wordt brigand* (naar het eerste Vlaams Filmpje) verschenen als nr 161 in 1966, volgden nog in 1967 *Boertje in Frankrijk* (Ohee 235 en Vlaams Filmpje 593), in 1968 *Boertje in het leger* (Ohee nr 291 en Vlaams Filmpje 607) en een jaar later *Boertje en de bende van de dode eik* (Ohee nr 338 maar geen VF).

Voor Gazet van Antwerpen bracht het duo Steurbaut-Van Daele van november 1969 af nog twee Boerenkrijgstrips: respectievelijk *Ordonnans van Van Gansen* (eponiem Vlaams Filmpje nr 612) en *De grondwet*. Daarop volgde een korte reeks over Tom en Marie-Ann (van april 1971 af in GVA en Belang van Limburg, personages die we terugvinden, zowel in Vlaamse Filmpjes als in de twee jeugdromans die twee jaar later verschijnen: *De vierde dimensie* en *De andere Bonaparte* (beiden bij Heideland-Orbis en fraai geïllustreerd door Steurbaut) waarin op boeiende manier mysterie, science fiction en geschiedenis werden vermengd.

In totaal schreef Van Daele 18 Vlaamse Filmpjes met als hoogtepunt nr 2000, *De kast van overopa*, in 1992. Inmiddels was hij wel uitgegroeid tot een gevierd en gelauwerd jeugdschrijver die gevoelig schreef over zijn jeugdjaren en de vele personages uit die tijd maar ook een breed gamma aan thema's allerhande kon aanpakken. Voor zijn gebundelde cursiefjes ontving hij de Provinciale prijs voor literatuur 1972 van de provincie Oost-Vlaanderen, gevolgd door de Referendumprijs voor *Het land achter den Tuymelaer* (1980), de Driejaarlijkse staatsprijs voor jeugdliteratuur voor *Pietjemoer* (1980) en drie Boekenwelpen, respectievelijk voor *Het wordt zomer Kleine Beer* (1994), *Van de sneeuwman die niet smelten wou* (1999) en *Woestepet, een moffenkind* (2002).

Toch bleef de boerenkrijg hem obsederen die hij nogmaals aanpakte in *Geweren voor Rolien* (1998) net als de kriminele benderoman in *De bende van Jan Praet* (1996).

Noch in *De encyclopedie van de jeugdliteratuur* noch in *Vlaamse Jeugdliteratuur sinds 1832* noch in het recent verschenen boek *Vlaamse Filmpjes* van auteur John Rijpens wordt zijn bijdrage aan het stripverhaal vermeld.

De Tom en Marie-Ann stripverhalen horen trouwens tot het beste dat Steurbaut ooit getekend heeft. Die wou ik destijds in de Magnumreeks herdrukken tot Van Daele – om redenen die tot op heden onbekend blijven - daar een stokje voor stak. Het moet dan maar in de Feniksreeks gebeuren. Dat verdienen zowel Steurbaut als Van Daele.

UITGELEZEN

DOOR **TOM VERMEEREN**

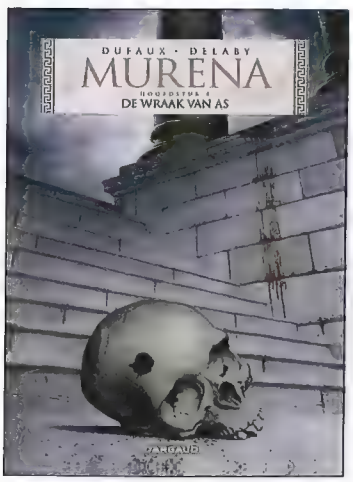

Rome brandt!

Er is al heel veel inkt gevloeid rond de vraag wie nu de hoofdverantwoordelijke was voor de grote brand in Rome in 64 na Christus. De meeste geschiedschrijvers en historici wijzen keizer Nero zelf aan als de schuldige. In de ogen van scenarist Jean Dufaux ligt hoofdpersoon Lucius Murena aan de basis van het inferno. Op het einde van het vorige album zagen we immers al hoe Murena letterlijk de lont aan het vuur stak. Uiteraard sluit Dufaux zich ook aan bij de historische gevolgen van de brand: de eerste gruwelijke christenvervolgingen. De christenen werden in die tijd als een sekte beschouwd en vormden de ideale zondebok. De wrede vervolgingen zullen in de volgende cyclus van *Murena* uitgebreid aan bod komen. Toptekenaar Delaby levert schitterende pagina's af vol hysterische taferelen van mensen en dieren op de vlucht voor de vlammenzee. De lezer beleeft als het ware de brand van binnenuit. Je wordt echt tot in het hartje van Rome opgezogen, waant je echt tussen de nauwe steegjes waar instortende insulae de mensen op de vlucht deden slaan en bent getuige van wanhopige Romeinse inwoners, die maar een uitweg zien en in de Tiber springen om aan de vlammen te ontkomen. Ook de inkleuring van aanstormend talent Jérémy (lees ook de recensie van zijn debuut *Barracuda* in dit nummer) is van heel hoog niveau. De eerste helft van het album kleuren de pagina's oranjerood van de vlammen om vanaf bladzijde 24 in zwartgrijze tinten over te gaan. Een schitterend contrast, dat het album visueel in twee helften verdeelt. Alweer een heel sterke historische strip en meteen ook het laatste deel van de tweede cyclus. Hopelijk vinden Delaby en Dufaux snel een nieuwe medewerker van hetzelfde niveau als Jérémy om de derde cyclus in te kleuren. TOM

Murena 8: De wraak van as
Tekst/tekeningen:Dufaux/Delaby
Dargaud, 56 blz., SC, 6,50 euro

Sciencefiction met potentieel

Op het einde van het vorige deel lazen we hoe hoofdpersoon Paul Clauden op het nippertje kan ontsnappen uit de gevaarlijke parelbanken dankzij de tussenkomst van Amid, een zeebioloog. Paul is nog altijd op zoek naar zijn verdwenen vader en bij zijn zoektocht komt hij een oude bekende tegen: Mary-Ann. In deel één leerden ze elkaar kennen en het was niet meteen grote liefde. Paul besluit haar een tweede kans te geven en al snel belanden ze tussen de lakens. Als de dag erop Mary-Ann ervandoor is met al zijn spullen, waaronder een kostbaar hologramdoosje, gaan de poppen aan het dansen. De productieve Braziliaanse Fransman Léo is voor deze reeks scenarist van dienst. Alle herkenbare elementen van een typisch Léo-verhaal zijn aanwezig: ecologie, maatschappijkritiek, bizarre fauna en flora, gigantische zwevende kubussen en een cliffhanger om U tegen te zeggen op de laatste pagina. Tekenaar Icar slaagt erin om in zijn eigen fijne en zachte stijl de imaginaire wereld van Léo goed in beeld te brengen. De twijfels, die er wat waren na het lezen van het eerste album, zijn nu helemaal verdwenen. Deze reeks verdient een ruim lezerspubliek. TOM

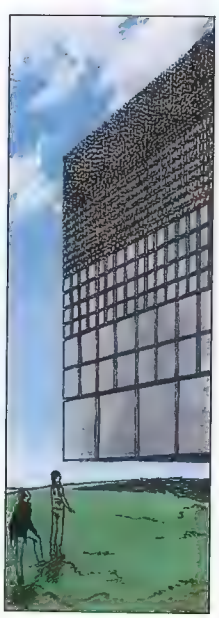

Verre Werelden 3
Tekst/tekeningen:Léo/Icar
Dargaud, 48 blz., SC, 6,50 euro

Shelton tussen twee vuren

In dit negende album wordt voormalig Vietnamveteraan Wayne Shelton betrokken bij een staatsgeep in het Europese ministaatje Würtenheim in het zuidoosten van Oostenrijk. Nauwelijks 32 000 inwoners telt Würtenheim maar het is toch fiscaal aantrekkelijk voor ondernemingen. De platinareserves van de Schaupitzmijn doen nog heel wat mensen met minder goede bedoelingen afzakken naar deze plek. In ruil voor een vergoeding van twee miljoen dollar moet Shelton groothertogin Aliana van Würtenheim beschermen tegen haar belagers, die willen dat ze aftreedt. Aliana zakt naar Brussel af voor een officieel staatsbezoek. Waynes rechterhand Honesty Goodness helpt hem door als look-a-like van Aliana op te treden. Shelton zelf moet het van zijn dokter dringend rustiger aandoen. Toch knalt ook dit album van de actie. Tekenaar Denayer levert als vanouds heel knap realistisch tekenwerk af. Hij kan zich volledig uitleven in het tekenen van achtervolgingsscènes en spectaculaire crashes. Ook de Brusselse Grote Markt is heel knap in beeld gebracht. Van Hamme heeft opnieuw de pen van Cailletau overgenomen als scenarist. Een stevig avonturenverhaal vertellen in één enkel album, dat kan Van Hamme als de beste. En dat is best een verademing want bij veel langlopende reeksen moet je bijna alle voorgaande albums herlezen om de draad weer vlot op te pikken. Dat is hier niet het geval. Interessant ook voor nieuwe lezers die nu pas willen instappen. Ook commercieel een goede zet dus. TOM

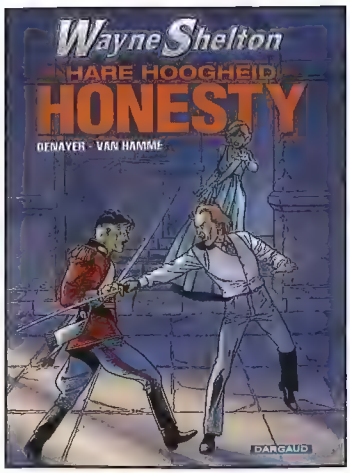

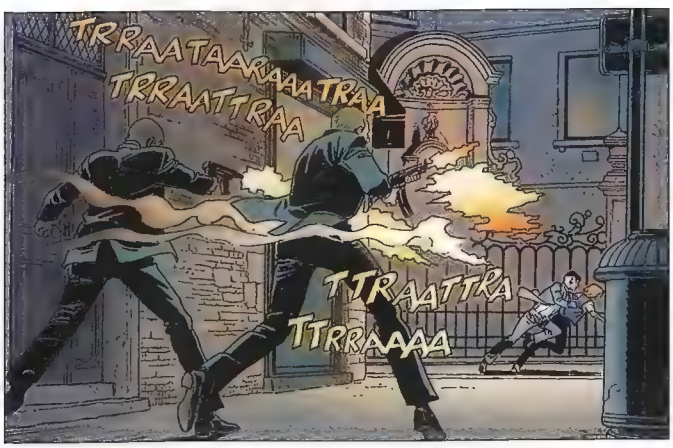

Wayne Shelton 9 : Hare Hoogheid Honesty
Tekst/tekeningen:Van Hamme/Denayer
Dargaud, 48 blz., SC, 6,50 euro

Piratentrilogie in jonge talentrijke handen

Toen medewerker Gert en ik in de zomer van vorig jaar de originele platen van deze gloednieuwe reeks mochten bewonderen bij tekenaar Jérémy Petiqueux (voor een uitgebreid interview met hem, verwijs ik graag naar *BSM 182*, nvdr.), wisten we het al. Deze trilogie zou een verkoopstopper worden. In het Frans is dit eerste deel nu al aan een herdruk toe. Een naam als Dufaux op de cover kan helpen maar het warme realistische tekenwerk van debutant Jérémy zit hier zeker voor heel veel tussen. Debutant is misschien wat overdreven. Jérémy is al jaren actief in de schaduw van zijn leermeester Philippe Delaby als inkleurder van *Murena* en *De Klaagzang van de Verloren Gewesten*. Met *Barracuda* treedt hij voor het eerst uit de schaduw van Delaby en bewijst hij als tekenaar ook heel veel in zijn mars te hebben. De uitgever wil er wat snelheid insteken en daarom moet Jérémy snel aan de slag om deel twee tijdig af te werken. Daarom ook zijn beslissing om te stoppen als vaste inkleurder van Delaby's platen.

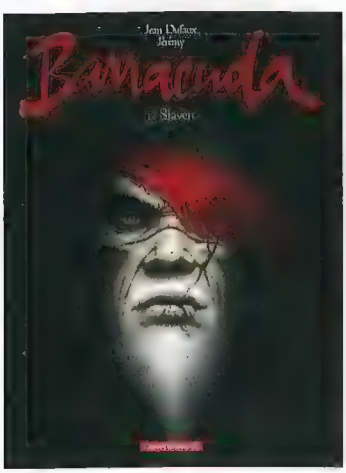

Het verhaal? Een rechttoe rechtaan spannend avonturenverhaal waarbij de actie vooral gericht is op de drie totaal verschillende karakters Raffy, zoon van piraat Blackdog en de adellijke Maria en Emilio. Geen pure schattenjacht en zeegevechten dus deze keer maar een piratenverhaal met oog voor het karakter van drie adolescenten die noodgedwongen met elkaar in contact komen en in de geïsoleerde wereld van het eiland Puerto Blanco opgroeien.

Voor mij één van de verrassingen van de laatste maanden. Absolute aanrader! Enig minpuntje: in de Franse versie krijgen de lezers een katern cadeau met extra schetsen. Bij de Nederlandstalige editie is die jammer genoeg weggelaten. TOM

Barracuda 1: Slaven
Tekst/tekeningen:Dufaux/Jérémy
Dargaud, 56 blz., SC, 6,50 euro

Slot van een geslaagd tweeluik

In deel 1 konden we al lezen hoe, in de ruïnes van een christelijke kapel uit de 5de eeuw, een loden reliekschrijn ontdekt werd met daarin een zilveren munt. Volgens een bijgevoegd manuscript zou het gaan om één van de dertig zilverlingen, die de verraderlijke apostel Judas heeft gekregen in ruil voor het uitleveren van Christus aan de Romeinen. Datzelfde manuscript vermeldt dat de zelfmoord van Judas mislukt zou zijn en dat hij na lange omzwervingen zijn laatste adem zou uitgeblazen hebben op het eiland Mani in het zuiden van de Griekse Peloponneos. De 29 overgebleven zilverlingen zouden met Judas mee begraven zijn op een onbekende plek. Een kolfje naar de hand van amateurarcheoloog Philip Mortimer. Met Dr. Markopoulos, hoofdconservator van een Atheens museum, diens nichtje en assistente Eleni proberen ze het graf van Judas te vinden. Gelukkig is ook Francis Blake van de partij (wat hebben we hem gemist in het eerste deel van dit verhaal!) en uiteraard kan ook de eeuwige slechterik Olrik niet ontbreken. Het verhaal zit goed in elkaar. Dat zijn we van successcenarist Jean Van Hamme dan ook gewoon. Minder grote tekstballonnen en tekstvakken deze keer en meer aandacht voor actie. Daar heb ik niets op tegen. Tekenaar van dienst, Antoine Aubin, is een nieuwkomer. Aubin brengt het er heel goed van af. Zijn tekenstijl leunt heel nauw aan bij de klare lijn van E.P. Jacobs. Aubin werd bij het inkten geholpen door Etienne Schréder. De explosieve en weinig geloofwaardige finale staat nogal haaks op al het voorgaande maar dat kan de pret nauwelijks drukken. TOM

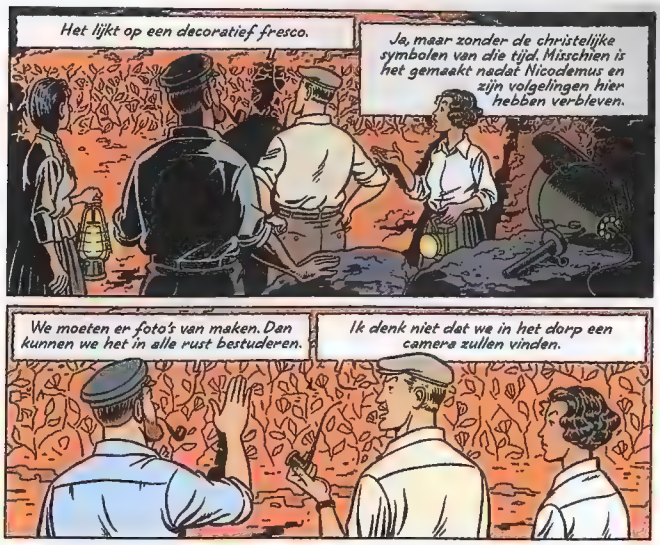
Het lijkt op een decoratief fresco.
Ja, maar zonder de christelijke symbolen van die tijd. Misschien is het gemaakt nadat Nicodemus en zijn volgelingen hier hebben verbleven.
We moeten er foto's van maken. Dan kunnen we het in alle rust bestuderen.
Ik denk niet dat we in het dorp een camera zullen vinden.

Blake en Mortimer 20: De vloek van de dertig zilverlingen 2
Tekst/tekeningen:Van Hamme/Aubin
Blake en Mortimer, 56 blz, SC, 8,95 euro

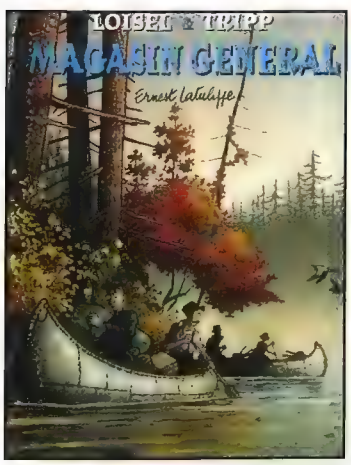

Prachtig tekenwerk in slow motion

In het begin van dit verhaal staat het eens zo rustige dorpje Notre-Dame-des-Lacs in rep en roer omdat de goederen opraken. Heel wat leveranciers van Saint-Simon hebben immers afgehaakt nu Marie naar Montréal trok en Serge haar winkeltje overnam. Krediet verlenen aan de voor hen onbekende Serge zien de meeste leveranciers niet zitten. Het nijpend tekort aan spijkers, kruiden, enzovoort zorgt voor spanningen. Gelukkig keren Marie en Jacinthe met heel veel verhalen en cadeautjes terug uit Montréal en kan het dorpje herademen. Blijkbaar heeft Marie de tijd van haar leven gehad in Montréal. Vooral het verleiden van de lokale mannen bezorgde haar veel plezier. Toch miste ze de kleinschaligheid van haar dorpje. Loisel en Tripp begonnen aan dit verhaal met het idee om er een trilogie van te maken. Drie delen bleken al snel te weinig. Dus besloten ze er maar zes van te maken. Dit blijkt nu ook nog onvoldoende en wellicht zullen het negen delen in totaal worden. Het rustige voortkabbelende sfeertje, dat een verademing bleek binnen het huidige stripaanbod, is er nog altijd. En ik vind dat daar toch stilaan verandering in mag komen. De setting en sfeer is nu wel duidelijk. Laat de actie en de nieuwe intriges maar komen. Een dikke tien voor de tekeningen en de inkleuring maar het verhaal mag nu wel echt meer schwung krijgen. TOM

Magasin General 6: Ernest Latulippe
Tekst/tekeningen: Loisel & Tripp
Casterman, 72 blz., HC, 14,50 euro

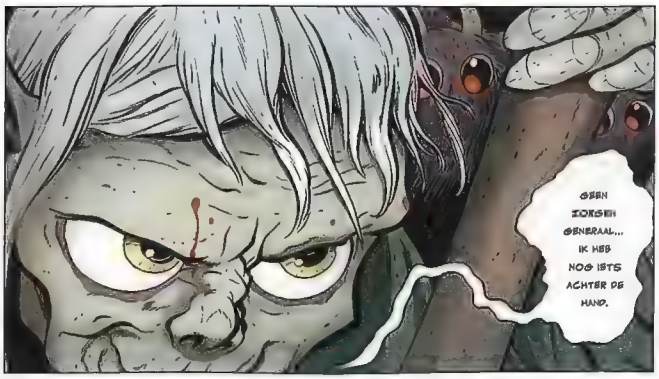

Spanning in crescendo

Dit is het voorlaatste deel van de negen hoofdstukken van dit lijvige epos. Van het heel onschuldige begin is nu zo goed als niets meer over. De spanning stijgt en je voelt dat de climax er zit aan te komen. De drie neven Phoney Bone, Smily Bone en Fone Bone bereiken eindelijk de stad Atheia. Atheia raakt overspoeld door allerlei wezens die op de vlucht zijn geslagen voor de zogenaamde spookkringen. Ook het gevreesde leger van de Sprinkhanen rukt op. Binnen de muren is het evenmin veilig. Tarsil de tiran zwaait er immers de plak. De dromen van prinses Thorn worden zo angstaanjagend dat ze nauwelijks nog durft te slapen. Nog een deel en de Nederlandstalige fans kunnen eindelijk het hele epos van *Bone* in een ruk uitlezen. En daar kunnen we uitgever Silvester alleen maar dankbaar voor zijn. TOM

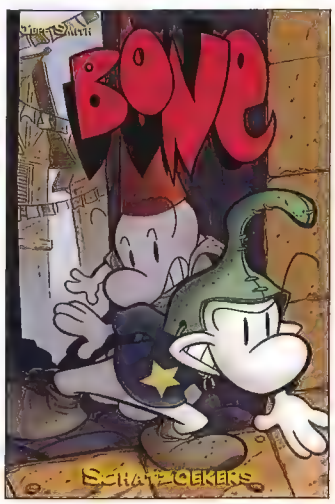

Bone 8 : Schatzoekers
Tekst/tekeningen:Jeff Smith
Silvester, 144 blz., HC, 19,95 euro

Franse klassieker in stripjasje

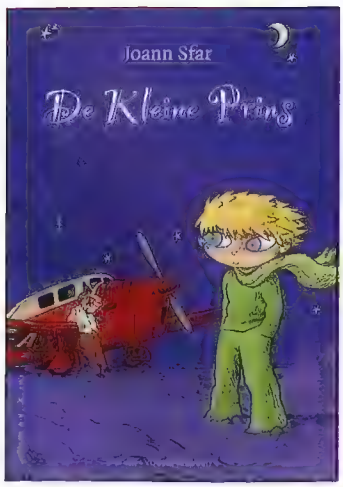

Wie kent dit sprookjesachtige werk van de Franse piloot-schrijver Antoine de Saint-Exupéry niet? Een bestseller en verplichte lectuur in heel veel lagere scholen in Frankrijk en secundaire scholen in Vlaanderen. Er werden wereldwijd al negentig miljoen exemplaren verkocht. Een van die miljoenen lezers is de Franse tekenaar Joann Sfar. Hij verloor zijn moeder toen hij amper drie jaar oud was en *De Kleine Prins* was in die periode een therapeutisch boek, dat hem hielp om zijn verdriet te verwerken. De joodse auteur Sfar is vooral bekend voor zijn reeks *De Kat van de Rabijn* en zijn bijdragen aan het universum van *Donjon*. Sfar blijft bij zijn stripinterpretatie van het hoofdpersonage heel dicht bij het origineel, behalve die grote blauwe manga-ogen dan. Wellicht een bewuste keuze aangezien bij alle mensen, die het origineel hebben gelezen, de originele beeltenis van de Kleine Prins op hun netvlies gebrand staat. Ook qua tekst en nevenpersonages blijft Sfar trouw aan het origineel uit 1943. Alle karakters, die uit de pen van de Saint-Exupéry gekropen zijn, passeren in deze stripadaptatie de revue: de verwaande koning, de bureaucratische geograaf, de zakenman die alleen maar uit is op winstbejag en uiteraard ook de vos en de sprekende bloem. Voor wie een literaire klassieker ook eens in een ander jasje wil leren kennen is dit een echte aanrader. En voor alle fans van de krasserige stijl van Sfar is dit album ook een absolute must. TOM

De Kleine Prins
Tekst/tekeningen:Joann Sfar
Oog&Blik/De Bezige Bij, 112 blz., HC, 19,90 euro

Laatste deel van spannende gevangenisstrip

Ik heb altijd een zwak gehad voor gevangenisfilms, -romans en –strips. *High Security* kon me van bij het begin in 2007 bekoren. Toch houdt de reeks het voor bekeken na dit album. Het zal dus bij drie cycli van elke twee albums blijven. Scenarist Callède slaagde er iedere keer in om een originele invalshoek te bedenken, de spanning op te bouwen en in twee albums af te ronden. Het tekenwerk van Gihef daarentegen oogt wat slordig. De gelaatstrekken van de hoofdpersonages zijn nogal hoekig en komen houterig over. Gihef gebruikt ook veel close-ups om niet al te veel decors te moeten tekenen, zo lijkt het soms wel. De inkleuring van Dina Kathelyn kan deze minpunten voor een deel maskeren. Toch is ook deze laatste cyclus de moeite waard. Als lezer komen we eindelijk heel wat te weten over de traumatische jeugd van hoofdpersoon, cipier Wojda Aleks. Spoken uit zijn criminele verleden duiken weer op en maken het voor hem heel moeilijk om werk en privé uit elkaar te houden. Beklijvend album. Doodjammer dat de reeks hier eindigt. TOM

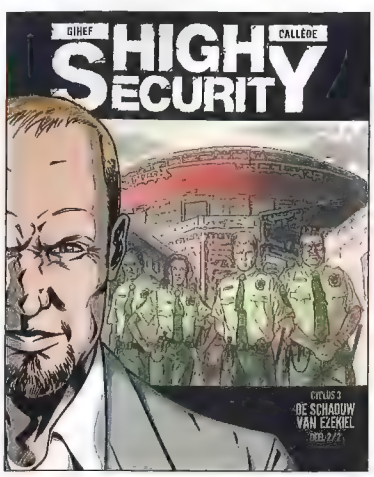

High Security 6: De schaduw van Ezekiël 2
Tekst/tekeningen:Callède/Gihef
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

ACTE DE PRÉSENCE

STRIPPROGRAMMA MAART/APRIL 2011

Zombillennium 1: Gretchen (verschijnt bij Dupuis in maart 2011)

◀ Blackwood 2 (Kan-j & Nicoloas Jarry)
Tweeluik uit de Celtic Collection van Dark Dragon Books
(Verschijnt in maart 2011)

▲ Zombies 1: De goddelijke komedie (Cholet & Péru)
(Verschijnt bij Daedalus in maart 2011)

Aanvullingen en wijzigingen op het programma kunnen altijd bekeken worden op www.stripspeciaalzaak.be.

Foto's Jim Bella

BONTE STRIPVOS UITGEREIKT

Oververdiend, dat was de algehele conclusie bij de bekendmaking van de twee Stripvossen voor Ken Broeders en Peter Bonte. De Stripvossen worden jaarlijks uitgereikt door de Vlaamse Onafhankelijke Stripgilde (VOS). BSM was aanwezig op de prijsuitreiking en zag twee uiterst verlegen laureaten, die blinkend van trots, hun prijs in ontvangst namen.

Het Belgisch Stripcentrum in Brussel diende als decor voor de feestelijke prijsuitreiking.

Voor het beste Nederlandstalige album ging de Stripvos naar de Antwerpse stripauteur Ken Broeders voor het eerste album uit zijn historische stripreeks 'Apostata'. Broeders werd eerst uitgebreid bewierookt door zijn collega en vriend Marvano en mocht dan de felbegeerde prijsvos uit handen van VOS-voorzitter Marc Verhaegen ontvangen. Neen, geen speech van de winnaar. Zijn grote dankbaarheid toont hij wel met verve op het tekenpapier. Van 'Apostata' zijn er ondertussen al twee albums verschenen. Het derde, en meteen afsluitende deel van de eerste cyclus, mogen we in het najaar van 2011 verwachten. 'Apostata' zal overigens ook een vervolg kennen na de eerste cyclus. Een uitstekend idee van Standaard Uitgeverij.

Bruggeling Peter Bonte, die de Stripvos voor meest verdienstelijke persoon in de stripwereld ontving, kon qua verlegenheidsgehalte zeker tippen aan zijn medelaureaat. Bonte, gepassioneerd door strips, is de stuwende kracht achter De Getekende Reep, het bekendste stripforum in Nederlandstalig gebied. Naast het uitbaten van zijn winkel, volgestouwd met strips, geeft de Bruggeling sinds half jaren '90 ook zelf strips uit. Zowel tekenaars uit onze verre, rijke beeldverhalengeschiedenis (zie onder) als jonge/onbekende tekenhonden vullen zijn steeds uitdeinend fonds. In 2011 mogen we zo nog o.a. werk van Eddy Paape en Yves Duval, Wouter Peeters(Schpledder), Yurg en Stan Lauryssens (Bruxman: De diamantroof van de eeuw) verwachten. Ook de stripreeks De familie Klipper van Marcel Rouffa en Marc Legendre en Twinstar, van diezelfde Marcel Rouffa, staan nog op de planning.

Ivan Claeys, hoofdredacteur van P@per, stak echter niet alleen de loftrompet af voor Bonte als winkelier of uitgever maar ook de mens Bonte, met een lijf vol strippassie, werd in de schijnwerpers gezet. Met recht en rede. Een speech? Ook nu weer niet. Wel een geïmproviseerd publieksinterview waarin Peters liefde voor de strip weer helemaal ten bloei kwam.

www.stripdatabank.be
www.kenbroeders.be
www.stripgilde.be

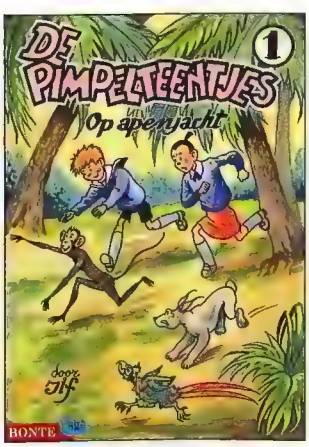

PIMPELTEENTJES VAN JIF

Met zijn Stripvos op de schouw, werkt Bonte naarstig verder aan de uitbouw van zijn nu al grote aanbod van strips. In februari 2011 verscheen *De Pimpelteentjes op apenjacht* van de Vlaamse illustrator/tekenaar Jan Waterschoot (1982-1968), ook bekend onder het pseudoniem Jif.

Het 32 pagina's tellende album verscheen eind jaren '50 in het tijdschrift *Ons Kerkklokje* van *Kerkelijk Leven*. De cover, getekend door Waterschoot, werd tot nu nog nooit gebruikt. Het zwart-wit album, uitgegeven in de collectie Bonte Magazine, kent een oplage van 350 exemplaren en kost 10 euro.

Uitgeverij Bonte is de komende maanden present op de Stripdagen in Gorinchem (12&13 maart 2011) en op de Gentse Stripbeurs (12 april).

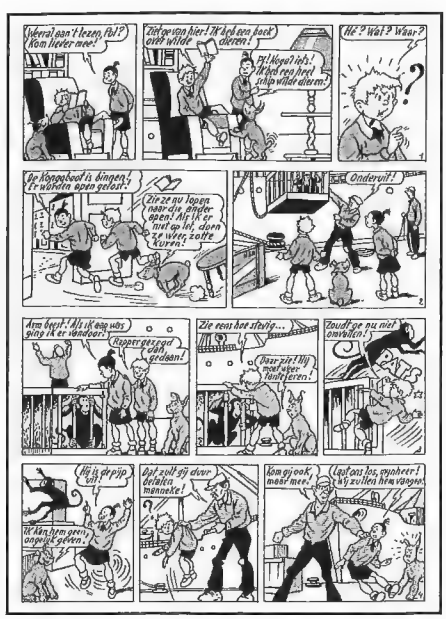

ARCADIA VZW

Arcadia Archief 13

Vergeten Jungle: Het sidderende eiland (Mazel/Cauvin)

Het elfde avontuur van het junglejongetje Kaloem en de gorilla Kong (Ramtamtam en Kierikieli) verscheen nooit eerder in album. Daar brengt Arcadia nu verandering in!

CASTERMAN

De Avonturen van Kuifje

Congo (Hergé)

Heruitgave van het album in oorspronkelijke vorm

De Herinnering aan Abraham 2

Arsinoë Is Dood (Besse / Steven Dupré + Jean David Morvan naar Marek Halter)

Tweede deel van de stripadaptatie van de internationale bestseller van Marek Halter. Met tekenwerk van Steven Dupré.

Julia & Roem

Tweede deel van de nieuwe trilogie van Enki Bilal.

Na de milieuramp (zie Animal'Z) begint de aarde zich te herstellen. Ex-legeraalmoezenier redt in de woestijn 2 jongemannen van de dood door uitdroging en een roofvogel met een gebroken vleugel.

Polina

Oneshot van Bastien Vivès.

Een nieuwe worp van het Franse wonderkind over de danseres Polina, die geselecteerd is om de lessen van dansmeester Nikita Bojinski te volgen.

DAEDALUS

De Onthoofde Arenden

Bundeling 6 (Pierret & Kraehn)

Deze bundeling bevat het 11de (De Wolf van Cuzion) en 12de (De slaaf) album uit de historische reeks.

Collectie 1800

Duistere misdaadthriller die zich afspeelt in de 19de eeuw.

Deel 4: Ash 1 - Anguis Seductor Hominum (Krystel & Debois)

Ash zat vijf eeuwen opgesloten in een graftombe. Het enige wat ze zeker weet, is dat haar afkomst verbonden is met het geheim van het eeuwige leven.

Deel 5: Mr. Hyde vs. Frankenstein 1- De Val van het Huis Jekyll
(Marinétti & Dobbs)

Wat zou er gebeuren als dokter Jekyll in het bezit kwam van Frankensteins opzoekingen of als diens monster niet verdwenen was in het Noordpoolijs?

Zombies 1

Zombiestrip.

De Goddelijke Komedie (Cholet & Péru)

Zombies namen de plaats van de mens in aan de voedselketentop. Sam ontvluchtte de grote steden maar moest z'n dochter achterlaten. Hij gelooft nog steeds dat ze leeft.

Luuna 5

Afsluitend deel van de eerste cyclus.

De Ring der Spiegels (Kéramidas & Crisse)

Luuna wordt vervloekt door de kwade nachtgeest Unkui, waardoor ze bij volle maan in dienst staat van het kwaad. Enkel de tovenaars van de grote stammen in het Zuiden kunnen deze vloek opheffen.

Durandal 1

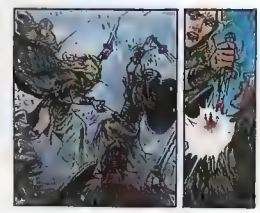

Het Mark Bretagne (Lemercier & Jarry)

Sage gebaseerd op het middeleeuwse Roelantslied. Durandal is generatielang het zwaard van de graven van Bretagne. Ook Roelant zal het ooit bezitten. Maar wanneer zijn grootvader sterft, eist een geheimzinnige dame het zwaard op.

Drakendynastie 1

Nieuwe reeks van tekenaar Civiello.

De Woede van Ying Long (Civiello)

Epos uit de Aziatische middeleeuwen.

Carthago

Historisch meesterwerk over de Punische oorlogen.

De nieuwe stad 1: De Adem van Baäl (De Luca & David/Lassablière)

Een baby overleeft een bloederig ritueel over de gewijde begraafplaats van Carthago. Een voorteken dat Hamilcar de ondergang van aartsrivaal Rome zal bewerkstelligen!

Sektor 1

Eerste deel van een vierluik.

De Bijen (Stalner)

95% van de Britse bevolking verdween sinds 2019. In 2067 weet alleen Lawrence, als enige dorpeling, wat zich buiten de territoriumgrenzen bevindt. Wanneer Keira met twee vrienden verdwijnt, gaat hij ze zoeken.

DARGAUD

De werelden van Aldebaran

Nieuwe cyclus van *De Werelden van Aldebaran.*

Overlevenden - Kwantumanomalieën 1 (Leo)

Een groepje kolonisten, dat vertrok van planeet Aldebaran, wordt wakker en ontdekt dat ze de enige overlevenden zijn op hun ruimteschip. Willen ze overleven, dan moeten ze zich organiseren.

Janitor 4

De wonden van het verleden (Boucq/Sente)

Janitor Vince graaft dieper naar de banden tussen kardinaal Di Origio en de geheime organisatie en stuit zo op een van de donkerste pagina's uit het verleden van de Heilige Zetel!

DARK DRAGON BOOKS

Celtic Collection

Blackwood 2 (Kan-J + Jarry)

In het Londen van de XVIIe eeuw komen de doden tot leven. Blackwood jaagt deze geesten na. Wanneer zijn vrouw wordt ontvoerd, moet hij de helft van zijn ziel aan de duivel toevertrouwen.

INSPIRATIE GEZOCHT! ERIK DE GRAAF

Het startte voor mij allemaal in de jaren '80. Ik studeerde toen aan de Kunstacademie in Rotterdam. Een medestudent en vriend liet me kennismaken met Joost Swarte (1) en Ever Meulen (2), die toentertijd de undergroundstrip in de Lage Landen vertegenwoordigden. Ik was heel erg onder de indruk van hun Klare Lijnstijl. Daarna ontdekte ik meer en meer kunstenaars, die ik begon te bewonderen. Vooral Atoomstijl-tekenaars als Daniël Torres (4), Floc'h,(5), Serge Clerc (6) en Yves Chaland (3) konden me bekoren.

Toen ik het werk van Chaland zag, groeide het besef dat ik op een dag ook zelf strips wou maken en dan nog het liefst in zijn stijl. Nog steeds is hij, met zijn elegante en vloeiende stijl, mijn grote voorbeeld. Het blijft een groot verlies dat hij het leven liet op 18 juli 1990 op de ring rond Parijs.

In de jaren '90 leerde ik tekenaars als Seth (7), Chris Ware (8), Michel Rabagliati (9) en Adrian Tomine (10) kennen, elk met hun eigen kenmerken en kwaliteiten. Ik bewonder de nuances en de sfeerschepping in Seths werk, de innovatieve en gedetailleerde stijl van Chris Ware, het toegankelijke en sympathieke artwork van Rabagliati en de sterke verhalen en tekeningen van Adrian Tomine.

Alle genoemde auteurs hebben me op de een of andere manier beïnvloed. Het begon in de Lage Landen, schoof dan meer op naar het zuiden (Frankrijk en Spanje) en eindigde uiteindelijk aan de andere kant van de oceaan (Verenigde Staten en Canada). Natuurlijk inspireerde ook ander werk me maar deze tien auteurs zijn voor mij de meest belangrijke inspiratiebronnen geweest, die me aan het tekenen zette en waardoor ik nu nog altijd aan het tekenen ben. Ik kan alleen maar stilletjes hopen dat ik op een dag hun niveau kan benaderen.

De Nederlandse grafisch vormgever en stripauteur Erik de Graaf werkt momenteel noest aan het vervolg van *Scherven*. Internationaal wordt de graphic novel ook opgemerkt. De stripauteur maakte bekend dat de Franse uitgeverij La Pastèque, die eerder al de vertaling van de Graafs *Herinneringen*-trilogie op de markt smeet, nu ook *Scherven* zal uitbrengen. Die vertaling is voor 2012.

DE RECHTVAARDIGE RECHTERS ZE BLIJKEN TE BESTAAN

Van 26 februari tot 31 december 2010 werd het stripverhaal *De rechtvaardige rechters* van stripauteur Yan Gevuld op een best originele manier gepubliceerd. De strip werd op groot formaat (A3) getoond in twee Wetterse cafés. Prima idee vonden ook de klanten, die hun dagelijkse glazen boterham konden verorberen tijdens het lezen van hun wekelijkse strip over de avonturen van Razor. Het verhaal verschijnt in maart 2011 in albumvorm.

In *De rechtvaardige rechters* gaat het hoofdpersonage op onderzoek naar vreemde gebeurtenissen in het Duivelsteen en raakt uiteindelijk betrokken bij activiteiten die het daglicht schuwen: extremisten willen terug naar het Middeleeuws-Vlaanderen en plannen een staatsgreep. Het verhaal situeert zich vandaag.

Het album telt 48 pagina's en heeft een harde kaft en kost 12,50 euro. Meer info nodig? Mailen dan maar naar guy.van.de.velde@skynet.be.

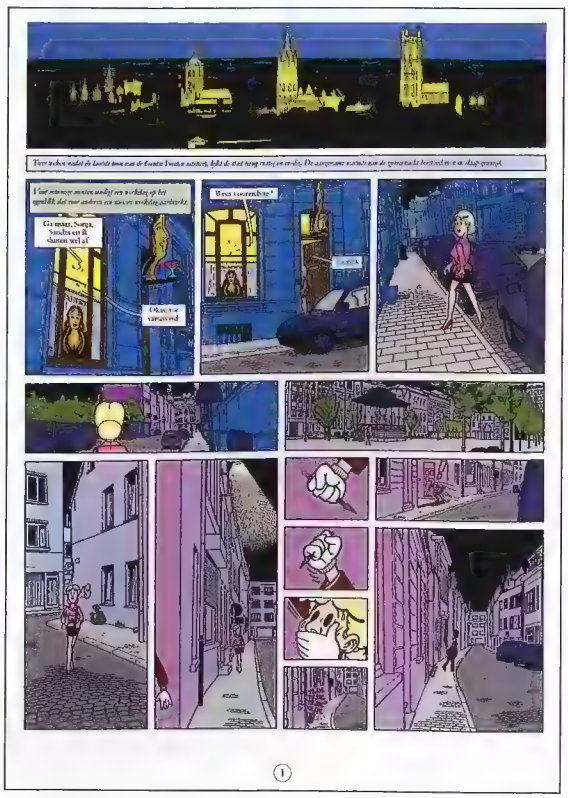

Verloren Paradijs 3 (Xavier & Ange)

Reanimatie van de reeks waarvan een album werd uitgebracht door uitgeverij Talent. De strijd tussen hemel en aarde in beeld gebracht door Varanda (*Orde van de Drakenridders*) en Xavier (*Kruistochten*).

DUPUIS

Largo Winch, Filmtweeluik **De burcht van Makiling/Het uur van de tijger (Francq & Van Hamme)**

Uitgave met de twee albums die de basis hebben gevormd voor de bioscoopfilm. Met de filmaffiche als cover.

Zombillenium 1 **Gretchen (de Pins)**

Zwarte humor voor jong en oud.

Vampier Francis von Bloodt runt met weerwolven, vampiers en mummies het attractiepark Zombillenium. Aurélien, depressief om het bedrog van zijn vrouw, werkt in deze vreemde omgeving en krijgt hulp van de charmante stagiaireheks Gretchen.

Jeremiah 30 **Mister Fifty fifty (Hermann)**

Postapocalyptisch avontuur.

Jeremiah en Kurdy moeten in een ondergelopen stad diamanten terughalen maar er zijn andere kapers op de kust. Van dit en het vorige album verschijnt een zeer beperkte oplage in harde kaft.

Jojo 18 **Mamy Blues (Geerts/Salma)**

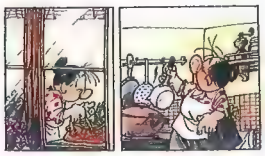

Het laatste album van de vorig jaar overleden tekenaar André Geerts. Mamy worstelt met een depressie. Op de cruise, gewonnen door Jojo, mijmert ze over haar overleden echtgenoot terwijl Dik Lowietje zijn zeeziekte tracht te overwinnen en Jojo zijn eerste vriendinnetje leert kennen.

JKJ Bloks 22 **Mathias (Dodier)**

Thrillerreeks voor het grote publiek.

Jerome schiet een oude dame te hulp maar wordt dan gearresteerd omdat de dame de moeder is van de net ontsnapte gangster Mathias. Wanneer Jerome wordt vrijgelaten, ontvoert Mathias' ex-kompaan hem.

GLÉNAT

Berserk 14 (Kentaro Miura)

Fruits Basket 11 (Natsuki Takaya)

One Piece 13: Alles in Orde! (Eiichiro Oda)

Rurouni Kenshin 8: De Oostelijke Zeeroute (Nobuhiro Watsuki)

KANA

Ikigami 1 (Motore Mase)

Topreeks die wereldwijd succes oogst.

Een op duizend vaccins tegen kinderziektes bij Japanse kinderen, bevat een microbom, die op een geheim gehouden dag zal exploderen. De 'uitverkorenen' krijgen een dag voor de ontploffing een ikigami (doodsbericht), een taak van Fujimoto, wiens geweten echter opspeelt.

Psyren 1 (Toshiaki Iwashiro)

Serie in 16 delen.

Ageha Yoshina vindt op een dag een telefoonkaart waarop Psyren staat. Psyren wordt gelinkt met enkele recente, mysterieuze verdwijningen. Ageha belt nieuwsgierig met de mysterieuze telefoonkaart.

Naruto 27 (Tite Kubo)

Ontknoping van de eerste cyclus.

Ondanks een verwoed gevecht is Naruto er niet in geslaagd om Sasuke terug te brengen naar het dorp. Dit deel licht ook een tip van de sluier over het verleden van Kakashi!

UITGEVERIJ L

Slhoka 1 & 2 **Het vergeten eiland & De tuinen van Sangali (Godderidge, Floch & Lyse)**

SF-avontuur in 4 delen.

Gevechtspiloot Slhoka ontdekt zijn levensmissie wanneer hij crasht op Link-Archoide. Hij beschikt over reusachtige magische krachten. Een beslissende rol wordt hem toebedeeld in de titanenstrijd tussen Okrane en de machthebbers van Zeïde.

Ythaq 8 **De spiegel van de schijn (Arleston & Floch)**

Nu steeds meer bekend wordt over de wereld Ythaq en zijn monsterlijke intergalactische spel, is het de vraag wie van de op Ythac gecrashte schipbreukelingen ongeschonden de eindstreep zal bereiken...

LOMBARD

Sherman 1 **De belofte, New York (Griffo & Desberg)**

Grimmige en spannende thriller.

Jay Sherman heeft een succesvolle carrière als zakenman. Zijn zoon Robert heeft een goede kans om het tot in het Witte Huis te schoppen. Tot hij wordt vermoord.

1066, Willem de Veroveraar (Tenderini & Weber)

Oudste 'stripverhaal' van de geschiedenis verstript.

Het tapijt van Bayeux wordt beschouwd als het eerste stripverhaal. Patrick Weber schreef het verhaal nu als écht stripverhaal, uitgetekend door Tenderini.

Rubine 13 **De kwetsbare erfgenaam (Di Sano, Walthéry & Mythic)**

Scenario van Mythic, de man achter 'Alfa' en 'Halloween Blues'.

Rubine helpt een oude vriendin uit de nood om een mysterieus voorwerp op te halen en doorkruist daarvoor het hele land per trein.

LUCKY COMICS

Rataplan 20

46 pagina's met onuitgegeven gags van de hond die dommer is dan zijn schaduw

MEDUSA

(voorjaar 2011) Milan K. 1

Misja Chodorov, de zoon en enige erfgenaam van een Russische miljardair, verliest zijn familie in een aanslag. Hij wordt een vluchteling, opgejaagd door een van de machtigste mannen op aarde, met een lijfwacht als enige steun en toeverlaat.

Reign 1

Day-One (Téhy & Cara)
Voormalig springstoffenexpert Adam Nexe werkt voor de National Security Cell. Op een dag worden twee aanslagen gepleegd, door de terroristische organisatie Reign. Reign haalt diep weggestopte herinneringen bij Adam boven.

NONA ARTE

Kick-Ass

(Mark Millar & John Romita, Jr.)
De comic die begint waar andere superheldencomics de grens trekken.

Daredevil
Het ultieme Daredevil-verhaal.

(Frank Miller & David Mazzuchelli)
Karen Page, Matt Murdocks ex-vriendin, verkocht Daredevils identiteit voor een shot heroïne. Misdaadkoning Kingpin maakt daar dankbaar gebruik van en ontmantelt systematisch Daredevils leven. Die moet alles op alles zetten om het tij te keren.

OOG & BLIK

De sluipschutter
Graphic thriller.

(Tardi & Manchette)
De achttienjarige Martin is smoorverliefd op de beeldschone, rijke Anna. Hij wil als huurling fortuin maken zodat hij over 10 jaar haar hand kan vragen. Maar in tien jaar tijd kan er veel gebeuren.

Chico & Rita
Spaanse grootmeester overtreft zichzelf met meeslepend liefdesverhaal.

(Mariscal & Trueba)
Pianist Chico en zangeres Rita willen samen hun dromen waarmaken en trekken in het spoor van andere muzikanten van Havanna naar New York en Las Vegas. Hun turbulente relatie neemt in elke stad andere vormen aan.

Wat wij moeten weten
Graphic novel die de wereld verklaart.

Solden in Griekenland (Willy Linthout)
De broer van de beroemde tekenaar W.L. drinkt. Het is geen voor de hand liggende keuze dat je een leven in de marge verkiest. Maar de wereld is behalve wreed ondankbaar, ook betoverend en hilarisch. Gelukkig kunnen de personages in noodgevallen 'den boek' raadplegen waarin W.L.'s moeder tal van feiten en recepten verzamelde

Shenzhen
Een geïsoleerde westerling in de rijkste industriestad van China.

(Guy Deslisle)
Delisle werkte een tijdlang in de Chinese stad Shenzhen en zette zijn ervaringen om in een humoristisch verslag.

SAGA UITGAVEN

De geheime dagboeken van het Vaticaan

Deel II - Op de route van Johannes (Novy & Popescu)
3 vrouwen, op 3 andere plaatsen, worden geconfronteerd met gebeurtenissen die hun oorsprong vinden in zowel de Bijbel, als de geschiedenis.

Het testament der tijden
Naar de thriller van H. Loevenbruck.

Deel 2 - De Steen van Iorden (Jarry & Pacurariu)
Na meer dan 2000 jaar staat de echte boodschap, die Jezus naliet, op het punt te worden onthuld. Damien Louvel ontdekt dat zijn overleden vader vreemde historisch filosofische opzoekingen deed, die hem waarschijnlijk het leven kostte, en zet zijn opzoekingen verder.

De Drakenorde

Deel III - De Eerste (Istin & Rodier)
In 1930 ontdekt een Himalaya-expeditie gebouwen, die Bijbelse engelen en Keltische beeldhouwwerken linken. Drie jaar later wordt Eva's vriend vermoord, die haar vreemde informatie achterlaat. Twee clans lijken elkaar al eeuwenlang te bekampen, daar zit zij nu middenin.

Het Vijfde evangelie
Naar de bestseller van Patrick Graham.

Deel II - Het Hol van Cerberus (Istin & Montaigne)
Tegelijk met de verdwijning van 13 dertienjarige Arabische meisjes, met een getatoeerde hand van Fatima, wordt een mysterieuze codex door heel wat mensen begeerd. Allen hebben ze het over een 5e evangelie.

Atlantis Experiment

Deel III - Adrian Kenton - Zanya Sentoya Orozco (Mosdi & Colak)
Drie mannen en drie vrouwen, uit de vier werelduithoeken, delen dezelfde visioenen. Ze komen in het antieke Griekenland terecht en worden uiteindelijk in 1470 voor Christus verenigd op het eiland Santorini, het vermeende legendarische Atlantis.

Succubus

Deel 1 - Camilla (Mosdi - Paturaud)
Sinds het begin der tijden beïnvloeden de succubussen de geschiedenis. In de schaduw van de groten der aarde werken ze samen om een groots plan met occulte doelstelling te bereiken!

Antichrist

Deel 1 - Goede Wil en Trouw (Falba en Aleksic)
De Egyptische veldtocht van Bonaparte. Onder het mom van een Franse expeditie om de Engelsen de weg naar India af te snijden, zoekt de generaal een reliek, achtergelaten door de hospitaalridders en tempeliers toen ze het Heilige Land moesten ontvluchten.

Het evangelie volgens Satan
Naar de bestseller van Patrick Graham.

Boek I - Wees Gegroet Maria (Maurel & Cerquiera)
Ondanks haar mediumgaven weet Marie Parks niet dat haar tegenstander, Caleb de Reiziger, al eeuwenlang verkracht en moordt om het Evangelie volgens satan, waarin de enige getuigenis van de gebeurtenissen tijdens de passie van Christus staat, terug te vinden. Het kan de ondergang van de Kerk veroorzaken.

SHERPA

Hangar 84

(Devroe & van Oudheusden)
Albumdebuut van Lode Devroe. De strip is gebaseerd op het Roswell-incident uit 1947, de vermeende crash van een vliegende schotel nabij Roswell.

SILVESTER

De Orde van de Drakenridders 7

De Zon Terugzien (Démarez & Ange)
De Drakenridders komen in conflict met hun eigen doelen. En wat als hun lot niet enkel de Veill te bestrijden is?

Marie der Draken 1

Armance (Démarez & Ange)
Marie is 12 jaar wanneer haar ouders worden gedood. Ze vlucht en zweert zich ooit te wreken. Ze wordt krijgster.

Legende der Scharlaken Wolken 3

De perfecte streek (Saverio Tenuta)
De serie vertelt de bovennatuurlijke avonturen van Raido, de ronin zonder geheugen.

De Verborgen Geschiedenis 17

Operatie Kadesh (Kordey & Pécau)
Leer hoe vier spelers sinds het eerste begin der tijden de wereld manipuleren in hun dorst naar macht en wraak!

Atalante - De Legende 4
De terugkeer van de mythologische fantasy in al zijn glorie !

De Vlucht van de Boreaden (Crisse /Besson)
Als mooie avonturierster sluit Atalante zich aan bij de Argonauten op hun zoektocht naar het Gulden Vlies. De mythe van de snelste vrouwelijke jager is geboren!

Castro

(Reinhard Kleist)
Biografie van Castro dat een fascinerend beeld geeft van zowel het veelbewogen leven en de politieke idealen van de omstreden revolutionair en politicus als de gevolgen daarvan voor de Cubaanse maatschappij.

Cosa Nostra 12

De Waanzin van Dutch 2 (Le Saëc + Chauvel)
Het waargebeurde verhaal van gangster Dutch Schultz, 'De keizer van de Bronx'.

Prins Valiant 7

Jaargang 1943 (Hal Foster)
De tijdloze avonturen van Prins Valiant, opgepoetst en opnieuw vertaald, in een verkleinde uitgave.

Bone 9

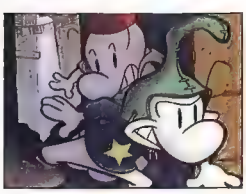

(Jeff Smith)
Atheia wordt aangevallen door Briar en haar legers rattenbeesten en Pawaanse soldaten. De verdediging is niet in goede handen bij Tarsil, de dictator die een schrikbewind voerde in de stad. Oma Ben kan de aanvalsgolven afweren, maar niet lang.

STANDAARD UITGEVERIJ

Suske en Wiske 312

De zappende ziel (Studio Vandersteen)
Suske en Wiske en hun vrienden vertrekken naar het oude Griekenland waar koning Demetrios absoluut de stad Rhodos wil veroveren waarbij hij geen enkel middel schuwt, ook al leidt dit tot de ondergang van de verliefde zielen.

De Schanulleke-trilogie (Vandersteen)
Bundeling van 3 verhalen waarin het lappenpopje een grote rol speelt: Het vliegende bed, De poppenpakker en Het Bretoense broertje.

Urbanus 143

De biervissen (Linthout & Urbanus)
Wanneer de familie Urbanus op bezoek gaat bij nonkel Fillemon aan zee, ontdekt Cesar een vissoort die bier spuwt. Hij begint een biervissenkwekerij. Niet iedereen is echter even wild van zijn blauwe bier...

De Rode Ridder 229

De vreemdeling (Scholz)
Johan strandt, nadat piraten zijn boot overvielen, op het Chinese platteland. Hij zet zijn tocht verder met Tseng. Ze ontmoeten onderweg Chen en Ling, die met een schriftrol op weg zijn naar de hoofdstad.

F.C. De Kampioenen

De TV-special (Leemans)
Drie hilarische Kampioenenverhalen

Jump 12

De kop van Kiekeboe (Cambré)
Dweezil neemt deel aan een wedstrijd waarin hij binnen de 48 uur het hoofd van het Kiekeboe-standbeeld naar een eiland in de Atlantische Oceaan moet brengen. De prijs bij winst is een date met Fanny!

SYNDIKAAT

Rood Gras 2

Vannacht Is Mijn Vriendin in een IJsje Veranderd (Van Barneveld)
Rob van Barneveld neemt u mee door de net iets afwijkende wereld van Rood Gras, waar een verkouden metro of spoken van rechts het straatbeeld bevolken.

VLIEGENDE HOLLANDER

From Hell - Vanuit de Hel 3

(Campbell & Moore)
Duizelingwekkende dissectie van de moorden van Jack the Ripper in het Victoriaanse Londen.

Een Sjef van Oekel Omnibus 2

Wordt het toch nog Gezellig... (Van den Boogaard + Wim T. Schippers)
Geruchtmakende en taboedoorbrekende weergave van Schippers' absurdistische universum maakte een onuitwisbare indruk op hele generaties. Sjef van Oekel reageert koel op rampen en losbandigheid maar furieus op alledaagse sleur.

MALIËNKOLDER IN ALBUM

In april verschijnt het eerste album van *De Rode Ruiter*. Tijd voor een ridderlijk, parodiërend gesprek met scenarist Geinz!

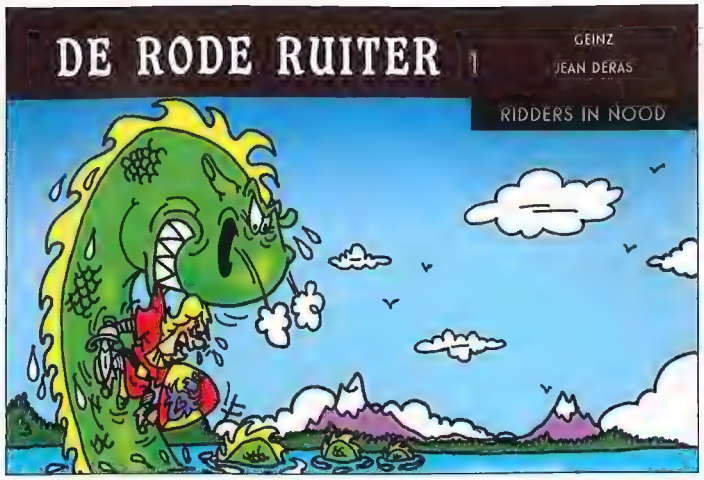

De Rode Ruiter 1
Ridders in nood
(Geinz & Jean Deras)
Uitgeverij 't Mannekesblad

Linksonder:
De favoriete gag van Geinz

Wie is die *De Rode Ruiter* eigenlijk?
De Rode Ruiter is een parodie op *De Rode Ridder*, waar ik van jongs af aan grote fan van ben. In deze strookstrip laat ik mijn held allerlei absurde avonturen beleven: zo komt hij bijvoorbeeld De Witte Ruiter of Robin Hood tegen. Wat ik het liefste doe, is moderne zaken integreren in de Middeleeuwen. Merlijn heeft dan bijvoorbeeld een probleem met een toverformule en vraagt aan SOS Piet om te helpen. Of de toverheks die een magnetron gebruikt in plaats van een kookpot om De Rode Ruiter op te eten.

Was het moeilijk kiezen welke gags in aanmerking kwamen voor publicatie?
Niet echt. De meeste gags die in het verleden gepubliceerd werden op de site van Stripelmagazine, verschijnen ook in het eerste album. Er zijn maar enkele gags die ik er uit heb gehaald, omdat ze achteraf gezien toch niet zo schitterend waren.

Hoe is de samenwerking met tekenaar Jean Deras begonnen?
Het idee van een parodie verzon ik al begin jaren '90 toen ik voor school een maandelijks stripje maakte en daarvoor eens een album tekende met als hoofdfiguur De Rode Ruiter. Toen enkele jaren later Gaston Jamin de eerste Rode Ridder-website oprichtte, stelde ik hem voor om die wat op te vrolijken met een wekelijks stripje en heb ik het idee rond De Rode Ruiter weer tot leven gebracht.
Helaas stopte de strip toen Gaston de website opdoekte. Zo vloog De Rode Ruiter voor lange tijd de ijskast in.
Maar door de jaren heen bleef ik met het idee spelen. Ik vond dat er heel veel potentieel zat in De Rode Ruiter. Toen was ik echter bezig met het tekenen van andere zaken. Ik was net begonnen als cartoonist en had weinig tijd om de gags zelf uit te tekenen. Via de site van Stripster leerde ik Jeans werk kennen. Zijn stijl vond ik goed passen bij de gags van De Rode Ruiter dus contacteerde ik hem om samen een reeks te starten. Jean heeft deze kans gretig aangenomen!

De Rode Ruiter is niet je enige wapenfeit.
Er verschenen al twee bundels *Humormels*-cartoons, die ik in eigen beheer uitgeef. Bij uitgeverij Bonte verscheen een eerste album van *Inspecteur Blomme*. Ik werk nu aan een tweede album van deze absurde politiereeks. Zo nu en dan teken ik ook een pagina van mijn piratengagreeks *Kapitein Goudhaak*. Mocht ik hiervan genoeg gags hebben, zou ik er graag een album van uitgeven, al dan niet in eigen beheer.

Je schrijft ook scenario's voor andere tekenaars.
Inderdaad. Ik heb al scenario's gemaakt voor Poetzarelli, Lectrr, Pieter Hogenbirk, Daniel van den Broek, Kim, Joey Potargent en in een ver verleden leverde ik zelfs ideeën aan wijlen Karel Biddeloo. Hoe ga ik dan te werk? Als ik een strip lees, leef ik me in in de wereld van het figuurtje en bedenk verhalen. Dan stuur ik een beleefd mailtje naar de auteur met het voorstel, dat hij dan goedkeurt of weigert.

Je tekent en schrijft. Wat doe je het liefst?
Beide. In theorie ben ik een verhalenmaker, als dat nu door ze zelf te tekenen is of door ze te schrijven, het eindresultaat is een toffe mop of een leuk verhaal. Aangezien ik veel meer ideeën heb dan ik zelf kan verwerken, heb ik liever dat een professionele tekenaar er iets aan heeft, dan dat ze liggen weg te kwijnen in mijn ideeënmap!

Wat is je ambitie?
Ai, moeilijke vraag! Voorlopig doe ik dit nog als hobby, maar diep vanbinnen droom ik natuurlijk van een voltijdse job als tekenaar/scenarist. Veel factoren houden me voorlopig echter nog tegen om de stap te zetten: een vast inkomen, gezin, grote concurrentie in een klein landje, weinig publicatiemogelijkheden,... Ik denk dat ik het voorlopig bij "hobby" hou en afwacht wat de toekomst brengt.

En wat brengt de toekomst?
In april verschijnt het eerste album van *De Rode Ruiter*, uitgegeven bij 't Mannekesblad en voor het eerst verkrijgbaar op de Gentse Stripbeurs, waar ik ook signeer. Ik sta ook in het hommagealbum van *Piet Pienter en Bert Bibber* waarvoor ik een plaat tekende en er eentje schreef voor *De Rode Ruiter*. Ondertussen werk ik verder aan mijn wekelijkse cartoon voor de nieuwssite van Zita en onderhandel met enkele aanstormende talenten om samen te werken. Ik blijf ook schrijven voor gevestigde waarden. In het najaar moet het tweede album van *Inspecteur Blomme* klaar zijn, maar hiervoor ligt nog geen datum vast.

DAEDALUS

Carmen Mc Callum 5

Afsluitend deel van de tweede cyclus.

Dossier Earp: Deus Ex Machina (Gess & Duval)

Earp is in handen van de VN, maar indien hij om 2030 niet terug op kantoor is, zullen miljoenen nano-machines zich verspreiden en alles vernietigen. De tijd dringt.

Travis 5

De Cybernauten: Cybernation (Quet & Duval)

Januari 2053. De oorlogsdreiging van de cybernauten woedt nog steeds op volle kracht over de planeet. Travis werpt zich nogmaals in de strijd...

De Blauwe Verten 1

Familiesaga uit het leven van de pioniers van de luchtvaart.

De Pioniers (Brahy & Giroud)

Uit de ontmoeting tussen Joliot en Fayard wordt een firma geboren en een clan. Een familie verscheurd door de woelige baren van de tijd en de interne haat.

Herinneringen aan de Grande Armée 3

Historische reeks over de veldslagen van Napoleon.

1809 - Wenen zien of Sterven! (Alexander & Dufranne)

40 jaar na Abensberg, de beslissende slag van de Oostenrijkse campagne (1809), keert veteraan Marcel Godart terug om zijn geweten te sussen.

Drie Wensen 1

De Geest in de Lamp (Martinello)

Jeruzalem. 12de eeuw na christus. Een moordenaar wordt na zijn dood een djinn. Als hij niet eeuwig de gevangene van die lamp wil blijven, moet hij 3 opdrachten uitvoeren.

DARK DRAGON BOOKS

Luxley integraal

(Ruizgé & Mangin)

1191. Een leger van Maya's en Azteken onder leiding van een mysterieuze Inca valt het verzwakte Europa binnen. De oude wereld verovert door de nieuwe wereld. De geschiedenis op z'n kop.

EPO

Graphic Classic

Het Kapitaal - Deel 2 (naar Karl Marx)

Tweede deel van de Graphic Classic waarin de basisprincipes van Marx' theorie uitgelegd worden.

Les Misérables (naar Victor Hugo)

Brooddief en ex-galeislaaf Jean Valjean komt na 19 jaar vrij. Hij verandert zijn naam en werkt zich op tot dorpsburgemeester en fabrikant. Maar dan kruist zijn oude bewaker uit de gevangenis opnieuw zijn pad...

UITGEVERIJ L

De Beproeving 3

De overlevenden (Aguirre-Sacasa & Perkins)

Verstripping van S. Kings *De Beproeving*.

De Ontdekking & De Zoektocht

(Heuvel, van der Rol, Metselaar & Schippers)

Aangrijpend en informatief beeld van de Jodenvervolging in WOII.

NONA ARTE

INVINCIBLE

Kwestie van familie (Kirkman & Walker)

Mark Grayson is niet anders dan zijn leeftijdgenoten, al is zijn vader wel de machtigste superheld ter wereld, wiens krachten hij erfde.

OOG & BLIK

Mister Wonderful

(Daniel Clowes)

Marshall en Nathalie ontmoeten elkaar voor het eerst op een blind date. Vinden ze elkaar leuk of leidt deze ontmoeting alleen maar tot vervreemding?

Big Foot

Eigenzinnige en moderne bewerking van een klassieke western.

(Dumontheuil)

Huurmoordenaars Ned, worstelend met existentiële problemen, en Zed, geobsedeerd door cijfers, in het Wilde Westen ontmoeten het indianenmeisje Magic Child. Maar is zij wel wie ze zegt dat ze is?

Heinz, de graphic novel

(Windig & De Jong)

Biografie van stripkat Heinz.

SHERPA

Alef-Thau 3

De Wereld van Alef-Thau: Wedergeboorte / Tussen Twee Werelden (Nizzoli & Jodorowsky)

Opvolger van de klassieke fantasyreeks van Arno en Jodorowsky. Twee boeken in één band.

Arq 14

De indringer (Andreas)

Gelaagd SF verhaal van meester-stilist Andreas. Tweede boek van de derde cyclus, afwijkend formaat, uitvoering in zwart-wit.

STANDAARD UITGEVERIJ

Suske en Wiske Nederland: Pocket 23

Met *De nerveuze Nerviërs*, *De ringelingschat* en *Lambiorix*.

Suske en Wiske Vlaanderen: Pocket 16

Met De stemmenrover, De dromendiefstal en De mottenvanger.

Nero

De albums De blauwe mannen, De dolle Dina's, De woefwasserij, De kakelende kaketoe en De Nerotiekers worden in de vierkleurenreeks van Nero in hardcover uitgegeven.

Bakelandt 22

Het raadsel van Amsterdam (Leemans)

Bakelandt, Pé en Rooie Zita volgen een koerier die een brief heeft voor de Schout van Roeselare. Ze belanden in Amsterdam waar ze in een valstrik trappen.

VLIEGENDE HOLLANDER

Hell Boy Box Set deel 1-3

(Mike Mignola & John Byrne)

Eerste drie delen van Hell Boy in 1 box.

Y: The Last Man Box Set deel 1-3

(Guierra / Marzán jr. & Vaughan)

Eerste 3 delen van Y: The Last Man in 1 box

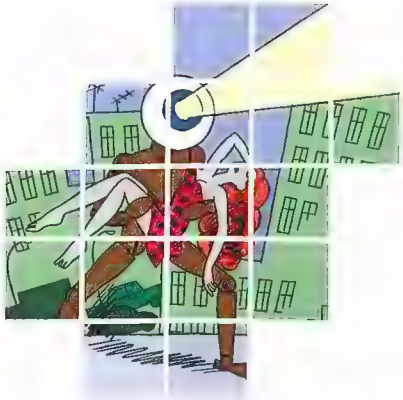

FILMNIEUWS

MET MEDEWERKING VAN **WILLEM GAY** EN **WALLIE HAKKENS**

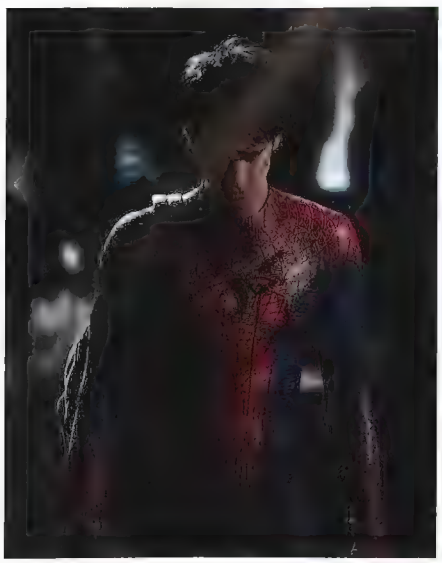

Eerste foto van Garfield in Spider-Man kostuum

Sony Pictures heeft de eerste afbeelding vrijgegeven van Andrew Garfield in het officiële Spider-Man kostuum. In de Spider-Man reboot, geregisseerd door Marc Webb, spelen, naast Garfield, ook Emma Stone, Martin Sheen en Rhys-fans mee.

Phineas en Ferb nu ook in de bioscoop

De tekenfilmserie *Phineas and Ferb* van Walt Disney Television Animation, die sinds 2007 op Disney Channel en Disney XD wordt uitgezonden, krijgt een animatiefilm. Het is niet de eerste keer dat de avonturen van de stiefbroers Phineas en Ferb en hun betwetrige zusje een animatiefilm krijgen. Zo verschijnt dit jaar nog *Phineas and Ferb: Across the Second Dimension*, een film die rechtstreeks op tv wordt uitgezonden. Disney werkt nu echter ook aan een volwaardige bioscoopfilm rond de cartoonpersonages. Volgens Gary Marsh, de big boss van Disney Channel Worldwide, zal het geen 'eenvoudige' tekenfilm worden, maar een combinatie van live action en animatie. Zo'n mix werd eerder al gebruikt in *Take Two with Phineas and Ferb*, een talkshow waarin de twee hoofdpersonages steeds een bekende gast over de vloer krijgen.

Titeuf in 't groot

Vanaf begin april 2011 zal onze Franse medemens kunnen genieten van de avonturen van Titeuf, creatie van de Zwitserse auteur Zep, op het grote scherm. De hyperpopulaire (toch in Frankrijk) stripfiguur speelt dan de hoofdrol in *Titeuf: The Film*, zijn bioscoopdebuut in 3D. In de film, geregisseerd door Zep zelf, wil Titeuf absoluut uitgenodigd worden op het verjaardagsfeestje van de populaire Nadia. En dat hij daar alles voor over heeft, spreekt voor zich. Of de film in de Vlaamse en/of Nederlandse zalen te zien zal zijn, is niet bekend. Maar wij duimen van wel.

Ster

De Amerikaanse stripauteur Stan Lee, medebedenker van o.a. Spider-Man, heeft op de Hollywood Walk of Fame de 2.428e ster gekregen. Lee, ondertussen al 88 jaar jong, onthulde de ster samen met zijn vrouw Joan voor het gebouw van Live Nation op Hollywood Boulevard.

Promotiemachine schiet in smurf

De superkorte trailer van de Smurfenfilm kan ons al een beeld doen vormen van wat we in augustus 2011 in de bioscoop op ons af zullen krijgen. Op een iets langer durende trailer zijn we nog steeds aan het wachten maar de promotiemachine voor de film komt toch stilletjes aan op dreef. Zo circuleren er op het wereldwijde web nieuwe afbeeldingen voor de film. De Smurfenfilm wordt een

mengeling van live action en computeranimatie. De Smurfen belanden per toeval in de mensenwereld en worden daar op de hielen gezeten door *mister bad guy* Gargamel. *The Smurfs* verschijnt op 3 augustus 2011 in de Belgische bioscopen, de dag erna volgen de Nederlandse filmzalen.

Smells like *The Muppets*

Lady Gaga, Jean-Claude Van Damme en Dave Grohl, de ex-drummer van Nirvana, spelen mee in de nieuwe 'Muppets'-film. De film, die tot op dit moment nog steeds geen titel heeft meegekregen, zal eind volgend jaar in de bioscoop te zien zijn. Het wordt de opvolger van 'Muppets from Space', de film die in 1999 te zien was.

Belgische *Uki* genomineerd

Uki, de Belgische animatieserie voor peuters en kleuters die sinds begin april 2010 te zien is op Ketnet, is genomineerd voor een award in de categorie 'Best Animated Preschool Series' door het internationale vakblad *KidScreen*. De award wordt jaarlijks uitgereikt in New York. De animatieserie moet het in zijn categorie opnemen tegen *Dinosaur Train* van The Jim Henson Company (één van de winnaars van vorig jaar) en *Pink Panther & Pals* van MGM Studios. Geduchte

concurrentie dus! De winnaar wordt in februari 2011 gekozen door een professionele jury waarin mensen zetelen van o.a. BBC, Disney en Nickelodeon.

Animeserie voor X-Men en Blade

De typisch Amerikaanse superhelden X-men en Blade worden getransformeerd naar Japanse superhelden. Naast Iron Man en Wolverine krijgen ze immers een eigen animeserie. De Marvel Comics-helden mogen elk in een reeks van twaalf afleveringen van dertig minuten hun avonturen beleven.

Golden Globe voor *Toy Story 3*

De Golden Globe voor beste Animatiefilm, die begin januari 2011 uitgereikt werd, ging naar *Toy Story 3*, de kaskraker van Pixar. Het is niet de eerste keer dat een animatiefilm van Pixar met een Golden Globe naar huis wandelt. De voorbije vijf jaren, en eigenlijk sinds de start van de animatiecategorie, ging de prijs naar een Pixar-productie. Eerder wonnen de anderte kaskrakers Cars, Ratatouille, Wall-E en Up. Eind februari 2011 maakt Toy Story 3 ook kans op een Oscar.

Largo Winch 2

Na de in 2008 verschenen eerste film (en in het Nederlandstalige gebied best geflopte film) rond stripfiguur Largo Winch zullen de filmzalen vol lopen voor de tweede film van de miljardair in spijkerbroek. Weerom kruipt Tomer Sisley in de huid van Largo Winch en dat mag hij deze keer ook doen in het gezelschap van Sharon Stone. *Largo Winch 2: The Burma Conspiracy* is gebaseerd op het tweeluik *De Burcht van Makiling* en *Het Uur van de Tijger*, waarvan in maart bij uitgeverij Dupuis. een hardcoverbundeling met de filmaffiche als cover verschijnt. Largo staat ondertussen aan het hoofd van de grootste groep bedrijven die ooit door één man werd beheerd. Niet dat dat hem gelukkig maakt want hij besluit de groep te verkopen om met de inkomsten een fonds op te richten voor de derde wereld. Maar wanneer hij dit wil doen, wordt hij aangeklaagd wegens misdaden tegen de mensheid. Daarop besluit hij naar Burma af te reizen om zijn onschuld te bewijzen.

Anne Hathaway, de nieuwe Catwoman

De *Love and other* drugs-actrice Anne Hathaway gaat de rol van Catwoman spelen in de nieuwe Batman-film *The Dark Knight Rises*. Dat nieuws werd bevestigd door regisseur Christopher Nolan. Hathaway stapt hiermee in de poezelige sporen van ondermeer Michelle Pfeiffer en Halle Berry. Naast de bekendmaking van de stoeipoes voor de vleermuisman, een rol die terug door Christian Bale wordt gespeeld, werd ook bevestigd dat Tom Hardy de rol van superslechterik Bane zal spelen. Geruchten zijn er ook dat Michael Caine terugkeert naar zijn rol als butler Alfred. De nieuwe *Batman*-film wordt in 2012 in de bioscoop verwacht.

Retro X-Men

Ook van de film *X-Men: First Class*, in juni 2011 in uw favoriete bioscoop te zien, werden een aantal nieuwe foto's de wereld ingestuurd. Wij tonen er alvast eentje waarop Kevin Bacon, die de rol van superschurk op zich neemt, en January Jones, als Emma Frost, een leuk onderonsje hebben. De retrolook van de protagonisten heeft alles te maken met het verhaal van *X-Men: First Class*. In de film gaan we terug naar het absolute begin van de X-Men. De film draait rond Charles Xavier (Professor X) en Erik Lensherr (Magneto) toen ze nog jong en vrienden waren en hun krachten voor het eerst ontdekten. Met andere mutanten werkten ze samen om een grote dreiging te stoppen. Een strijd die uiteindelijk voor de barst in hun vriendschap zorgde, wat de aanleiding gaf voor de eindeloze strijd tussen Magneto's volgelingen en de X-Men van Professor X.

Death Note in Hollywood

De immens populaire manga *Death Note* zal waarschijnlijk verfilmd worden door Hollywood. Regisseur Shane Black werd gevraagd om het project te leiden. Black, bekend van de *Lethal Weapon*-serie en *Kiss Kiss Bang Bang* is naar eigen zeggen een grote fan van de mangareeks.

XIII in 13 afleveringen

Terwijl *Largo Winch* op het grote scherm grote sier maakt, mag die andere topreeks *XIII* het waarmaken op het wat kleinere scherm. Dertien afleveringen van telkens 52 minuten mogen de kijkers van het Franse Canal Plus dit jaar nog verwachten. Stuart Townsend mag zich de komende tijd als de bekendste stripheld met geheugenverlies wanen en zal daarbij bijgestaan worden door de Italiaanse schone Caterina Murino en de Franse actrice Virginie Ledoyen. De regie is in handen van Duane Clark (CSI: NY) die ook de coproducer is van de serie. Of we de serie ook op een of ander Nederlandstalig scherm zullen kunnen bekijken – in tijden van besparingen – is momenteel nog niet geweten.

Verrassende Captain America

Nog meer superhelden en films. In de zomer van 2011 mogen we onszelf ook trakteren op een bioscoopje met Captain America. De film *The First Avenger: Captain America* zal u alvast heel erg verrassen, als we regisseur Joe Johnston mogen geloven. "Ik heb de film een paar dagen geleden voor het eerst gezien en er zit zo ontzettend veel entertainment in", aldus de regisseur in *The Los Angeles Times*. "Misschien ben ik wel wat bevooroordeeld want ik was natuurlijk bij de opnames aanwezig, maar het is echt heel erg grappig, spannend en er zitten geweldige effecten in. Deze film gaat veel meer worden dan mensen ervan verwachten. De film zal mensen echt gaan verrassen." Wij nemen daar akte van. De film speelt zich af in 1939 en vertelt het verhaal van Steve Rogers, gespeeld door Chris Evans, die zich aanmeldt voor een geheim militair experiment. Een experiment, dat er voor zal zorgen dat de wereld kennismaakt met Captain America.

Het Nieuwe Scheepsjournaal van JeePee

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean- Pierre Legein een oogje in het zeil houdt

DOOR **JEAN-PIERRE LEGEIN**

Boske in Europa

Met het *Boske Vakantieboek* haal je nog meer plezier uit je vakantie. Het boek is een waanzinnig avontuur met strips, puzzels, spelletjes en kleurplaten voor het hele gezin. Wat staat in het *Boske Vakantieboek*: *Boske gaat Europa in*? Hij beleeft allerlei avonturen in verschillende landen en jij kunt met hem mee! Lees de stripverhalen, speel de spelletjes, laat je hersens zwoegen op de puzzels en laat zien hoe goed je kunt kleuren met de mooie kleurplaten in het *Boske Vakantieboek*!

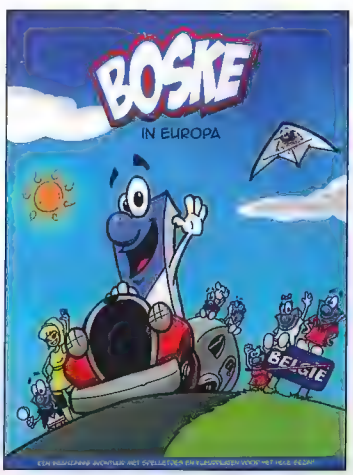

Leuk voor de kinderen is dat deze uitgave zo opgevat is dat bij de diverse stripverhaaltjes op het einde ingehaakt wordt met een raadsel of spelletje. Op deze manier worden kinderen betrokken bij het stripverhaaltje en kunnen ze bijvoorbeeld het raadsel oplossen. De stripverhaaltjes vervolgen soms omdat tussen de vervolgpagina's spelletjes en kleurplaten afgedrukt werden voor het gehele gezin !
Pa en ma, opa en oma kunnen dus met hun kinderen en kleinkinderen gezamenlijk plezier beleven met deze uitgave. De uitgave in ons bezit is een Nederlandse versie, gratis bij uw Bosch Service center af te halen als trouwe klant.

Het album vermeldt ook dat er diverse Boske curiosa bestaan. Voor wie de hobby uit onze jeugdtijd een nieuwe boost wil geven kan dit doen door de 2 sleutelhangers te verzamelen. *Boske in the air* is een vlieger voor uw vakantie aan het strand. Er is ook voorzien in een *Boske on the Beach*-handdoek om uw gestroomlijnd lichaam na uw zwempartij in het strandwater af te drogen en uw ... ahum ... eigen edele Bos-onderdelen. Om alles netjes bij te houden wanneer er een Brabant Strip ledendag is bestaat er ook nog een kalender voorzien van ruimte om de datum te vermelden.

Ik zou zeggen: Verdorie nog aan toe, waar wacht je nog op? Allen naar de Bosch Car Service garage! Voor onze Vlaamstalige stripgenoten: surf als de bliksem naar: http://www.boschcar-service.be/over-bosch-car-service/bosch-car-service-garages.
Het kan ook besteld worden. Helaas zijn deze curiosa dan waarschijnlijk te betalen voor wie denkt een flinke buit binnen te halen. Voor de trouwe klanten is het in ieder geval een leuke actie van uw Bosch Car Service. Ook in België was er een actie geldig in 2010. De prijsvraag om een vakantietrip te winnen naar enkele pretparken is eind oktober 2010 afgelopen.

Wil je nog meer weten over Boske, filmpjes bekijken, kleurplaten downloaden of een leuke Boske sleutelhanger bestellen? Ga dan naar de speciale Boske Kidszone via internet: www.boschcarservice.nl

De uitgave bevat op de achterkaft een wit vak om de stempel aan te brengen van de Bosch Car Service waar je klant bent. Ook vermeldt men het volgende: Dit boek is u aangeboden door uw Bosch Car Service. Deze prachtige uitgave wordt versierd met het mooie logo: Bosch Service

Verhaal: Marc Vrolijk & Ranjit Dommisse
Script: Marc Vrolijk Tekeningen: Ranjit Dommisse
Uitgave: 1e druk 2010 Bosch

Suske & Wiske hoofdredacteurs van Het Nieuwsblad

Suske en Wiske waren op vrijdag 17 december 2010 de hoofdredacteurs van Het Nieuwsblad. Naar aanleiding van hun 65e verjaardag staan de stripfiguren op zowat elke pagina van de krant. Studio Vandersteen verhuisde voor een dag naar de redactie en werkten samen met de journalisten de krant uit. Het resultaat is o.a. het bekende slotbeeld op de achterpagina én tal van aangepaste tekeningen bij de nieuwsfeiten van die dag. Lambik mocht het editoriaal schrijven en Krimson schreef een lezersbrief.

10 jaar Esther Verkest

Esther Verkest, de stripbabe van Kim Duchateau, werd eind 2010 tien jaar jong. Het wekelijks tijdschrift P-Magazine, dat de strip voorpubliceert, bracht voor die gelegenheid een compilatiemagazine *Het ergste van Esther* uit. Jan Bosschaert tekende een realistische Esthercover van het blad en binnenin leveren bevriende tekenaars Ilah, Dirk Stallaert, Erik Meynen en Brecht Evens hun eigenste Esther. Geheel buiten Kims medeweten organiseerde vzw Beeldkwartier een hommage waarin bekende en onbekende Vlaamse tekenaars ook hun eigen Estherversie tekenden. Die resultaten zouden dit jaar in album moeten verschijnen. Het album van Esther Verkest kon je verkrijgen door een schamele € 2,00 bij de normale prijs van P- Magazine neer te leggen.

Fokke en Sukke gaan voor rendement

In beperkte oplage verscheen *Fokke en Sukke gaan voor rendement* bij uitgeverij Rendement, een snel groeiende uitgeverij van met name praktische vakbladen voor het midden- en kleinbedrijf in Nederland. De cartoons van Fokke en Sukke worden daarin voorgepubliceerd. In *Fokke en Sukke gaan voor rendement* werden de beste kantoorgrappen van de geesteskinderen van Van Tol, Reid en Geleinse verzamelt. Het boek is niet te koop in de winkel. Abonneren op het vakblad Rendement dan maar?

De Kiekeboes en Story

Fanny Kiekeboe zocht voor het weekblad Story vier van de spannendste avonturen van *De Kiekeboes* uit. Haar eerste keuze *Het witte bloed*, het 36ste album uit de reeks, zat gratis bij de Story van 8 februari 2011. In het blad stond bovendien ook een interview met Merho, getiteld *Het succesverhaal van striptekenaar Merho in 7 stappen*. De drie andere strips die Fanny koos, waren *Misstoestanden*, *De Aqua-Rel* en *Verkeerd Verbonden*. De albums kostte je € 2,00 extra, bovenop de normale prijs die je voor je wekelijkse Story betaalt. De actie liep tot 1 maart 2011.

Jette, stripverhaal voor de gelijkheid

MARC VAN LINT

De gemeente Jette, gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, heeft iets met strips. Er is het jaarlijks stripfestival dat valt op de laatste zondag voor 1 september waarin in het verleden reeds tekenaars als Jijé (in 1986), Bob De Moor (1988), Jacques Devos (1992), Roba en Eddy Paape (2005), de betreurde Jacques Martin (2009) en Dino Attanasio (2010) voor hun oeuvre in de bloemetjes werden gezet.

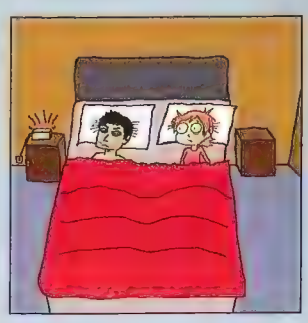

Fans van François Walthéry kunnen overigens nu alvast de datum van zondag 28 augustus 2011 in hun agenda aanstippen want volgend jaar wordt Walthéry de spilfiguur van het jaarlijks evenement. Dit festival wordt ingericht met steun van o.a. de gemeente Jette en de plaatselijke kring van Jetse verzamelaars, strip diehards die een ongelooflijke verzameling hebben opgebouwd.

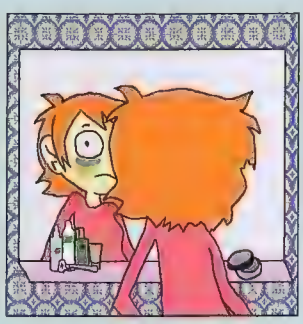

Jette onderhoudt een goede communicatie met zijn 48.000 inwoners en verspreidt 1 maal per maand een infoblad. In de novemberversie hiervan werd onze aandacht getrokken door een artikel "Stripverhaal voor gelijkheid". Hieruit citeren we "Op initiatief van de Schepen voor Gelijke Kansen (....) heeft het gemeentebestuur beslist drie strip-

Silvester viert 20ste verjaardag met munten

2011 is een feestjaar voor de Nederlandse uitgeverij Silvester. De uitgeverij viert dit jaar zijn 20ste verjaardag. Voor deze feestelijke aangelegenheid laat de uitgeverij het verzamelhartje sneller kloppen. Ze starten een verzamelactie van twintig exclusieve munten met hoofdpersonages van de reeksen die Silvester uitgeeft. Bij aankoop van minimaal 2 hardcovers uit het Silvesterstripfonds krijg je nu tijdelijk 1 gratis Silvester verzamelmunt! De eerste munten waaruit men kan kiezen zijn Atalante en Hannibal Meriadec. De overige munten zullen doorheen het jaar telkens gratis bij een selectie albums zitten. De oplage van de munten is beperkt, dus op is op! Later dit jaar verschijnt een overzicht- en verzamelboek voor de munten.

Cesar Tripel en Nero Bier

Begin maart 2011 ligt het 143ste album van *Urbanus* in de winkel. Tegelijk met het nieuwe album, met de niets verhullende titel *De Biervissen*, wordt een heus Cesar-bier op de markt gegooid. Cesar Tripel. Het bier van 8,5% is mooi blond en smaakt koppig en vol met een uitstekende zoet-bitterbalans. Zijn aangename geur en mooie schuimkraag maken van dit bier een topper in zijn soort. Althans dat beweert het promopraatje. Eerst drinken dan geloven, fluistert mijn lever me steeds in mijn oor. Het bier zou overigens geen eenmalige belevenis zijn. Bedoeling is dat het altijd en overal verkrijgbaar blijft. Willy Linthout tekende niet alleen het etiket, maar ook de zes verschillende kroonkurken en bierviltjes, (met Cesar, Eufrazie, juffrouw Pussy, Nabuko Donosor, Amedee, nonkel Filemon en uiteraard Urbanus), het speciale Cesarglas, de bierbak met Cesar-opdruk en crate-cover, de kartonnen verpakking voor een sixpack bierflesjes en de tafelruiter.

Cesar is echter niet de enige bierdrinker in stripland en overigens niet de enige die dit jaar met een eigen bier mag pronken. Ook Nero durft al wel eens wat van dat lekkere gerstenat in zijn keel gieten. Om de heruitgave van *Het bierkanaal* luister bij te zetten, vroegen de Stichting Marc Sleen en het Marc Sleen Museum in de Zandstraat aan de Brusselse vzw Beer Capital of the World om een gelegenheidsbier te brouwen. Politicus en bierliefhebber Sven Gatz van Beer Capital trok samen met de Gentse (hop)professor Denis De Keukeleire naar de Proefbrouwerij van Dirk Naudts in Lochristi. Het resultaat is een amberkleurig bier met zes procent alcohol, dat speciaal is door het gebruik van de Nelson Sauvin-hop, een hippe Australische hopsoort die nog niet zo lang gebruikt wordt, en voor een fruitige bitterheid met licht pompelmoesaroma zorgt. Het bier kreeg een etiket dat door Marc Sleen zelf werd getekend. Voorlopig worden maar tweeduizend flessen gebotteld. Eind februari 2011 kunnen u en ik dus een niet te onderschatten extra dimensie aan onze hobby toevoegen!

Met dank aan Marc Van Lint, Johan Van Ransbeeck, René Wanders, Willem Gay. Tips zijn welkom op reclamestripclub@telenet.be

verhalen te publiceren om de ogen te openen voor een aantal cruciale problemen in onze maatschappij : geweld op vrouwen, de stereotiepen ten aanzien van gehandicapten en rassendiscriminatie." "Deze eerste stripreeks, net als de volgende, kan u wakker schudden, beroeren, ongemakkelijk maken...Ze zal u in ieder geval doen nadenken en reacties ontlokken."

Begrijpelijk dat wij hier toch wel nieuwsgierig naar uitkeken. Ondertussen mochten we het eerste exemplaar hiervan in onze brievenbus krijgen. Het betreft hier een recto- verso A3 formaat – dus tamelijk onhandig- met aan de ene kant de Nederlandstalige versie en aan de andere de Franstalige versie met een thema dat inspeelt op de actualiteit van de Internationale Dag tegen Geweld op Vrouwen op 25november 2010. Er worden 4 situaties behandeld (thuis, op het werk, op straat en de sport). Het gaat om 4 rijen van 3 of 4 plaatjes die echt wel alledaagse situaties weergeven. Edoch konden wij zelf vaststellen dat 's anderendaags de eerste exemplaren de papier- en karton recyclageslag niet hadden overleefd...

Ondertussen verscheen in januari het tweede deel n.a.v. de Internationale dag voor Personen met een handicap. Terug dezelfde lay-out.

Beide zijn een realisatie van de gemeentelijke dienst Communicatie Jette. Geïnteresseerden kunnen deze beide bekijken via de site www.jette.be via de link Jette info, het gewenste nummer aanklikken en het pdf-bestand opladen en dan doorklikken naar de laatste bladzijde.

Op zich best wel een lovenwaardig initiatief. Welke stad of gemeente volgt?

COLLECTIE FENIX IN 2011: VIER NIEUWE ALBUMS!

In 2011 zal de Collectie Fenix van Brabant Strip met vier albums worden uitgebreid. De keuze viel op de albums *Het graf in de prairie* van Bessy, *Heksen op Gruwelstein* uit de Dees Dubbel-reeks, *De onzichtbare habbekrats* waarin stripheldin Kari Lente weer mag opdraven en *Flipke en de rakkers*, een klassieker van de Vlaamse striptekenaar Eugeen Hermans, beter bekend onder zijn pseudoniem Pink.

Met *Het graf in de prairie* vervolledigen we onze reeks Bessy's, die destijds tussen album 68 en 69 hadden moeten verschijnen. *De brandende wigwams*, *De lederen lasso*, *De zilveren colt*, *De spoorzoeker*, *De laatste bron* en *Het graf in de prairie* zijn de zes laatste Bessy's die nog voor de Belgische kranten zijn gemaakt en waarvan het scenario nog aan Willy Vandersteen wordt toegeschreven. Daarna begon de 'Duitse productie'.

Ook Dees Dubbel en Cesar zijn weer van de partij. Deze keer krijgt u het Dees Dubbel-verhaal *Heksen op Gruwelstein* geserveerd, dat van 11 juni 1989 tot 14 januari 1990 in het weekblad Ons Zondagsblad werd gepubliceerd. In kleur!

Een andere vaste waarde in de Fenix Collectie blijft de stripheldin van Bob Mau. Kari Lente maakt haar opwachting in *De onzichtbare habbekrats*.

Op het einde van 2011 krijgt u de kans om kennis te maken met *Flipke en de rakkers*, een strip van Pink. Eugeen Hermans (1911- 1992) wordt aanzien als de pionnier van het Vlaamse stripverhaal en beïnvloedde ongetwijfeld Willy Vandersteen en Marc Sleen in het begin van hun carrière. Vergelijkbaar met Hergé en Le petit vingtième, vulde hij in de periode 1932-1938 in zijn eentje de 8 bladzijden van Ons Volkske, de kinderbijlage van Ons Volk. In de jaren 30 en 40 leverde hij strips voor verschillende striptijdschriften: Ons Kinderland, 't Kapoentje, Poppy. En ook voor Ons Land waar hij naast tekenaar, journalist en co-hoofdredacteur was. Op het einde van de veertiger jaren stopte hij met striptekenen maar bleef grafisch aan de slag als boekillustrator en in de publiciteit. Qua strips maakte hij komische bewerkingen van klassiekers en sprookjes en tekende humoristische en avonturenseries met titels als *Suske en Blackske op Avontuur*, *De leeuw van Vlaanderen*, *Kwik en Mot*, *Anneke en Janneke*, *Pits en Pats*, *Bee-Bee*, *'t Kabouterke*, *Zwarte Bill*, *Het Spookschip*, *Aladin en de wonderlamp*, *Pluk zoekt zijn vader* en *Flipke en de Rakkers*. Spijtig genoeg verscheen er in die jaren slechts 1 album: *Pierrot, le Bagarreur: Maquis contre Gestapo*. Het album was geen groot succes net zoals de in 1981 bij Magnum verschenen Pink omnibus. Hopelijk krijgt Pink met ons album eindelijk de waardering die hij verdient.

Hoe kan je deze mooie albums bemachtigen?
Leden kunnen intekenen voor 25 euro wanneer de 4 albums afgehaald worden op een van onze ledendagen of op een van de beurzen waar Brabant Strip vzw aanwezig is. U wil die albums toch liever thuisgestuurd hebben? Dat kan, maar dan betaalt u 36 euro. Nog eens benadrukken dat per album reserveren niet kan. Wie dat toch wil doen, contacteert best zijn of haar stripspeciaalzaak.

Uiterste intekendatum is 31 maart 2011.
Het geld moet dan overgeschreven zijn op rekening 001-2980926-95 Vanuit Nederland is dat op Giro 7616528 of op onze Belgische rekening BIC GEBABEBB IBAN BE76 0012 9809 2695 (als rekeninghouder altijd Brabant Strip vzw vermelden).

DOORGEBLADERD

Het Duitse stripinformatieblad Reddition – Zeitschrift für Graphische Literatur – heeft een stevige reputatie opgebouwd als leverancier van grondig opgebouwde dossiers over Europese en Amerikaanse striptekenaars.

Ausgabe Dreiundfünfzig is net verschenen en is een mooi themanummer over Will Eisner geworden. Het decembernummer behandelt het volledige oeuvre van de Amerikaanse grootmeester in niet minder dan 76 pagina's: van de vooroorlogse strips over zijn chef d'oeuvre The Spirit naar zijn educational strips (zoals P*S Magazine) om tenslotte te belanden bij zijn onvolprezen graphic novels.

Reddition is een uitgave van Edition Alfons: info@reddition.de – www.reddition.de.

Belangrijk detail: voor abonnees wordt een extra boekwerkje bijgesloten.
En nu nog avondschool Duits volgen...

GEZOCHT

(02/02) Fonds-catalogi van uitgeverij CASTERMAN, DUPUIS, GEïLLUSTREERDE PERS, HELMOND, LOMBARD, SPAARNESTAD, STANDAARD, VANDERHOUT (periode ± 1940-1980). Goede scans van complete catalogi zijn ook welkom. Tevens gezocht: SPRINT 1[A] "Speciale uitgave" (A4-formaat)(= bijlage bij Robbedoes 817).
h.h.lok@hetnet.nl

(31/01) Nummers van DE ZWEEP (weekblad uitgegeven door Het Laatste Nieuws) tussen 1948 en 1956 ; zoek nog 20 - tal nummers maar ben bereid alles wat aangeboden wordt aan te kopen , ook voor 1 ontbrekend nummer. Verder als laatste loodje : Pum Pum nr 19 van 1966 (of de hele jaargang), eventueel in leen. Ons Zondagsblad van 1960 (met Het Jonge Volk) : aantal losse nummers
inforoger@skynet.be

(12/01) Ik zoek alles m.b.t. " De Rode Ridder " Alles over de schrijvers van de Rode Ridder nml. Karel Biddeloo, Claus Sholtz, Martin Lodewijck en Leopold Vermeiren Enkele zaken die mij ook sterk interesseren zijn : Zondagsvriend jaargang 1945 en 1965 (compleet of losse nummers). Kleine Zondagsvriend bundelingen 1,2,3,4, ... tem einde, Voorpublicaties (krantenknipsels) van de De Rode Ridder in " De Standaard "Alle soorten curiosa van de Rode Ridder is ook altijd welkom. Dank bij voorbaat om mij te contacteren
patrickbroeckx@pandora.be

(07/11) Wie doet zijn verzameling strips van dees dubbel en cesar van de hand??heb jij de albums of de feniksalbums of de oheemagazines van dees dubbel en cesar in deftige staat gelieve dan contact met me op te nemen aub
erwin.kellens1@telenet.be

(01/11) Heeft er iemand een video-, DVD- of andere opnamevorm van het twee jaar geleden (?) op donderdag 10 januari op Canvas uitgezonden Lux XL cultuurprogramma waarin Luc Janssen William Vance en Freddy Thielemans ontvangt.
Ook BSM nummer 8 van 1993 zoek ik nog (met Marchal Blueberry op de cover - weet niet wat er over Vance instaat). Eveneens nr 112 van 2003 zoek ik nog.
Verder ook oude kranten (GvA, HBvL, De Morgen, ...) of magazines (Knack, Humo, ...) met artikels over Vance, Van Hamme, XIII ... vanaf 1990. Bijvoorbeeld HBvL van woensdag 8 juni 2005.
carlovds@hotmail.com

BOEK OVER DE VLAAMSE CHRISTELIJKE STRIP ZET ONDERGEWAARDEERD STRIPGENRE IN DE KIJKER

In *De christelijke strip in Vlaanderen*, dat deze maand in beperkte oplage verschijnt, geeft auteur en Brabant Strip-lid Jozef Peeters een historisch en kritisch overzicht van de Vlaamse christelijke strip waarin tal van grote namen uit de geschiedenis van het beeldverhaal teruggevonden kunnen worden.

Er is weinig of geen aandacht voor dit genre in Vlaanderen", legt Jozef Peeters uit. "Dit in tegenstelling tot de Franstaligen waar het Centre Religieux d'Info et d'Analyse de la BD (CRIABD) al in 1985 werd opgericht." Het boek is een uitloper van het samenwerkingsproject 'Dictionnaire encyclopédique de la bd chrétienne' van Peeters met Roland Francart, directeur van het CRIABD, stripkenner Christian Jasmes en Jacques Fiérain, de in 2008 overleden auteur van talrijke naslagwerken over strips. "Ik beschouw dit boek als een 'eerbetoon' aan Jacques", aldus Peeters. Met het boek, dat in een kleine oplage verschijnt wegens de kleine doelgroep, tracht de auteur een inventaris op te stellen van dit Vlaamse erfgoed om het zo voor de vergetelheid te behoeden. De circa 25 tekenaars en 80 titels in het boek, bevatten heel wat vondsten, zoals een, voor Peeters onbekend, verhaal van *Sammy*-tekenaar Berck uit *Het Weekblad* en de ontdekking dat niet Jan Waterschoot, zoals in veel naslagwerken vermeld, maar wel Pierre Ickx de tekenaar van de in *Zonneland* verschenen 'Priester Poppe'-strip is. Veel christelijke strips werden getekend

door de grote Vlaamse stripnamen. Naast Berck, waagden ook stripcoryfeeën zoals Jef Nys, Buth, Karel Verschuere en Bob De Moor zich aan stripverhalen over religieuzen en missionarissen. Ondanks de goede intenties van deze gerenommeerde tekenaars keek het instituut Kerk toch eerder argwanend en soms zelfs ronduit afwijzend naar al dat stripgeweld. De culturele waarde van de strip werd als waardeloos bestempeld en of dit een goede werkwijze was om kinderzieltjes te winnen, werd sterk betwijfeld. Na 1964 was de invloed van de Katholieke Kerk op de maatschappij sterk afgenomen en het christelijke stripverhaal verdween uit beeld. Het duurde zelfs bijna 40 jaar vooraleer een nieuwe generatie striptekenaars hun invulling konden geven aan de christelijke strip. Tegenwoordig bewijzen tekenaars zoals Geert de Sutter, Wim Swerts, Mario Boon, Patrick van Oppen en Castor dat ook dit stripgenre best wel interessant materiaal kan opleveren, al blijkt dit niet genoeg te zijn om een groot publiek te bereiken. "Vreemd overigens dat een stripbiografie van pater Damiaan ontbreekt in de lange lijst van verschenen christelijke verhalen", merkt Jozef Peeters nog op. Met *De christelijke strip in Vlaanderen* is Peeters niet aan zijn proefstuk toe. Recent verscheen van zijn hand het boek *Leuven in strips/Strips in Leuven* (met aansluitend een tentoonstelling in de Leuvense Universiteitsbibliotheek) en een Franstalige monografie over René Follet. Plannen heeft de immer gedreven Jozef nog zeker. Na de christelijke strip stort hij zich op het thema 'De bibliotheek in de strip'. Met een glimlach, veel geduld en nooit aflatende passie. Zoals we Jef kennen...

***De christelijke strip in Vlaanderen* telt 60 bladzijden en wordt in een oplage van 50 genummerde exemplaren gedrukt. Het rijkelijk geïllustreerd boek kost €19,00 (+ €5,00 verzendkosten voor het buitenland) en is te bestellen via lobergen@skynet.be of via een storting van €19,00 op rekeningnummer 736-4014179-92 (IBAN BE12 7364 0141 7992 – BIC KREDBEBB) van Jozef Peeters (Lobergenbos 27, 3010 Leuven)**

BRABANT STRIP
MEER AANWEZIG OP BEURZEN

We hoorden het u met velen al zuchtend opmerken. Jullie staan tegenwoordig zo weinig op beurzen. En u had met zijn allen gelijk. Onze aanwezigheid op de talrijke stripbeurzen in Vlaanderen en Nederland, kan eerder pover genoemd worden in 2010. En daar zullen wij in 2011 verandering in brengen. Op deze pagina leest u meer wanneer onze ledendagen doorgaan en op welke beurzen u ons met een grote glimlach kan tegenkomen!

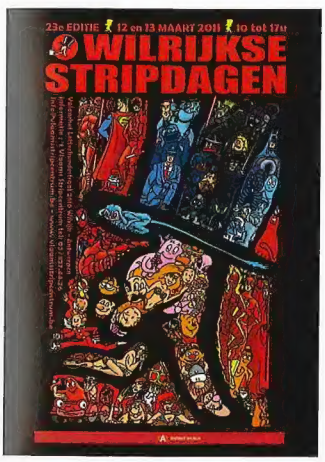

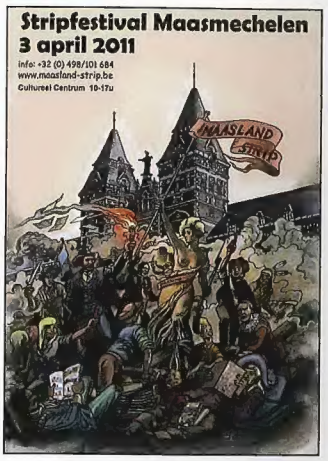

23STE WILRIJKSE STRIPDAGEN, 12 EN 13 MAART 2011

Uiteraard zijn we aanwezig op de stripdagen van onze Wilrijkse vrienden. Die hebben voor de 23ste editie van hun stripdagen een welgevuld programma in elkaar gestoken.
Meer dan 150 meter stripstanden verspreid over drie zalen, een stripcafé, een tentoonstelling over 60 jaar Piet Pienter & Bert Bibber en nieuwe uitgaven! Yan Gevuld signeert zijn album *De rechtvaardige rechters* en 't Mannekesblad brengt, speciaal voor de expo, een Piet Pienter en Bert Bibber-album uit op 100 exemplaren. Signerende tekenaars zijn er ook!
Op zaterdag van 14u tot 17u mag u Steven de Rie, AAargh, Jeff Broeckx, Steven Dupré, Peter Nuyten, Kurt Cassauwers, Ersel, scenarist Renot en Iwan Bulté een tekening vragen.
Op zondag, ook van 14u tot 17u, staan Steven de Rie, Erwin Gijbels, Waldo van Gheluwe, Geinz, Claus Scholz, Marcel Rouffa, Danny Dehaes, Frederik van den Stock, Tom Bouden, 'd Auwe en Pascal Schokaert paraat.

De 23ste Wilrijkse stripdagen gaan door in Gemeenschapcentrum Valaarhof van 10u tot 17u.
http://www.stripcentrum.org

STRIPFESTIVAL MAASLANDSTRIP 3 APRIL 2011

Met signeersessies van Hermann, Batem, Paul Geerts, Eugeen Goossens, Eric De Rop, Jean-Pol...

In Cultureel Centrum, Koninginnenlaan 142 van 10u00 tot 17u00
http://www.maasland-strip.be

GENTSE STRIPBEURS 17 APRIL 2011

Beurs in het teken van het album 'Op het spoor van Pom'. Met signeersessies van Waldo Van Gheluwe, Steve Van Bael, Tom Metdepenningen, Geinz, Eric De Rop, Tom Bouden, Yan Gevuld, Jean Deras, Pascal Schokaert, Ivan Adriaenssens, Marc Verhaegen, Sascha Van Laeken, Ivan Bulté, Bart Pletinckx, Jos Vanspauwen, Kurt Cassauwers, ...

In VIP-school, Martelaarslaan 13 van 10u tot 18u

NAZARETH LEDENDAG MET KRINGS OP 15 MEI 2011!

Noteer alvast deze afspraak in je agenda! Op 15 mei 2011 is Jean-Marc Krings, de tekenaar van o.a. het heropgestarte *De Sliert*, te gast op de Brabantstrip ledendag. De ledendag gaat door in Vinkenzaal, Hotel De Valk, langs de E19 van 13u00 tot 17u00. Wij zien u heel graag komen!

OOK OP DE AGENDA (BS NIET AANWEZIG)

* Stripdagen in Gorinchem (12 & 13 maart): Evenementenhal, Franklinweg 2. Van 10u tot 17u. Met tal van signeersessies en exposities. (www.stripschap.nl)
* 5de Menner stripbeurs in Rotterdam (3 april): Eiland van Brienenoord, zaal bij volkstuinen van 10u tot 18u. Met signeersessies van Richard De Regt, Jack Rinsel, Robert Vander Kroft. (http://www.freewebs.com/mennerstripbeurs/)
* Verzamelaarsjaarbeurs in Utrecht (9 & 10 april): In Jaarbeurs, jaarbeursplein zat van 9u tot 17u, zon van 10u tot 17u. (http://www.verzamelaarsjaarbeurs.nl/)
* Stripbeurs in Arnhem (16 & 17 april) lustrumeditie. In een tent in het centrum. Met signeersessies van Frank Pé, Mathias Schultheiss, Igor Baranko, R.M. Guéra,...
Info : http://www.stripbeurs-arnhem.nl/Welkom.html

Organisatoren sturen alle info naar johan.van.ransbeeck@telenet.be met als onderwerp: Brabant Strip Agenda.

BOWLING IN THE WIND

Af en toe durven wij ons ook wel eens ontspannen. De opgelopen reuma uit onze botten schudden, de doorgedraaide hersenen eventjes afkoelen, de door junkfood geteisterde maagring rust gunnen. U kent het wel. Een avondje bowlen, gevolgd door een weldoende maaltijd stond al enkele maanden rood gemarkeerd in onze agenda. Ideaal om wat bij te praten met de medewerkers van Brabant Strip Magazine en P@per. Het werd een memorabele avond, die 15de januari 2011. Onderstaande foto's mogen aanzien worden als bewijs.

P@PERASSEN

DOOR SCRIBENT ARGELOOS

Een nieuw nummer van P@per is steeds weer een gebeurtenis. Dit is een eufemistische omschrijving voor een hectische operatie, uitgevoerd door medewerkers die als monniken met ascetische ijver en gedreven begeestering jonge en minder jonge goden uit de stripwereld uitnodigen hun getekende zielenroerselen toe te vertrouwen aan het avontuur dat P@per is.

Medewerkers van dit tijdschrift zijn reeds lang vertrouwd – en dit in tegenstelling tot sommigen uit de politieke arena – met Latijnse citaten en oneliners. 'Ora et Labora' is onze lijfspreuk.

Met spitsvondige creativiteit en engelengeduld bereiken we uiteindelijk de duiveluitdrijving die een persklare pdf voor ons betekent.

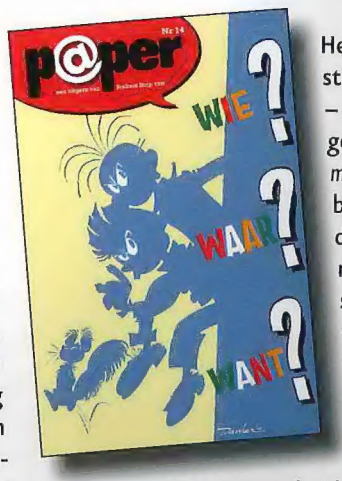

Bidden dat de deadline gehaald wordt, het niveau van de bijdragen bereikt wordt, de toelevering van het gevraagde tijdig gebeurd en dit van tekeningen tot vertalingen, van teksten tot lettering. Zwoegen om bestanden te openen, te stroomlijnen, op te schonen, te lay-outen. Een helse karwei. Ondertussen ook bidden dat het manna blijft toestromen om het nummer te realiseren. Voorwaar, de redactieleden voelen zich soms lijfeigenen van een vage maar hogere doelstelling: stripliefhebbers uit de Lage Landen plezieren met een reis naar onbekend tekentalent en soms naar parels uit de oude stripdoos.

Een gaudeamus igitur is nooit veraf wanneer de drukopdracht kan gegeven worden. En dan nog is het met klam zweet in de handpalmen afwachten. "Pakt" het nummer? Lijkt de nieuwgeborene ergens op? Was een ouder nummer niet méér sexy?

De tekenaars, zij zweven op een wolkje wanneer ze gevraagd en gepubliceerd worden. En de redactie hoopt dat ze niet blijven zitten in hun hoekje tot er een uitgever aan de deur komt. Zo werkt dat nu niet.

De lezers, zij hullen zich voorlopig in stilzwijgen. Soms vangen we al eens een reactie op. Een gekregen P@per kijkt men niet in de bek. De mailbox van de redactie puilt niet uit van gelukwensen of commentaren. De schouderklopjes doen voorlopig nog geen pijn. Iedereen lijkt vandaag zijn zegje te willen doen over *Brabant Strip magazine* "oude stijl" en "nieuwe stijl". En dit zelfs bij het ontbreken van een nummer "nieuwe stijl". Een bewijs van de aanhankelijkheid van haar betalende lezers...

Het enige niet gesubsidieerde striptijdschrift in Vlaanderen – uitzondering wordt hier gemaakt voor grote broer *BS magazine* – zet onverstoorbaar de ingeslagen weg verder. Het lezerspubliek kijkt nog wat onwennig naar dit stripgeweld. De nummers van het tijdschrift worden voorlopig nog niet in cellofaantjes gewikkeld en devoot bij "de verzameling" geplaatst. Maar laat ons bescheiden blijven. *P@per* op de boekenplank, dat is een kwelling. De nummers schuiven naar links en naar rechts. *Ink* en *Plots* dat was voorwaar van een ander niveau. Die nummers kon je mooi soldaat zetten op de plank. Ze straalden ook waardigheid en sérieux uit. En tenslotte was je er ook nauw bij betrokken. In ieder nummer vond je wel een beetje je belastinggeld terug.

De samenstellers van P@per gaan resoluut de gekozen weg verder op. Het kan altijd beter, maar het moet ook ergens leuk blijven voor alle spelers op deze kleine stripscène. Niets is ons medewerkers teveel. Ad Astra per Aspera! (*) Maar nu ook niet overdrijven! Niet met de citaten en niet met de kopzorgen. Creativiteit en plezier moeten de hoofdtoon blijven in ieder nummer.

(*) Langs moeilijke wegen naar de sterren (zie in dit verband de *Star Trek Enterprise*). "

AANGEBODEN

(13/02) Volledige reeks Suske en Wiske in eerste druk! Vanaf *Amoras* tot nr. 35 Goede tot nieuwstaat. *Stalen bloempot* in nieuwstaat, *Brullende berg* heeft dédicace van Vandersteen! **bossi1@telenet.be**

(09/01) Wegens omstandigheden doe ik mijn Marc Sleen-verzameling van de hand. Ik bied de volgende items aan:
- originele pagina Nero uit *De Daverende Pitteleer* (stroken 181-184);
- originele pagina Oktaaf Keunink met zeer leuke grap en tal van figuren (Oktaaf, buurman Balk, madam nero, champetter, Oktaafs vrouw, andere nevenfiguren);
- volledige reeks Piet Fluwijn en Bolleke (1-10) Alle albums in nieuwstaat, met de originele voorkaften en rode steunkleur, nr. 1 en 2 hebben een gekleurd middenblad);
- volledige reeks Nero klassiek (53 delen) + aankondigingfoldertje + boek *De politieke memoires van Nero* door Lieven Demedts, 1ste druk, ongelezen, in nieuwstaat;
- luxealbum met alle gags van Pollopof (Sleenovia), eerste en enigste druk, ongelezen, in nieuwstaat, met door Sleen gesigneerde prent;
- luxealbum *De wonderbare avonturen van Marc Sleen* (Sleenovia), eerste en enigste druk, ongelezen, in nieuwstaat, met door Sleen gesigneerde zeefdruk;
- gesigneerde biografie, eerste en enigste druk, van Marc Sleen met liefdevolle opdracht aan zijn tante.

Alles vanzelfsprekend in nieuwstaat. Geen verzending, enkel afhaling te 1050 Brussel. Foto's beschikbaar op eenvoudige aanvraag. **william.vandevoorde@yahoo.com**

(02/01) 3 reclamestrips van Heer Bommel door Marten Toonder, uitgegeven door Pfizer Nederland in zeer beperkte oplage en enkel en alleen bestemd voor huisartsen. Niet in de handel.
-Heer Bommel en de digitaaldrank
-Heer Bommel en de smetvrezers
-Heer Bommel en de goede gedachte.
(een uniek exemplaar, de strip heeft nl. 2 voorkaften) **je-pe@home.nl**

(26/12) Robbedoes weekbladen: volledige jaargangen van 1978 t.e.m. 1987 volledig en in goede staat, ook tal van losse nummers van 1960 tot 1990.
Kuifje weekbladen: volledige jaargangen van 1973 t.e.m. 1978 volledig en in goede staat, ook tal van losse nummers van 1963 tot 1990.
Meer info? Stuur je ontbrekende lijstje maar door. **albverbraeken@belgacom.net**

HANGAR 84
HET KWAM VAN VEERTIG LICHTJAREN VER.
HET DEBUUT VAN LODE DEVROE NAAR EEN SCENARIO VAN PIETER VAN OUDHEUSDEN
VERSCHIJNT EIND FEBRUARI / BEGIN MAART BIJ SHERPA CHECK SIGNEERSESSIES OP WWW.SHERPA.NU & WWW.LODEDEVROE.BE